

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 13 juni 2019 om 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw P.J. Bouvy-Koene, burgemeester.

Griffier: mevrouw M. Elkerbout.

Aanwezige leden: de heer A.E.T. Andringa, mevrouw S.J. Boom, de heren J.Ph. Bos, mr. drs. C. Bremmer, P. de Bruijn, A. Deuzeman, drs. S.W.C. van den Dool, C.J. van der Elst en A.B. de Graaf, mevrouw drs. E.C. van Herk, de heren drs. P 't Lam, B. Lavrijsen en E.M.L.H. Maassen, mevrouw K.S. van Meenen, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heer J.A.E.L.M. van Rixtel, mevrouw J.C. Schroot en de heren A.A. in 't Veen, G. Zeelt en R.J.M. Zoetemelk.

Aanwezige wethouders: de heer mr. M.N. Cramwinckel, mevrouw drs. M.A.M. Lamers en de heer drs. N. Mol.

1. Opening

De **voorzitter:** Hartelijk welkom, leden van de raad, toehoorders op de publieke tribune en mensen thuis. Voordat wij beginnen aan de raadsvergadering, wil ik even een moment van reflectie met u delen. We gaan in Voorschoten niet over tot het ambtsgebed, maar een raadslid in de periode van 1991 tot 1998, mevrouw Louise van der Valk, indertijd lid van de fractie van D66, is op 31 mei in Voorschoten overleden. Het leek mij gepast om daar even aandacht aan te besteden.

In de toespraak die burgemeester Cannegieter hield bij haar afscheid memoreerde hij het volgende. "Ze was ruim zeven jaar raadslid en zij kwam tussentijds binnen. Het moet een moeilijke tijd voor uw fractie geweest zijn toen binnen twee jaar twee van de drie leden vervangen moesten worden." Blijkbaar waren er toen dus ook al fracties in de raad die wisselden! "Uw groepering in de raad werd verreweg de geleerdste, want sinds ook de heer Jagt de doctorsgraad behaalde, telt ze twee zorggeleerde leden, waar de rest van de raad alleen maar wat doctorandussen en zachtgegradueerden tegenover kan stellen, zoals Wim Kan dat noemde. Maar met die twee doctores hebben wij sinds die tijd dat Voorschoten erop prat ging de tweede academische raad in Nederland te bezitten, voor het eerst weer enige status opgebouwd." Cannegieter vervolgt: "Maar ik heb nooit de verbazing en soms verbijstering over de wereld waarin u hier terecht bent gekomen, van het gelaat zien wijken. Een cultuurschok, die nog immer tot uiting komt in krachtige lichaamstaal en pruttelende interjecties. Ik ben haar daar dankbaar voor, want door regelmatig naar haar te kijken, wat overigens een genoegen was, leerde ik ootmoedig te blijven. Mensen zoals zij, uit een heel andere sector van de samenleving afkomstig, hebben wij veel te weinig in onze volksvertegenwoordiging."

Ik denk dat het in z'n algemeenheid zo is dat mensen vanuit de gemeenschap zich zouden moeten en kunnen realiseren hoe belangrijk het is om zich in te zetten voor de gemeenteraad. Ik ben u er in ieder geval dankbaar voor dat u dat in deze tijd doet en ik denk dat het goed is om te herdenken dat mevrouw Louise Alida van der Valk oftewel Loes van der Valk dat deed in de periode van 1991 tot 1998. Ik verzoek u om even te gaan staan en een kort moment van reflectie in acht te nemen.

(De aanwezigen nemen staande enige ogenblikken stilte in acht.)

De **voorzitter:** Ik open de vergadering. Ik kondig een motie aan die vreemd is aan de orde van de dag en die gaat over garantiebanen. Ik stel voor om die als laatste bespreekpunt te behandelen.

Intussen worden stembriefjes bij u uitgedeeld om wat tijd te winnen. In het presidium hebben we reeds daarover gesproken. De stembriefjes zijn bedoeld om de procedure voor de benoeming van de nieuwe griffier, die per 1 september in dienst zal treden van Voorschoten, op een nette manier te verwerken. Straks worden de stembriefjes opgehaald en dan worden ze geteld. Dan kunnen we

straks bij het agendapunt meteen concluderen. De nieuwe griffier is overigens van plan om nog even langs te komen. Hij heeft nu nog andere werkzaamheden, maar dan kunt u ook een gezicht krijgen bij de persoon die vanaf 1 september de nieuwe griffier wordt. Alle documenten waren vertrouwelijk in te zien bij de griffie om kennis te nemen van de achtergrond van de betrokkene.

Er is al eerder gesproken over de jaarrekening. De goedkeuring is wel gekregen, maar het verslag is er nog niet. Ik zou wethouder Cramwinckel van Financiën graag even in de gelegenheid willen stellen om daar een toelichting op te geven, zodat u kunt bepalen of u de jaarrekening wel of niet vanavond wil behandelen.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. We hebben in de commissie al uitvoerig met de accountant van gedachten gewisseld over de jaarrekening. Hij kondigde toen aan zijn best te zullen doen om ook het laatste stukje op tijd in te leveren. Dat is helaas niet gelukt. In formele zin heeft hij wel aan zijn verplichting voldaan, omdat hij de verklaring heeft gegeven dat, huiselijk gezegd, de cijfers van de jaarrekening kloppen. Naar de opvatting van het college is het dan op zich mogelijk om de jaarrekening vast te stellen. Er ontbreekt nog wel een verslag. Dat is meer de beleidsmatige kant van zijn controletaak. Ik kan me voorstellen dat uw raad besluit om aan dat verslag nog een apart debat te wijden in de commissie Planning en Control of in een andere commissie en dat we zo deze lacune op een praktische manier oplossen. Dat is het voorstel dat we zouden willen doen.

De heer **Zoetemelk** (CDA): We hebben een conceptaccountantsverslag gekregen. De vraag is of dat ontzettend veel zal afwijken. Weet u daar iets van?

Wethouder **Cramwinckel**: Dat is altijd koffiedik kijken. Dat verwachten we natuurlijk niet, maar je weet dat pas zeker als je de definitieve versie hebt. Ik kan dat dus ook niet garanderen. Hij is op zijn beurt ook weer afhankelijk van cijfers die worden toegeleverd, met name vanuit de H10. De verwachting is dus dat het niet veel zal afwijken. Maar nogmaals, een garantie kan ik niet geven.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Zou het een optie zijn als we vanavond de behandeling gewoon doen zoals gepland en dat we waar nodig in de commissie nog terugkomen op aanvullende informatie en proberen om dit in een volgende raadsvergadering als een hamerstuk mee te nemen? In formele zin doen we dan dus niet alsof we het ook wel zonder accountantsverslag afkunnen, want ik denk dat dat we dan te weinig aandacht voor dat verslag zouden hebben.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): De suggestie klinkt sympathiek. Aan de andere kant is het verslag, zoals de wethouder al aangaf, beleidsmatig. Het gaat om het controleren van de interne procedures om te zien of die verbetering behoeven. Met name dat stuk kunnen we heel goed in de commissie Planning en Control monitoren. De goedkeurende verklaring is aanwezig. Die zegt iets over de jaarrekening. Ik stel voor dat we de jaarrekening gewoon behandelen en ons oordeel vellen in deze raadsvergadering.

De **voorzitter**: Dat sluit de door de heer Van der Elst geopperde mogelijkheid overigens niet uit. We kunnen aan het eind altijd nog die opening en escape houden.

De heer **Zoetemelk** (CDA): We hebben wel het probleem van het amendement dat er ligt, want wanneer behandelen we dat dan? Dan ga je nu een inhoudelijke discussie voeren, terwijl je het amendement eigenlijk niet kan behandelen als je de besluitvorming uitstelt. Het lijkt mij dus beter om de besluitvorming vanavond te doen. Er ligt een goedkeurende verklaring op grond van de bevindingen van de accountant. Alleen de toelichting is er niet bij, maar hij geeft geen goedkeurende verklaring als hij twijfelt aan die goedkeurende verklaring. Ik ga er dus van uit dat de zaak gewoon behandeld kan worden. We hebben zelfs weleens zonder goedkeurende verklaring een besluit genomen, omdat dat juridisch ook kan. Het lijkt mij dus beter om het vanavond door te zetten.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik ben het helemaal eens met de bijdragen van mevrouw Van Meenen en de heer Zoetemelk. Ik stel voor dat we dit vanavond behandelen en het verslag eventueel nog bespreken in de commissie Planning en Control.

De **voorzitter**: Ik kijk ook naar de Partij van de Arbeid en de SP. Kunt u zich vinden in het voorstel om de jaarrekening nu toch te behandelen en dan eventueel terug te komen op beleidsmatige zaken? Ik constateer dat daarmee wordt ingestemd. Dan doen we dat. Waar dat zich voordoet, kan er straks in de commissie nog op teruggekomen worden.

Met inachtneming van het bovenstaande wordt de agenda vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 16 mei 2019

Op pagina 19 wordt "De heer **De Graaf** (VVD)" gewijzigd in "De heer **De Graaf** (PvdA)".

Met deze wijziging worden de notulen vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad 13 juni 2019

3.1. Brieven van instellingen of burgers

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij willen twee brieven graag opnemen in de vergadering van de commissie WRG, namelijk brief 702 over houtrookoverlast en luchtkwaliteit en brief 715 van Bewonersvereniging Het Wedde over hoogspanningsmasten enzovoorts.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik sluit me aan bij het verzoek van ONS Voorschoten over de laatstgenoemde brief.

De **voorzitter**: Dat is genoteerd.

Met inachtneming hiervan wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

3.2. Informatiebrieven van het college van B en W

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

3.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

De heer **Van Rixtel** (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil voorstellen om de beantwoording van de schriftelijke vragen over de besteding van de Klijnsmagelden even terug te laten komen in de commissie M&S.

De **voorzitter**: Ook dat hebben we genoteerd.

Met inachtneming hiervan wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje

- Stormschade

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Afgelopen zaterdagmiddag woei het flink. In het museum werd de tentoonstelling Zomergroen geopend met een mooie bijdrage van Stan Dessens. Toen was het zondag geworden en Pinksteren. Dus het ging extra hard waaien. Toen was het maandag geworden. Overal merkbaar en zichtbaar waren er zomergroen en zomertakken op straat. Dat gaf de nodige, soms zichtbare en merkbare, overlast en naar mag worden aangenomen ongetwijfeld ook schade. Voor de CDA-fractie is dit aanleiding om vier vragen te stellen. Kan het college een eerste voorlopige inventarisatie van de omvang en ernst van deze zomerstormschade en overlast geven, misschien ook in vergelijking met andere zomerstormen? Kan het college voorts bij benadering een inventarisatie geven van de inzet in tijd en anderszins, bijvoorbeeld via het uitrukken van zwaar materieel van hulpdiensten, van de aanpak en het opruimen die dit van de WODV heeft geleverd? De derde vraag: is er een mogelijk verband tussen het lagere onderhoudsniveau C in het beheer van de publieke groene ruimte, bijvoorbeeld minder bomensnoei, en een toegenomen risico op meer schade aan de omgeving, aan huizen en aan auto's en mogelijk zelfs op letsel door dat lagere onderhoudsniveau? De laatste vraag: bestaat verder de indruk dat er de laatste jaren sprake is van een toename van, kortheidshalve zo aangeduid, opruim- en herstelkosten ten gevolge van stormoverlast en, zo ja, houden de begroting c.q. het beheerplan voor het groen in de openbare ruimte daar dan rekening mee? Dat waren mijn vragen.

Wethouder **Lamers**: Voorzitter. Ik dank de heer Bremmer voor de vragen. Het zijn belangrijke vragen, die ons met de voeten op de grond zetten ten aanzien van de natuurlijke wereld waarin wij

leven. Vraag 1 was of het college een eerste voorlopige inventarisatie kan geven van de omvang en de ernst van deze zomerstormschade en overlast. Het is nog geen zomer; het is voorjaar. Op zaterdag 8 juni stond er inderdaad een harde tot krachtige wind met stormachtige windvlagen; dat klopt. Dit heeft in Voorschoten slechts tot geringe schade geleid. Dat is natuurlijk relatief; alles is relatief. Naast her en der wat kleinere uitgewaaide takken is in Park Adegeest één grote tak uit een abeel gebroken en op een brug gevallen. De schade aan de brug wordt nog nader geïnspecteerd.

U vraagt om een vergelijking met andere stormen. Daar heb ik geen inventarisatie van, maar ik kan mij herinneren dat ik vorig jaar in januari ziek thuis naar buiten zat te kijken en bij de toenmalige storm, de grote januaristorm, een boom zag omwaaien en dat het doeltje op ons grasveld plat was. Gelukkig was er toen niemand buiten. Als u een vergelijking wilt, dan kunnen we daar later ook nog wel op ingaan.

Vraag 2 betreft een inventarisatie bij benadering van de inzet in tijd en anderszins die dit van de WODV heeft gevergd. De extra inzet vanuit de WODV komt tot nu toe in totaal op twintig uur.

Vraag 3: is er een mogelijk verband tussen het lagere onderhoudsniveau C in het beheer van de publieke groene ruimte en een toegenomen risico op meer schade aan de omgeving, zoals huizen en auto's en mogelijk zelfs letselschade? Niveau C betekent een lager onderhoudsniveau dan niveau B, dat we voorheen hadden; nu hebben we C. De veiligheidsrisico's, bijvoorbeeld bij het beheer van wegen, liggen daardoor iets hoger. Specifiek voor bomen is er geen sprake van een lager veiligheidsniveau. Er geldt voor bomen namelijk een wettelijke zorgplicht. Veiligheid staat voorop. Als je niveau C gaat toepassen, dan wordt het onveilig. Dit betekent dat het technische onderhoud en de inspectie van bomen op onderhoudsniveau B worden uitgevoerd om onveilige situaties in de openbare ruimte te voorkomen. Dit is destijds ook aangegeven tijdens de doorgevoerde bezuinigingen op de beheerplannen.

Bestaat de indruk dat er de laatste jaren sprake is van een toename van opruim- en herstelkosten ten gevolge van stormoverlast en, zo ja, houdt de begroting daar dan rekening mee? Ik vind dit een heel goede vraag, want als omstandigheden veranderen, moet je dat inderdaad ook verwerken in je begroting. Het klimaat is in verandering. Uit de afgelopen jaren blijkt dat het frequenter stormt. In de zomerperiode, wanneer de bomen vol in het blad zitten, zijn zij kwetsbaarder voor een storm. In 2015 heeft een zware zomerstorm veel schade veroorzaakt aan bomen in Voorschoten. De jaren daarna bleef de schade beperkt. Het jaarlijkse budget voor het verhelpen van stormschade betreft € 15.000. Dit is het reguliere budget. Wanneer er sprake is van een hoger bedrag om de werkzaamheden uit te voeren, dan wordt dit als incidentele last in de P&C-cyclus opgenomen. Als sprake is van een tendens, dus als het vaker gebeurt, dan is het te overwegen om het reguliere benodigde budget te verhogen.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. De meteorologische zomer is vanaf 1 juni, zoals de wethouder ongetwijfeld weet. Ik houd me aan die meteorologische norm, maar dat terzijde. Ik ben haar zeer erkentelijk voor de beantwoording. Ik heb begrepen dat ze heeft toegezegd nog iets uit te zoeken. Dat wacht ik even af. Misschien kan dat schriftelijk worden meegedeeld. Misschien is dat nog iets voor de commissie WRG, maar ik denk dat de wethouder een duidelijke lijn heeft geschetst van hoe de zaak nu zit. Dat is prima.

Wethouder **Lamers**: Als u de meteorologische zomer bedoelt, dan begrijp ik wat u zegt, maar ik heb het over wat wij in de normale dagelijkse taal verstaan onder lente en zomer.

De **voorzitter**: Zullen we daar vanavond geen debat over voeren?

De heer **Bremmer** (CDA): Ik dacht nog even aan de heer Cannegieter, voorzitter.

De **voorzitter**: Ja, dat waren wel teksten. Die waren wat meer "Bremmeriaans". Maar dat is positief, meneer Bremmer.

5. Bekrachtiging geheimhouding

De **voorzitter**: Dit heeft vooral betrekking op het raadsvoorstel en de stukken over de aanstelling van de griffier, zoals zijn cv en andere persoonlijke elementen.

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6. Hamerstukken:

6.1. Huisvestingsverordening Voorschoten 2019 (raadsregistratienummer Z/19/031456/133326)

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. We willen hier zeker niet geen hamerstuk van maken. Er is vanmiddag alleen nog een stuk toegevoegd. Dat vinden wij dermate interessant dat we graag willen voorstellen om dat in de commissie WRG beet te pakken.

De **voorzitter**: Waarvan akte. Ik denk dat dat een goede gelegenheid is om dat daar te doen.

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6.2. Vaststelling Bestemmingsplan Leidseweg 120-122 (raadsregistratienummer Z/19/028304/132827);

6.3. Zienswijze op de ontwerpbegroting 2020 en meerjarenraming 2021-2023 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West-Holland (raadsregistratienummer Z/19/31191/13250);

6.4. Zienswijze RDOG HM Begroting 2020 (raadsregistratienummer Z/19/031168/133531);

6.5. Zienswijze begroting GR Inkoopbureau H10 2020 (raadsregistratienummer Z/19/030911/131610);

6.6. Zienswijze begroting BSGR (raadsregistratienummer Z/19/030599/133079);

6.7. Zienswijze conceptbegroting 2020 Holland Rijnland (raadsregistratienummer Z/19/031107/136267)

Deze voorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

6.8. Zienswijze begroting Veiligheidsregio Hollands Midden 2020 (raadsregistratienummer Z/19/031341/133603).

De **voorzitter**: De Partij van de Arbeid heeft hier een aantal vragen over gesteld. De heer De Graaf wil daar mogelijksterwijs nog iets op aanvullen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ja, voorzitter, mede naar aanleiding van de antwoorden op de vragen. De Werkgroep Financiële Kaderstelling heeft blijkbaar geconcludeerd dat de toegepaste indexering van de personele lasten achter is gebleven ten opzichte van de loonkostenontwikkeling bij de veiligheidsregio. In uw antwoord geeft u aan dat de toegekende indexering conform de systematiek van die werkgroep is. En u schrijft dat een gemeenschappelijke regeling geacht wordt daarbinnen te opereren. Kortom, het is een normatief toegankelijk bedrag. Vervolgens blijkt dat men weliswaar geacht wordt daarbinnen te opereren, maar dat men daar niet binnen heeft geopereerd. Er komt een verzoek van 8 ton extra en dat wordt gehonoreerd. Dat is het beeld dat ik krijg vanuit de stukken en de antwoorden. Dat vind ik eigenlijk onbegrijpelijk. Ik zou graag zien dat daar op de een of andere manier iets over wordt gezegd in de zienswijze en dat we het vraagstuk van de loonkostenontwikkeling binnen gemeenschappelijke regelingen in relatie tot loonkostenontwikkeling binnen onze eigen organisatie een keer agenderen, of dat nou in de commissie Planning en Control of in de commissie B&B is, want als je dat niet goed regelt, wordt de eigen organisatie in feite leeggezoogen door de gemeenschappelijke regelingen, waar meer geld van ons naartoe gaat dan wij krijgen van het Rijk.

De **voorzitter**: Dat laatste punt is volgens mij zeker het bespreken waard in de commissie: die loonkostenontwikkelingen die niet altijd in de volle consequentie overal zo worden doorgevoerd, waardoor mogelijk ook verschillen ontstaan. Ik denk dus dat we daar later op terug moeten komen. Maar hoor ik u nu in feite een amendering uitspreken op de zienswijze, waarbij u aangeeft nadrukkelijk te willen stellen dat met de loonkostenontwikkeling ... Ik probeer het te recapituleren. Of mag ik dit meenemen bij de zienswijze voor de volgende vergadering van de veiligheidsregio, zodat ik dit geluid namens de raad van Voorschoten mondeling nog eens onder de aandacht van de vergadering breng?

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik heb geen schriftelijk document ingediend, omdat er vanavond al voldoende andere schriftelijke stukken van ons ter tafel liggen. Mijn punt is dat ik het op prijs zou stellen - dat is gewoon een vraag aan u, waarop u kunt reageren - als u in de zienswijze vanuit de raad, als de collega's het daarmee eens zijn, het vraagstuk overbrengt dat in feite een overschrijding heeft plaatsgevonden van het normatief toegekende budget en dat wij ons daar ernstige zorgen over maken, mede met het oog op de toekomst.

De **voorzitter**: Andere leden van de raad? Mij lijkt dat het op zich niet een al te groot probleem voor u zou moeten zijn om dit te steunen. Ik zal de boodschap zoals die hier is verwoord, in ieder geval meenemen. Mogelijkerwijs kan ook de tekst op dat punt nog even aangepast worden. Dat lijkt me geen probleem.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

7. Jaarrekening Voorschoten 2018 (raadsregistratienummer Z/19/028395/132111)

De **voorzitter**: Er zullen een aantal amendementen worden ingediend.

De heer **De Graaf** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Het college zegt in het antwoord op een schriftelijke vraag van volgens mij het CDA over de WODV: "De structurele lasten moeten gedekt worden door structurele inkomsten". Daar ben ik het helemaal mee eens. Helaas vindt het college het niet erg als dat niet gebeurt bij onze eigen structurele baten en lasten, waar een overschrijding heeft plaatsgevonden van € 780.000 en waar dus meer is uitgegeven dan er is binnengekomen. Maar goed, ik laat die discussie voor wat zij is. Daar is vorige week uitvoerig over gesproken. Dus so be it; blijkbaar is daar een verschil van opvatting over.

Ik concentreer me derhalve op het amendement dat wij indienen met betrekking tot de bestemmingsvoorstellen van het college. Eigenlijk is het vooral een technisch amendement, dat recht doet aan eerdere besluiten en afspraken. Daarnaast biedt de vorming van een bestemmingsreserve Duurzaam Vooruitstrevend, zoals wij voorstellen, de raad alle ruimte om in juli tot integrale afwegingen te komen. Ter toelichting: ons amendement doet recht aan het advies van de provincie om besluiten over voorstellen die extra geld kosten en niet in de begroting staan, op één moment te bespreken bij de Kadernota, want dan kun je prioriteiten stellen. Het college is te snel met de huidige bestemmingsvoorstellen. Dat vinden wij onverstandig. Vervolgens doet het amendement recht aan het besluit van de raad dat incidentele inkomsten uit onroerend goed worden ingezet voor vermindering van onze schuldpositie. Het college houdt zich niet aan dit besluit en doet eigenlijk ook geen moeite om het besluit toe te lichten in het voorstel. In de derde plaats doet het amendement recht aan de indringende waarschuwing van de provincie dat het college en de raad geen besluiten moeten nemen over activiteiten die geld kosten zonder dat daar financiële dekking voor bestaat. Indien het college toch dit soort besluiten neemt, moet je dat als raad niet eventjes accorderen, zoals nu wordt voorgesteld met betrekking tot de 3 ton in relatie tot bepaalde onderzoeken die zijn uitgezet. Vervolgens is het niet verstandig om nu beslissingen te nemen terwijl wij bijvoorbeeld nog niet weten wat de consequenties van de meicirculaire zijn voor de jeugdzorg. En als allerlaatste punt delen wij het uitgangspunt van de jaarrekening dat afschrijvingskosten van kapitaallasten zo veel mogelijk via de exploitatiebegroting moeten lopen. Dat is ook van invloed op de tekst en de strekking van het amendement.

Kortom, ik herhaal dat het vooral een technisch amendement is, dat past binnen het gedachtegoed van meer integraliteit en financiële discipline. Er blijft straks alle ruimte om in het kader van de Kadernota tot een goede afweging van verschillende prioriteiten te komen, gelet op de beperkte middelen. Wij hopen dus op brede steun voor ons amendement en die verwachten wij eigenlijk ook. Het amendement, dat mede wordt ingediend door Voorschoten Lokaal, luidt:

"Amendement 060.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 13 juni 2019,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/19/028395/132111,

overwegende:

- het raadsvoorstel onder punt 4 over de bestemming van het resultaat van € 1.855.070;
- dat de raad zich meerdere malen heeft uitgesproken voor een integrale afweging en prioritering van financiële middelen bij de behandeling van de Kadernota;
- hetgeen een vertaling is van het advies van de provincie dat luidt: 'Richt de bestuurlijke planning zodanig in dat voorstellen die een extra beslag doen op de financiële dekkingsmiddelen op een moment per jaar worden behandeld - bijvoorbeeld de kadernota - zodat een integrale afweging kan plaatsvinden' (provinciale begrotingsscan 2017, blz. 8);

voorts overwegende dat:

- de raad in zijn vergadering van 13 december 2018 heeft besloten dat incidentele inkomsten uit de verkoop van onroerend goed in beginsel worden 'ingezet voor de verlaging van de schuldpositie van de gemeente. In bijzondere omstandigheden kan, mits goed onderbouwd, van deze beleidsregel worden afgeweken';
- het college voorstelt de incidentele inkomsten uit de verkoop van onroerend goed in 2018, in afwijking van het besluit van 13 december 2018, voor andere doelen aan te wenden;

tevens overwegende dat het om redenen zoals genoemd op bladzijde 23 van de jaarrekening de voorkeur verdient om in beginsel afschrijvingslasten te dekken binnen de exploitatie;

ten slotte overwegende dat:

- naar verwachting, voorafgaand aan de behandeling van de Kadernota, in de meicirculaire informatie wordt verstrekt over extra inkomsten Jeugdzorg;
- een omvangrijk deel van het bestemmingsvoorstel een meerjarig karakter heeft;

Besluit:

Het voorgestelde besluit onder nummer Z/19/028395/132111 onder punt 4 en 8 als volgt te wijzigen:

Beslispunt 4 oud te vervangen door de volgende tekst:

'Het resterende resultaat na beslispunten 2 en 3 van € 1.855.070 als volgt te bestemmen:

- het nadelige resultaat van de Rekenkamercommissie van € 7.262 te dekken door een onttrekking uit de reserve Rekenkamercommissie;
- een bedrag van € 864.739 toe te voegen aan de concernreserve en de jaarlijkse afschrijvingslasten van Buurthuis Vlietwijk te dekken uit de exploitatiereserve;
- een bedrag van € 763.812 te doteren aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve 'Duurzaam Vooruitstrevend'.'

Beslispunt 8 oud te vervangen door de volgende tekst:

'Met betrekking tot de evaluatie van de reserves en voorzieningen het volgende vast te stellen:

- van het saldo van de reserve BUIG ultimo 2018 van € 1.446.000 een bedrag van €446.000 toe te voegen aan de concernreserve en € 1.000.000 toe te voegen aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve 'Duurzaam Vooruitstrevend';
- de reserve BUIG op te heffen per 1-1-2019;
- de bestemmingsreserve Vlietwijk Keel op te heffen per 1-1-2019'."

De heer **Maassen** (SP): Ik heb een vraag aan de fractie van de PvdA. De afgelopen twee jaar heeft de fractie van de PvdA zich samen met de fracties van GroenLinks en de SP ingezet voor het afschaffen van het plafond op de reserve Sociaal domein. Nu stelt het college voor om dat plafond af te schaffen en de reserve Sociaal domein dus weer groter te kunnen laten worden. U stelt nu in uw amendement voor om dat voorstel te schrappen. Waarom is de PvdA van mening veranderd over het afschaffen van het plafond op de reserve Sociaal domein?

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik ben blijkbaar niet helder genoeg geweest. Dat is niet de strekking van het amendement. De strekking van het amendement is om nu een pas op de plaats te maken om straks een integrale afweging te maken. Ik doe verder geen enkele uitspraak hierover.

De heer **Maassen** (SP): Daar zit de heer De Graaf dan fout, want in het raadsvoorstel staat in beslispunt 8 dat het plafond op het sociaal domein wordt losgelaten. De heer De Graaf doet een voorstel voor een nieuwe tekst voor beslispunt 8 en daar staat dat niet meer in. De heer De Graaf stelt dus voor om het plafond op de reserve Sociaal domein te handhaven.

De heer **De Graaf** (PvdA): Dat is een volstreekte omdraaiing van de redenering, die ik niet kan volgen. Maar ik vind het prima als u en alle andere fracties mee willen gaan met het amendement als ik aan het amendement toevoeg dat wij best willen praten over de hoogte van die reserve.

De heer **Maassen** (SP): Nu breekt mijn klomp echt. De heer De Graaf stelt een nieuwe tekst voor van beslispunt 8. Daarin schrapt hij iets uit de oude tekst en als ik hem daarop aanspreek, dan doet hij net alsof hij dat niet doet. Ik vind dat heel raar.

De **voorzitter**: Meneer De Graaf, volgens mij was u klaar met uw inbreng.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ja.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Net als vele andere fracties in deze raad staat de VVD voor solide financiën van de gemeente. De jaarrekening laat een aantal ontwikkelingen zien van het financiële beleid naar aanleiding van het toezicht door de provincie. Allereerst zijn in de uitvoering van het herstelplan een aantal panden verkocht. Dat is verwerkt conform de afspraken. Daarnaast is de nota Schuldbeheersing gemaakt en behandeld in de raad. De kengetallen die we in die nota hebben gedefinieerd, worden ook in de jaarrekening behandeld. De kengetallen laten een lichte verbetering zien. Dit betekent geenszins dat alle financiële problemen zijn opgelost, maar we zijn wel op de goede weg naar meer financiële controle. De afgelopen weken is naar aanleiding van het verschijnen van de jaarrekening door verschillende partijen in de pers naar voren gebracht dat het college onverstandige keuzes maakt. Dit betreft dan vooral het reserveren van het voordelig resultaat. Wat de VVD betreft maakt het college in het geheel geen onverstandige keuzes. Een aantal bedragen wordt technisch doorgeschoven omdat projecten nog niet zijn uitgevoerd of afgerond. Daarnaast wordt een deel van het resultaat gereserveerd om de verwachte tekorten in het sociaal domein op te vangen. Dit lijkt ons gezien de onvoorspelbaarheid van deze kosten buitengewoon verstandig. Kortom, wij zijn tevreden met de voorstellen.

We hebben nog één kanttekening, die straks zal worden toegelicht door mijn collega van D66. Dat betreft een deel van de reservering, waar nog onvoldoende onderbouwing voor is. Het amendement van de PvdA zullen wij niet steunen.

Mevrouw **Boom** (D66): Voorzitter. We hebben de jaarrekening inmiddels al uitgebreid behandeld in de commissie Planning en Control en in de commissie Burger en Bestuur. Nogmaals hartelijk dank aan de wethouder en de betrokken ambtenaren voor het grondig en duidelijk beantwoorden van de vele vragen die door de raad zijn gesteld. Graag sluit ik mij aan bij de opmerking van mevrouw Van Meenen dat wij als gemeente op de goede weg zijn naar een gezonde financiële balans. Wij zien de toekomst dan ook met vertrouwen tegemoet en wij geloven dat dit college en deze raad de komende jaren dit herstel zullen consolideren.

We zijn erg blij met de toezegging van de wethouder om de gereserveerde € 300.000 voor een zelfstandig Voorschoten in de Leidse regio aan te passen naar een bedrag van € 150.000. Op deze manier kunnen we eerst de resultaten van de onderzoeken afwachten alvorens wij als raad de vervolgacties en de hoogte van de daarbij behorende financiële ondersteuning bepalen. Om deze aanpassing in de jaarrekening door te voeren, is een amendement opgesteld, dat mede is ondertekend door de VVD, GroenLinks en het CDA. Het amendement luidt:

"Amendement 062.

*De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 13 juni 2019,
gezien het raadsvoorstel nr. Z/19/028395/132111,*

overwegende:

- het raadsvoorstel onder punt 4 over de bestemming van het resultaat van € 1.855.070;
- het voorstel als onderdeel van de bestemming van het resultaat van € 1.855.070 een bedrag van € 300.000 beschikbaar te stellen voor een 'zelfstandig Voorschoten in de Leidse regio';
- het raadsvoorstel onder beslispunt 5 om het resterende saldo na bestemmingen van € 233.781 aan de concernreserve toe te voegen;

voorts overwegende dat de commissie Burger en Bestuur in de vergadering van 6 juni 2019 zich in meerderheid heeft uitgesproken voor 'een knip, met betrekking tot de uitgaven in verband met het onderzoek over de aansluiting bij de Leidse regio';

tevens overwegende dat de commissie Burger en Bestuur in de vergadering van 6 juni 2019 in meerderheid heeft uitgesproken eerst de resultaten van de eerste fase van het onderzoek te willen afwachten en daarna een besluit te willen nemen over het vervolg en de daarvoor benodigde middelen;

Besluit:

In het voorgestelde besluit onder nummer Z/19/028395/132111 de beslispunten 4, 2e bullet, en 5 als volgt te wijzigen:

Beslispunt 4, 2e bullet, met betrekking tot 'een zelfstandig Voorschoten in de Leidse regio, te vervangen door de volgende tekst:

- Een bedrag van € 150.000 te bestemmen voor 'een zelfstandig Voorschoten in de Leidse regio' en dit bedrag beschikbaar te stellen in 2019;

Beslispunt 5 te vervangen door de volgende tekst:

- Het resterende saldo na bestemmingen van € 383.781 aan de concernreserve toe te voegen."

Tot slot hebben we een opmerking over de jaarrekening. Die opmerking hebben we nog niet eerder gemaakt en sluit aan bij de vragen die de heer Bremmer zojuist heeft gesteld in verband met de onderhoudskosten van het groenbeheer door onze gemeente. Vorig jaar is fors bezuinigd op de onderhoudskosten voor het groenbeheer. Het is wel erg jammer om te zien dat in de begroting voor 2018 de kosten alsnog met 15% zijn overschreden. Wij willen er daarom voor pleiten dat dit jaar geen overschrijdingen plaatsvinden en dat alle beheer binnen het daarvoor beschikbaar gestelde budget plaatsvindt, ook wanneer er stormschade is. Daarop krijgen wij graag een reactie van de wethouder.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Allereerst weer dank aan de ambtelijke organisatie voor het neerleggen van deze jaarstukken. Dat vraagt altijd een hoop inzet. Het is een overzichtelijke jaarrekening geworden, waarvoor dank. Ik denk dat ik die dank in dit geval namens de hele raad kan uitspreken. Er ligt nu een goedkeurende verklaring, ook al is het verslag nog niet helemaal kant-en-klaar. Dat betekent in ieder geval dat de jaarrekening technisch akkoord oftewel getrouw en rechtmatig is. Met deze jaarrekening en de goedkeurende accountantsverklaring sluiten we het proces van Planning en Control voor het jaar 2018 af. Dat is een belangrijk moment in een raadsperiode: we sluiten een periode af met een positief saldo. De beslispunten kunnen we "arbitrair" noemen, maar dat heeft de Partij van de Arbeid al toegelicht. De conclusie in het verslag is dat de solvabiliteit voldoet aan de normen, dat het weerstandsvermogen goed is en dat er een normale gemiddelde schuldombang is. Op de vraag aan de accountant die ik al vaker heb gesteld, heeft hij gezegd dat het de vraag is of Voorschoten ooit onder toezicht had moeten komen, omdat de financiële situatie op zich in dit verband best goed is. Alleen onze liquide middelen lagen wat anders, maar dat wordt nu opgelost. De huidige coalitie claimt het succes. Ik denk dat er in de vorige periode een goede basis is gelegd voor de nieuwe financiële situatie. Dat wil ik toch nog benadrukken. De heer Binnendijk heeft daaraan getrokken. Het is allemaal begonnen bij de heer Beimers, die het proces op gang heeft gebracht. De heer Binnendijk heeft het binnengekopt. Uiteindelijk hebben we

in een volle kerk onze verantwoordelijkheid moeten nemen. Ik denk dat dat voor dit college een mooie basis is om op voort te bouwen.

Het verhaal van de Partij van de Arbeid is duidelijk. De vraag is of er zwaarwegende redenen zijn om af te wijken van wat we hebben afgesproken in de nota Schuldreductie en dat soort zaken. Ik heb een aantal mededelingen van de VVD meegekregen over waarom dit wél goed zou zijn. Ik wil graag de andere coalitieleden hier nog over horen. Ik denk dat er best over gediscussieerd is. Er is nogal wat geld verdeeld en er zijn best wel discussies over geweest. Ik vraag mij echter af welke zwaarwegende redenen er liggen om op het op deze manier te verdelen en om het niet in de algemene reserve te brengen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. De jaarrekening van de gemeente is het moment om terug te kijken naar het afgelopen jaar en daar verantwoording over af te leggen. Het valt ons daarbij op dat sommige bedragen al zijn uitgegeven voordat de gemeenteraad iets daarover heeft kunnen zeggen. Het zou netter geweest zijn om dit vooraf of in ieder geval zo spoedig mogelijk aan de gemeenteraad voor te leggen, zodat de gemeenteraad niet voor een voldongen feit gesteld zou zijn en daar achteraf via de jaarrekening daar zijn goedkeuring aan zou moeten geven. De afwikkeling van de jaarrekening is ook niet het moment of de plaats om allerlei beleidsinhoudelijke beslissingen te nemen die los van de jaarrekening staan. Daar willen wij afzonderlijke voorstellen voor zien, zodat zij de aandacht krijgen die ze verdienen en zodat de gemeenteraad los van de situatie van de jaarrekening daar verstandige beslissingen over kan nemen. Als het kan wachten, is de Kadernota daarvoor het betere moment. Als het niet kan wachten, zou er een apart raadsvoorstel voor gemaakt moeten worden. Wij zouden graag zien dat deze handelswijze gevolgd wordt. Daarom steunt Voorschoten Lokaal het amendement van de PvdA, omdat daarmee de zuiverheid van de besluitvorming goed gediend is.

Het jaar 2018 was een bewogen jaar. Een nieuwe gemeenteraad is aangetreden en een nieuw college is voortvarend aan de slag gegaan. Wij hebben dan ook grote waardering voor de inzet en het enthousiasme van het college en de goede samenwerking binnen de gemeenteraad. Wij zien een college en een coalitie die net als in de vorige periode oprecht hun best doen om de gehele raad te betrekken bij belangrijke besluiten en waar nodig de dialoog met de gemeenschap aan te gaan. Er zijn door het college belangrijke besluiten genomen die te herleiden zijn tot het herstelplan van de vorige periode. Dat de pijnlijke keuzes uit het herstelplan daarbij doorwerken, is te begrijpen. Wat minder te begrijpen valt, zijn besluiten van het college om keuzes uit de herstelperiode van voor het herstelplan voort te zetten. Wij denken daarbij aan de keuze om twee bruggen aan de Valkweg te vervangen, enkel en alleen omdat ooit besloten is dat de wegcategorie geen lastbeperking kent van de huidige bruggen, die tot 25 ton aankunnen. Met de uitgave van € 0,5 miljoen die daarmee gemoeid is, had het college andere keuzes kunnen voorstellen, variërend van het aflossen van schulden tot het vestigen van een nieuw cultureel centrum, bijvoorbeeld in de Kruispuntkerk, om maar niet te praten over het vervangen van 7.000 prullenbakken.

De jaarrekening van 2018 toont een overschot van € 1,8 miljoen. Wij vinden dat dit overschot zo veel mogelijk vrij moet vallen in de algemene reserves, zoals ook wordt bepleit in het amendement van de PvdA. Besluiten over wat er met dat overschot moet gebeuren, zijn een beetje vreemd in het licht van grote schulden. Er is geen geld over. Er is hooguit een klein beetje schuld minder. Als er goede redenen zijn om geld of budget toe te kennen aan bepaalde doelen, is de komende Kadernota daar een goed moment voor.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. We hebben inderdaad een bewogen jaar gehad, zoals mevrouw Persoon al aangaf, maar ondanks het financieel zware weer waar Voorschoten toch nog steeds in zit, ligt er toch weer een behoorlijk positieve jaarrekening. Het klopt natuurlijk dat dat grotendeels komt door incidentele bedragen. Er is ons - het college en de coalitie - door deze en gene het verwijt gemaakt dat wij ons rijk rekenen. Ik zou bijna zeggen: was dat maar zo, want dat was goed geweest voor mijn nachtrust. Ik moet namelijk eerlijk zeggen dat ik soms weleens wakker lig van de situatie en van de vele moeilijke beslissingen die we nog moeten gaan nemen. De heer Zoetemelk verwees ik er net naar dat er in de vorige periode ook al veel is gebeurd. Dat waren moeilijke beslissingen en daar was moed voor nodig, maar de uitvoering daarvan moet nog plaatsvinden. Dat zijn dingen waarover wij binnenkort moeten gaan beslissen. Maar wat we hier wel hebben, is een klein overschot van € 200.000. Daarmee zijn we er niet, maar zoals mijn moeder vroeger in het Fries zei: we boeren in ieder geval niet achteruit. Dat is toch ook wel wat: we komen niet verder in de problemen. Het grote resultaat dat er is, die positieve resultaten, komen

zoals afgesproken grotendeels ook in de reserves terecht. Dat is prima. Dat betekent ook dat we onze schuldenlast daarmee langzaam af beginnen te bouwen.

Er zijn een aantal positieve punten, zoals het oplossen van de BUIG-tekorten. Dat gebeurt natuurlijk ook met dank aan de economie, maar dat is wel een heel positief punt. De zorgpunten blijven. Die hebben we in de commissie al benoemd, zoals de jeugdzorg, en die zullen we actief blijven volgen. Ik noem ook het bereik van de ondersteuning van kwetsbare groepen. Daar verwees het CDA eerder naar en dat is ook voor ons een belangrijk thema. Dat zullen we de volgende jaren moeten blijven volgen.

Wij zijn blij met het opheffen van het maximum op de reserve Sociaal domein. De heer Maassen verwees daarnaar. Dat was een wens van ons, van de SP en tot voor kort ook van de Partij van de Arbeid. Ook wij waren enigszins verbaasd over het amendement. Wij denken dat het instellen van die reserve destijds een verstandig besluit was en de ontwikkelingen laten zien dat die reserve echt nodig is.

Er zijn voor komend jaar twee bedragen beschikbaar gesteld. Die komen nu niet in de reserves terecht. De € 200.000 voor een Maatschappelijke agenda dient om de verzachting van de overgang naar het nieuwe subsidiebeleid een beetje vorm te geven. GroenLinks heeft hier zorgen over en wij zijn het college erkentelijk dat het daar op deze manier iets aan probeert te doen. Het is ook belangrijk dat we die zekerheid nu geven en niet straks bij de begroting, want als organisaties hier iets mee moeten kunnen, dan moeten ze kunnen plannen wat ze hiermee willen. Dan kunnen ze niet pas in november horen of het er is of niet.

Daarnaast is er een bedrag van € 300.000 voor Voorschoten in de Leidse regio. Dat is een prioriteit van deze coalitie en van dit college en volgens mij ook van de gemeente Voorschoten. We moeten iets met onze bestuurlijke toekomst en daar moet aan gewerkt worden. We snappen dat het college daar effectief aan wil werken en daarvoor een behoorlijk bedrag wil reserveren, deels ook gewoon voor toekomstige kosten, maar we vinden de onderbouwing daarvan op dit moment gewoon te mager. Daarom hebben we het amendement om dat voorlopig terug te brengen tot € 150.000, mede-ingediend.

Dat brengt ons bij het tweede amendement. Dat zal GroenLinks niet steunen. Er is technisch het een en ander op aan te merken, maar dat is eigenlijk niet eens het belangrijkste punt. Het komt vooral op de twee zojuist door mij genoemde punten neer op een voorstel om voorlopig maar weer even niets te doen of, zoals de heer De Graaf net zei, een pas op de plaats te maken. Dat zou betekenen dat we geen handreiking zouden doen aan de organisaties die straks geen subsidies krijgen; die zouden het dan nog maar even uit moeten zoeken. En dat beleid in de Leidse regio? Nou ja, dan zien we dan volgend jaar kennelijk wel weer, alsof daar geen enkele haast mee is. Het voorstel is om dat in een reserve Duurzaam Vooruitstrevend te zetten. Dat is natuurlijk een verwijzing naar ons coalitieakkoord, maar ik moet zeggen dat dat voor GroenLinks niet betekent dat we ergens een potje maken en dat we dan over een paar jaar op termijn weleens gaan zien wat we daarmee willen. Het coalitieakkoord is voor ons ook een oproep om echt te gaan werken aan een beter Voorschoten. Daar gaan we niet mee wachten tot volgend jaar. We zullen dat amendement dus niet steunen.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij gaan niet in op individuele kosten maar hebben een meer algemene lijn. We hebben twee vragen aan het college. We hopen dat die vanavond in de toelichting door het college beantwoord kunnen worden. Dan schiet het weer lekker op. Met de hand op de jaarrekening zijn wij van mening dat je onvoldoende duidelijk kunt zien of doelen gehaald zijn of niet. Daar hebben we kort over gesproken met de accountant die hier aanwezig was. Het is natuurlijk een beetje een verhaal van het ei en de kip. De begroting en de jaarrekening zijn complementair aan elkaar en hangen met elkaar samen; zie het als een hamer en een aambeeld of als een spiegel waarin je de reflectie ziet. We willen het college graag oproepen om zijn uiterste best te doen, niet in de Kadernota maar echt in de begroting voor volgend jaar, om te proberen doelen zo smart mogelijk geformuleerd vast te stellen. Als je smart formuleert, gaat dat het beste met cijfers of percentages, dus met getallen. Dat is niet altijd mogelijk, maar we denken dat er een behoorlijke winst te halen is. In antwoord op een technische vraag van D66 over de prestatiemeting jeugdzorg zien we het antwoord van het college dat er ook stappen in die richting gezet worden. Dat gloort naar meer. Het verzoek aan het college is dus om te proberen om zo

veel mogelijk met concrete doelen te komen, zodat in de jaarrekening van 2019, dus een jaar na nu, duidelijker kan worden vastgesteld of we de doelen hebben gehaald of niet.

Het tweede punt gaat over de allocatie van het resultaat. Wij vinden dat de jaarrekening voor een deel de rol van de begroting oppakt. Een jaarrekening gaat over reflectie en over weergave: heb je doelen gehaald, ja of nee? De al eerder genoemde 2 ton voor de Maatschappelijke agenda, feitelijk een subsidie - dat is het volgende agendapunt - had wat ons betreft toch eerst aan de concernreserve toegevoegd moeten worden, waarna je dat daar weer aan had kunnen onttrekken. De 3 ton voor onderzoek voor een onafhankelijk Voorschoten in de Leidse regio hoort er zeker niet in. Middels een knip zullen we spreken over hoe we daar verder mee omgaan. Wij hebben in de commissie B&B al laten horen dat die twee punten hier wat ons betreft zeker niet in thuishoren. Als je een keer een verbouwing hebt die om welke reden dan ook wordt uitgesteld of nog niet doorgaat, dan hoeft je wat ons betreft niet overal opnieuw over te gaan besluiten, maar zeker als het in de buurt van nieuw beleid komt, moet je het gewoon apart bespreken. Wat dat betreft is het afschaffen van het plafond van de sociale reserve niet iets wat je even in de kantlijnen van een jaarrekening moet meenemen. Dat is een apart agendapunt waard en dat blijkt ook. Wij geloven niet dat je daarmee heel veel tijd kwijtraakt. Het zou weleens sneller kunnen gaan als je zaken op het goede moment en op de goede plaats behandelt met elkaar.

Wat de amendementen betreft: de zogenoemde knip, dus het amendement dat is ingediend door de drie coalitiepartijen, steunen we zeker. Dat ligt ook in het verlengde van wat we in de commissie al hebben ingebracht. Het amendement van de PvdA zullen wij niet steunen, hoewel er elementen in zitten die ons best wel aanstaan. Zoals al genoemd: je komt qua tijd en qua voortgang aardig in de knoop; we moeten wel tempo maken met elkaar.

Tot slot: we kunnen best wel neuzen tellen als we ons heen kijken. Het was ons toch wat waard geweest om toch eerst een accountantsverslag te zien, mochten wij aan het eind van dit agendapunt besluiten om mee te gaan met een akkoord voor deze jaarrekening. Je gaat niet in een auto rondrijden als die niet is goedgekeurd. Dat gaan we nu eigenlijk wel doen, maar we kunnen ons daar wel bij neerleggen. We geloven ook dat de indicatie echt zo is dat er niet ineens vuurwerk uit dat accountantsverslag komt, maar procedureel neger je nu iets wat je niet zou moeten negeren.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ik ben wat verbaasd over de opmerking van de collega dat de auto niet goedgekeurd is, zoals hij het zegt. Een goedkeurende verklaring van een accountant zegt toch precies dat de jaarrekening goedgekeurd is?

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Dank u voor deze inbreng, maar ik kan hier heel kort over zijn. Als u zou zeggen dat we geen accountantsverslagen meer nodig hebben, dan zet je de accountancywereld toch op zijn kop? Ik denk dat dat te ver gaat voor de reikwijdte van deze bijeenkomst. Het is er niet voor niets. Ik ben het daar dus niet mee eens. Wat mij betreft kunnen we het hierbij laten.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Voorzitter. Wij hebben in de commissie Burger en Bestuur dit onderwerp al uitgebreid besproken. Ik denk dat het allereerst belangrijk is om de ambtenaren te bedanken voor al hun inzet voor deze stukken. Wat het resultaat van de jaarrekening betreft heb ik de vorige keer al aangegeven dat we ons best wel rijk rekenen als je zegt dat je een exploitatieoverschot hebt van € 1,8 miljoen, terwijl je gewoon € 1 miljoen uit de reserves hebt getrokken. Dat blijf ik boekhoudkundig ingewikkeld vinden, ook al is het uitgelegd door het college. Het komt erop neer dat ik, als ik dat thuis zou doen, die maand gewoon geen overschot heb, maar dat ik dan gewoon geld heb opgenomen van mijn bankrekening. Maar daar hebben we voldoende over gezegd en dat is ook genoeg uitgelegd.

Wat de allocatie van het resultaat betreft vind ik het ook ingewikkeld dat het college alvast een voorschot neemt op wat wij eigenlijk in het kader van de Kadernota en daarmee de begroting gaan bespreken, want wie zegt dat dit de beste beslissing is? Heel eerlijk gezegd praten we er al tien jaar over dat we meer handhaving nodig hebben. We hebben gehoord dat dat € 150.000 kost. Dat mis ik bijvoorbeeld heel ernstig, want daar praten we iedere maand wel een keer over als er iets gebeurt. Daar kun je dus wel vragen over stellen. Ik ben het er uiteraard mee eens dat er een reserve wordt opgenomen voor de jeugdzorg, want we weten allemaal dat de situatie met die budgetten niet alleen in de gemeente Voorschoten maar in heel Nederland best wel zorgwekkend is. Het blijft dus een beetje moeilijk. Ik vind dus dat er een voorschot wordt genomen. Volgens mij

hebben we in het presidium ook afgesproken dat we de Kadernota zo helder mogelijk in zouden gaan en dat we zo helder mogelijk zouden beslissen over de voorgedragen ideeën. Nu is er in feite al een voorschot genomen voor alle raadsleden. Dat vind ik jammer. Misschien kan dat de volgende keer anders.

Ik denk dat ik de jaarrekening verder wel zal goedkeuren. Ik heb veel sympathie voor het amendement van de PvdA, omdat daar heel veel elementen in zitten die ik nu ook heb genoemd. Ik weet alleen niet wat de financiële en andere consequenties zijn van het aannemen van het amendement. Dat vind ik dus wat ingewikkeld.

Wat de knip via het amendement van de coalitiepartijen betreft: daar kan ik alleen maar voor zijn. Misschien kunnen we in de Kadernota bekijken of we dat geld toch naar handhaving kunnen doorsluizen, maar we moeten wel aan onze reserves denken.

De **voorzitter**: Wethouder Cramwinckel zal het grootste deel van de financiële beantwoording voor zijn rekening nemen. Er is ook iets over de jeugd gezegd. Dat is dus iets voor wethouder Mol. Nee, de heer Maassen wil hier het woord niet over. Hij gebruikt zijn spreektijd gewoon heel bewust. Er komt nog een onderwerp waarvan ik me zomaar kan voorstellen dat de heer Maassen daar straks voor gaat zitten.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Dank aan alle fracties voor hun inbreng. Ik beluister toch wel brede steun voor de voorstellen die we gedaan hebben rondom de jaarrekening. Misschien is het goed om een paar woorden te zeggen over de context waarin deze jaarrekening is opgesteld. Die context is, zoals de CDA-fractie terecht aangaf, dat het college voortbouwt op het goede werk dat voorgangers hebben gedaan. Dat is zonder meer waar. Wij zetten de lijn voort van strak, behoedzaam begroten, streng op de centjes letten en een realistisch beeld geven van hoe we er met de financiën voor staan. Deze jaarrekening geeft dat realistische beeld, maar je moet wel alle bladzijden lezen of in ieder geval de goede bladzijden. Het gaat niet alleen om de vraag hoe wij de bestemmingen voor ons zien, maar ook waar we op dit moment staan. Onze algemene reserve is toegenomen. De schuldquote is afgenomen naar 63,8%. We hebben een aantal lastige problemen in de begroting opgelost, namelijk de precariorechten, die we meerjarig niet meer krijgen, en de ongedeelde personeelslasten. Er is dus een stevig fundament gelegd.

Dat wil niet zeggen dat we als gemeente uit de problemen zijn. Integendeel, zoals ik bij de aanbieding van de jaarrekening ook heb aangegeven. Want we hebben te maken met drie lastige structurele problemen, waarop we bij de Kadernota zullen terugkomen. Dat is in de eerste plaats de structurele stijging van de kosten in de jeugdzorg. We hebben het afgelopen jaar een stijging van € 1 miljoen gezien. Dat moet je wel goedmaken. Het tweede punt is dat we, zoals door verscheidene fracties is aangegeven, met structurele stijgingen zitten van de kosten van gemeenschappelijke regelingen. Ook dat vraagt een structurelere aanpak dan af en toe een zienswijze indienen; daar komen we later nog op terug. Ten derde hebben we te maken met de stijging van lonen en pensioenpremies. Dat zijn zaken waarop wij als individuele gemeente weinig invloed hebben. We hebben daar wel posten voor geraamd, maar je ziet gewoon dat het af en toe te weinig is en dat je dan moet bijplussen. Dit is mijn reactie in algemene zin.

Nu loop ik de verschillende inbrengen van de fracties langs, te beginnen met de fractie van de Partij van de Arbeid. We hebben al een heel debat met elkaar gehad over de vraag of we nu een structureel sluitende jaarrekening op basis van een structureel sluitende begroting presenteren. Naar het oordeel van het college is dat zeker zo. Ik verwijs nog een keer naar de tabel op bladzijde 199, waar het materieel resultaat staat. In leekentermen betekent dat gewoon dat er gekeken is wat incidentele meevallers en tegenvallers zijn. Die zijn gesaldeerd en dan houd je een klein bedrag over, een kleine 2 ton. Dat is structureel positief. Zo moeten we ook naar de begroting kijken. Zo kijkt ook onze toezichthouder naar onze begroting en zo staat het ook in de voorschriften. Het is dus structureel positief, zij het dat het kleine bedragen zijn, zoals de fractie van GroenLinks terecht aangaf. Maar al het grote begint bij het kleine. Dat gaat dus goed.

Het amendement van de PvdA wijzen wij toch echt af. Dat heeft een paar redenen. U doet een aantal dingen niet die naar ons oordeel echt noodzakelijk zijn. We zetten nu alvast gelden opzij voor het sociaal domein. Er komt een grote problematiek aan en wij moeten de overschotten die we daarvoor hebben, nu gedeeltelijk daarvoor aanwenden. Dat is één. Het argument van de integrale afweging is heel belangrijk. Dat onderschrijven wij als college en dat moeten wij ook doen,

zowel bij de Kadernota als bij de begroting, maar dat wil niet zeggen dat we nu niet vooruit moeten lopen op een aantal ontwikkelingen die we zien. We moeten de boel niet stilleggen. Dat is wat de PvdA eigenlijk doet: de boel stilleggen en eigenlijk ook een jaar overslaan, want ook dit jaar hebben we gewoon een aantal gelden nodig. Ik wijs op een aantal posten die we doorschuiven van vorig jaar. Die kunnen dan gewoon dit jaar worden uitgevoerd. Het is gewoon goed beleid om dat te doen. Het instellen van een aparte reserve Duurzaam Vooruitstrevend klinkt mij heel sympathiek in de oren. Ik moet zeggen dat ik wou dat we de mogelijkheden hadden om dat soort grote reserves aan te leggen, maar ik vind het ook wel een beetje inconsequent vanuit de redenering van de PvdA, die juist zegt: je moet die reserve helemaal niet meetellen. Want het eerste wat de PvdA nu doet, is nu zelf onbepaalde reserves aanleggen waarvan ik dan denk: en wat nu, wat gaan we nu beslissen? Dat is dus heel onhelder en heel onduidelijk. Over het plafond voor het sociaal domein heeft de SP al het nodige gezegd. Daar sluit ik mij bij aan.

De fractie van de VVD bracht terecht nog een aantal zaken naar voren die wij ook in onze voorstellen hebben zitten. Samen met D66 en GroenLinks is een amendement ingediend om de reservering van 3 ton voor de Leidse regio terug te brengen naar € 150.000. Daar kunnen wij als college mee instemmen.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Ik had de indruk dat dit in de commissievergadering al was toegezegd. Anders had ik het amendement, als ik dat had gezien, absoluut medeondertekend, want we hadden eigenlijk met z'n allen voor die knip gekozen. Volgens mij had u toen al gezegd dat dat akkoord was. Ik vind het amendement dus eigenlijk een klein beetje overbodig, omdat u dit gewoon had toegezegd. Anders had ik het amendement zeker medeondertekend.

Wethouder **Cramwinckel**: O. Nou ja, misschien kunt u dat alsnog doen. Ik denk dat dat een beetje een technisch punt is.

De onderhoudskosten voor groenbeheer zouden wat uit de hand zijn gelopen. Ik zeg tegen de D66-fractie dat dat klopt. Daar zijn ook een paar verklaringen voor. Dat heeft te maken met stormschade, de zogenoemde invasieve soorten oftewel planten zoals de berenklauw, die ineens zijn opgedoken, en ook een onevenredig groot aantal zieke bomen waarmee we in de gemeente te maken hebben gehad. Dat alles heeft tot extra kosten geleid. Wil dat zeggen dat we dat dit jaar ook weer doen? Nee, wij proberen natuurlijk streng binnen de budgetten te blijven, maar soms heb je te maken met ontwikkelingen die je niet in de hand hebt en dan moet je daar wel op inspelen. Dit is dus de reactie op dat punt.

De CDA-fractie heeft terecht gevraagd naar de relatie met de nota Schuldbeheersing. Dat is voor ons natuurlijk ook een belangrijk uitgangspunt. De nota zegt: in principe moet je de opbrengst van onroerend goed in je algemene reserve storten. Dat doen we maar voor een heel klein deel; dat klopt. We hebben volgens de begroting overigens ook al 6 ton in die algemene reserve gestort. Dat zeg ik er nog even bij. Die algemene reserve is het afgelopen jaar dus wel gegroeid. Waarom hebben we dat zo gedaan? Omdat er een paar heel bijzondere factoren aan de orde zijn. De belangrijkste heb ik al genoemd, namelijk de overschrijdingen op de jeugdzorg. Er zijn gemeenten die vanwege die kosten gedwongen zijn om bibliotheken te sluiten, zwembaden dicht te doen en allerlei andere nare maatregelen te nemen. Wij proberen als college het voorzieningenniveau echt op peil te houden. We hebben dus een andere keuze gemaakt, namelijk om de aandikking van die reserves wat minder hard te laten groeien dan we van plan waren. Wij denken dat dat in deze situatie heel verantwoord is.

De fractie van Voorschoten Lokaal heeft een aantal opmerkingen gemaakt, waaronder de vraag of het college bedragen aan het uitgeven is voordat de raad dat gefiatteerd heeft. Ik denk dat u onder andere doelt op onze voorstellen inzake de reservering voor de Leidse regio. Daar hebben we al een heel betoog over gewisseld. Kort gezegd hebben we toen gezegd: het beleidsmatige fiat was er; het stond in de routekaart. We hebben de reservering teruggebracht tot datgene wat we in de routekaart ook hebben aangekondigd. In die zin denken wij dat wij zo veel mogelijk rekening hebben gehouden met de positie van de raad in dezen. U heeft steun betoogd aan het amendement van de PvdA. Daar heb ik zojuist al het een en ander over gezegd. U heeft ook iets gezegd over de goede manier waarop het college de raad bij ontwikkelingen betreft. Dat vinden wij prettig om te horen. De discussie over de bruggen laat ik even zitten; die hebben we al heel uitvoerig met elkaar gehad. Ik denk niet dat het zinnig is om die hier te herhalen.

De fractie van GroenLinks heeft terecht het belang van inspelen op ontwikkelingen in de jeugdzorg nog eens onderstreept en staat ook helemaal achter het opheffen van het plafond van het sociaal domein. U heeft ook benadrukt hoe belangrijk het is om nu de besluitvorming te doen over de reservering voor de Maatschappelijke agenda, omdat onze organisaties echt op duidelijkheid zitten te wachten: wat hebben ze nou van de gemeente te verwachten? Wij zijn het daar helemaal mee eens. We zien veel onzekerheid in het dorp en we willen daar met deze uitspraak van de raad zo snel mogelijk een eind aan maken. Het beleidsmatige deel krijgen we straks op de agenda. Het is fijn dat u dat steunt, evenals het amendement over de € 150.000.

De fractie van ONS Voorschoten wees op de noodzaak om doelen duidelijk en smart te formuleren. Ja, als je dat niet doet, kun je ook niet goed controleren of je ze gehaald hebt. Dat is overigens nooit voor de volle 100% mogelijk. Sommige dingen kun je nu eenmaal niet precies in cijfers vatten, maar het is het voortdurende streven van het college om dit bij elke begroting scherper en smarter neer te zetten. Bij de voorjaarsnota zullen we daar in het debat weer op terugkomen, want dan kunnen we de stand opnemen: hoe ver zijn we met de uitvoering? U heeft ook een opmerking gemaakt over de allocatie van het resultaat, dus de 2 ton en de 3 ton. Daar heb ik net iets over gezegd. U heeft zich uiteindelijk tegen het amendement van de PvdA verklaard.

Tot slot heeft mevrouw Van Herk gevraagd of we niet te veel vooruitlopen op de Kadernota. Ik heb zojuist gezegd waarom het zo nodig is dat we nu wel een aantal besluiten nemen. Ook de integrale afweging naar de toekomst toe voor de komende paar jaar, inclusief besluitvorming over BOA's - dat is immers ook een structurele maatregel waarover je niet aan de hand van incidentele gelden moet beslissen - komt terug bij de Kadernota. Maakt u zich dus geen zorgen; dit komt echt aan de orde. Ik denk dat ik hiermee de inbreng zo kort mogelijk behandeld heb.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Mag ik de wethouder vragen wat zijn expliciete antwoord is op onze vraag of volgend jaar rond deze tijd, wanneer we praten over de jaarrekening van 2019, niet weer alle mogelijke allocatieslagen in de jaarrekening verpakt zitten, maar dat we dat gaan splitsen: of in een begrotingswijziging voor het lopende jaar of in de Kadernota of de begroting van het volgende jaar?

Wethouder **Cramwinckel**: Wij leren natuurlijk van het debat dat wij hier met elkaar voeren, maar we moeten ook de systematiek vasthouden die we met elkaar hebben afgesproken in de commissie Planning en Control. Die systematiek zegt dat je bij de Kadernota geld heel goed incidenteel kunt alloceren. De structurele beslissingen nemen we in het kader van de Kadernota en de begroting. Dat is het systeem dat wij volgen. Dat is mijn antwoord.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Betekent dit dan dat je, waar je de mogelijkheid hebt om een fors bedrag te alloceren aan een onderzoek dat in een lopend jaar gedaan wordt, dat toch liever in een jaarrekening verpakt in plaats van dat je dat voorstelt als een begrotingsaanpassing in het lopende jaar?

Wethouder **Cramwinckel**: De bedoeling is natuurlijk - dat heb ik van de routekaartdiscussie geleerd - dat als we daar voorstellen doen voor een onderzoek, het wel handig is om daar meteen een prijskaartje aan te hangen, want dan kunt u meteen de financiën alloceren die daarbij horen. Dat bedoel ik met "een lerende aanpak". Dat zullen we de volgende keer anders doen, maar dat geldt ook voor uzelf als raad, want u had zelf dat amendement natuurlijk ook kunnen aanbrengen. Dat is misschien een beetje een flauwe opmerking, maar we zijn beiden aan zet in zo'n proces.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Die wil ik wel inkoppen: dan moet ik het CDA gelijk geven, want de toezegging was er al. Het amendement verbaast ook mij dus. Het is een beetje dubbel.

Wethouder **Cramwinckel**: Oké, goed.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Ik wil interrumpen over de jeugdzorg. U zegt dat bij een aantal gemeenten zwembaden omvallen in verband met de oplopende kosten. Ik heb toevallig, volgens mij gisteravond, een tv-programma gezien waarin duidelijk werd dat men zich heel veel zorgen maakt over hoe dit nu gaat in alle gemeenten. Mijn vraag is of de gevestigde partijen niet eens een briefje naar Den Haag kunnen schrijven in de zin van: Den Haag, ga daar nou eens wat aan doen; dit kan toch niet de bedoeling zijn? Serieus: het kan toch niet de bedoeling dat we iets overhevelen

naar gemeenten om vervolgens allerlei gemeenten failliet te laten gaan? Dat kan toch nooit de bedoeling zijn geweest? Dat is de vraag die ik heb. Misschien moet dit met het college mee.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Ik kan mevrouw Van Herk geruststellen: er wordt door gevestigde partijen en ook door de VNG al heel hard gewerkt om hier iets aan te doen.

De **voorzitter**: Er was ook nog een vraag over jeugdzorg, over prestatiemetingen van de jeugdzorg. Daar heeft de heer Van der Elst een opmerking over gemaakt, maar dat kan vallen in het kader van het smart maken.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Als ik dat kort mag toelichten: ik noemde dat als illustratie om aan te duiden dat het college kennelijk voornemens is om smarter te gaan formuleren.

De **voorzitter**: Oké, dank.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Ik heb nog een vraag aan de wethouder. De egalisereserve Sociaal domein gaat flink omhoog. Als de meicirculaire straks bij de Kadernota ligt en als we dan weten hoeveel extra geld voor de jeugdzorg de rijksoverheid voor ons over heeft, is het dan heel gemakkelijk om weer geld uit die egalisereserve te halen? Want dan is het gewoon een reserve, of het nou in de algemene reserve zit of inderdaad in deze reserve. Is er dan makkelijk over te praten?

Wethouder **Cramwinckel**: Als straks de zilvervloot binnenkomt uit Den Haag, dan kan het zijn dat we de reserves weer omlaag kunnen brengen, maar zolang dat niet het geval is, laten we de reserves zoals ze zijn. U vroeg overigens terecht hoe de meicirculaire eruitziet qua effecten. Daar krijgt u zo snel mogelijk informatie over, want we zijn nu uitgerekend over de effecten. Volgens mij zullen we u daar in het kader van de Kadernota over informeren.

De **voorzitter**: We gaan beginnen aan de tweede termijn.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Gehoord het college en de meerderheid van de raad, heb ik niet de illusie dat het mogelijk is om dichterbij elkaar te komen. Wel wil ik toch nog een aantal opmerkingen maken. De wethouder van Financiën zegt dat de concernreserve is toegenomen. Ik wijs op de eerste regel op bladzijde 161 van de jaarrekening. Daaruit blijkt dat de toename van het saldo van de concernreserve uitsluitend wordt veroorzaakt door het resultaat van 2017 en dat in het boekjaar 2018 de omvang van de reserve is gedaald. Dat is één. Twee: ik vind de opmerking van de wethouder en van GroenLinks in onze richting dat wij de zaken niet willen oppakken en dingen voor ons uit willen schuiven wat makkelijk; andere woorden zal ik maar niet gebruiken. Het gaat om één maand. En juist de methode om telkens gedurende het jaar besluiten te nemen over extra investeringen, heeft de provincie ertoe genoodzaakt om in te grijpen in ons mooie dorp.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Ik wil de heer De Graaf erop wijzen dat hijzelf de term "een pas op de plaats maken" in de mond genomen heeft. Bovendien gaan we het volgende maand niet hebben over de begroting voor 2019, maar over de Kadernota voor volgend jaar. U stelt het dus wel degelijk uit tot 2020. Als we tot 2020 niets gaan doen met alle onderwerpen die hier besproken zijn, maak ik me toch wel zorgen over de toestand van Voorschoten tegen die tijd.

De heer **De Graaf** (PvdA): In de eerste plaats bevatten de bestemmingsvoorstellen een groot aantal voorstellen die een langlopende werking hebben, ook na het jaar 2019. In de tweede plaats is het mogelijk is om bij de voorjaarsnota bepaalde wijzigingen door te voeren met betrekking tot het huidige begrotingsjaar. Dat is dus geen enkel probleem.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): In dat geval is het dus alleen dat verschil van een maand en dan doen we het dus alsnog midden in het jaar. Het is dus ofwel een probleem en we moeten het allemaal bij de begroting doen ofwel het maakt niet veel uit of we het nu doen of niet. Maar wat ik ook niet goed begrijp, is de opmerking dat we langlopende beslissingen nemen. Het lijkt erop dat de heer De Graaf ervan uitgaat dat geld dat in een reserve gestopt wordt, daarmee uitgegeven is. Maar de heer Zoetemelk vroeg zojuist of het makkelijk is om dat geld daaruit te krijgen. Ik verwijs alleen maar naar de maximering van de reserve Sociaal domein. Er is op een gegeven moment besloten dat dat maximum op € 1,5 miljoen mocht liggen en dat de rest terug kon vloeien naar de concernreserve. Dat geld is niet uitgegeven. Dat geld is geoormerkt, zodat we in de toekomst niet in problemen komen. Dat lijkt mij echt het toppunt van vooruitzien.

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik denk dat we dit element kunnen laten voor wat het is. Ik wacht vol belangstelling af wat er straks in de Kadernota komt aan extra middelen op het terrein van een energieneutraal Voorschoten in 2030.

Dan mijn derde opmerking. De wethouder zegt dat er kosten vooruitgeschoven worden vanuit het vorige jaar naar het komende jaar en dat wij dat zouden tegenhouden. Dat valt mij een beetje tegen van de wethouder, want als hij ons amendement goed heeft gelezen, ziet hij dat we dit helemaal niet veranderen. Want als je vorig jaar tot bepaalde dingen hebt besloten en als je wat later bent in de uitvoering daarvan, dan vinden wij het volstrekt logisch dat je dat geld meeneemt. Dat is geen enkel probleem en dat is geen onderdeel van ons amendement.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. De concernreserve is gewoon toegenomen: het saldo op 31-12-2017 was € 15.472.000 en het saldo op 31-12-2018 was € 18.754.000. Dat is natuurlijk mede het gevolg van het resultaat van 2017. Waar het om gaat, is dat die reserves toenemen en dat onze positie iets steviger wordt. Dat wordt ook in de algemene inleiding van de jaarrekening nog eens uitvoerig uit de doeken gedaan.

De heer **De Graaf** (PvdA): Waar het om gaat, is dat het vorige college verantwoordelijk was voor het begrotingsjaar 2017. Als je naar die cijfers kijkt, zie je dat wij op 31 december 2017 € 15,5 miljoen hadden, dat er vorig jaar 7 ton bij is gekomen en dat er € 1,4 miljoen af is gehaald. Er is bij elkaar dus meer weg dan erbij. Het college wordt gered door het feit dat het vorige college - niet dat het toen allemaal walhalla was - een resultaat over 2017 had van een kleine € 4 miljoen. Dat kan dit college dus niet op zijn conto schrijven.

Wethouder **Cramwinckel**: Nee, maar wat de heer De Graaf de hele tijd vergeet, is dat het inzetten van reserves in je financiële positie een volstrekt normale vorm van boekhouden is.

De heer **De Graaf** (PvdA): Het gaat mij er niet om dat het geen normale gang van zaken is in de boekhouding. Het gaat mij om hoe je aankijkt tegen de manier waarop je lopende het boekjaar bepaalde resultaten hebt bereikt. Wat mij betreft laten we het hierbij. Ik denk dat we een verschil van opvatting hebben en we hebben nog belangrijke onderwerpen te behandelen.

Wethouder **Cramwinckel**: Dat denk ik ook.

De **voorzitter**: Ik neem de suggestie van de heer De Graaf over. Andere punten nog, wethouder?

Wethouder **Cramwinckel**: Nee, ik laat het hierbij.

De **voorzitter**: Dan gaan we over tot de besluitvorming over deze jaarrekening.

In stemming komt amendement 060.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de PvdA en Voorschoten Lokaal ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 062.

Het amendement wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de PvdA en Voorschoten Lokaal ertegen hebben gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de PvdA en Voorschoten Lokaal ertegen hebben gestemd.

8. Subsidiebeleid (raadsregistratienummer Z/18/026586/131635)

De **voorzitter**: Een aantal technische vragen die misschien zelfs nog heel laat gesteld zijn, zijn desondanks beantwoord.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Toen wij als gemeenteraad het besluit namen over het herstelplan, zat daar een ontzettend ingewikkeld onderwerp in, namelijk de bezuiniging op de subsidies. In het coalitieakkoord van vorig jaar hebben we besloten om dat niet met de kaasschaaf uit te voeren, maar om dit op te zetten op een manier waarmee we gaan sturen op de maatschappelijke resultaten die we willen halen met subsidies die we geven. Het nu voorliggende plan is precies dat. Het is een ontzettend moeilijke opgave die nu al veel voeten in de aarde heeft en die de komende jaren ook echt nog veel voeten in de aarde zal hebben in het dorp, want de insteek is dat we weg bewegen van exploitatiesubsidies en toe bewegen naar het geven van subsidies aan activiteiten op basis van de waarden die die activiteiten hebben voor ons dorp. Dat is niet makkelijk, maar wel noodzakelijk. Daarmee maken we een enorme stap, die we ook echt moeten maken. We hebben het hier in de commissie al uitgebreid over gehad. Daar was wat onduidelijkheid over activiteiten of nieuwe activiteiten. Wat ons betreft is toen vrij helder door het college toegelicht wat daarmee bedoeld werd, maar er is nog een verduidelikend amendement gekomen van GroenLinks om de tekst nog iets aan te scherpen, zodat heel duidelijk is wat we bedoelen. D66 zal dat amendement van harte steunen. We zouden het ook medeondertekend hebben als het vandaag niet om 18.20 uur binnen was gekomen. Dat is ook begrijpelijk, want we zijn allemaal erg druk.

Omdat het een moeilijke opgave is, begrijpen we ook best dat dit voeten in de aarde heeft en hierin de raad tot discussie heeft geleid. Dat zie je ook terug in een motie van Voorschoten Lokaal en in een amendement van de Partij van de Arbeid, die allebei toch proberen weg te bewegen van de essentie van dit voorstel door delen in te trekken dan wel door toch nog eens te kijken of we ergens iets kunnen doen voor allerlei organisaties. Dit is een zeer onverstandige beweging, hoezeer wij ook begrijpen waar die behoefte vandaan komt, want de motie van Voorschoten Lokaal en het amendement van de Partij van de Arbeid zorgen er precies voor dat we doen wat we niet zouden moeten doen: proberen om alles een beetje minder pijn te laten doen, daardoor geen keuzes maken, waardoor het vlees noch vis is, en ervoor zorgen dat we niet deze noodzakelijke transitie inzetten. Die motie en dat amendement zullen we dus uiteraard niet steunen.

Dan is er nog een amendement van het CDA en mevrouw Van Herk. Daarin wordt opgeroepen om specifiek naar de methodiek van de Brede Welzijnsorganisatie te kijken. We vinden dat amendement sympathiek, omdat we begrijpen waar die behoefte vandaan komt. Er staat volgens ons wel een feitelijke onjuistheid in die nog even aangepast zou moeten worden, want er staat dat er gekeken moet worden naar de subsidies die verstrekt worden door de Brede Welzijnsorganisatie, maar deze discussie ontstaat precies vanwege het feit dat het niet om subsidieverstreking van de Brede Welzijnsorganisatie gaat. Als dat zo zou zijn, ligt er immers een subsidieverordening aan ten grondslag en dit amendement is juist relevant omdat het geen subsidies zijn maar financiële middelen die verstrekt worden. Volgens mij moet dat dus nog tekstueel aangepast worden. Als dat gebeurt, kan D66 dat amendement van harte steunen, want de intentie ervan is goed en helder.

Dit gaat de komende jaren moeilijk zijn en dit gaat de komende jaren pijn doen in het dorp. We gaan niet naar subsidiehistorie kijken of naar exploitatie, maar naar wat we willen bereiken. Dat is een hele goede stap en daarom steunen we dit plan van harte.

De heer **De Bruijn** (VVD): Voorzitter. Zoals al in de commissie aangegeven, steunt de VVD het voorliggende voorstel. Sterker nog, het had van ons misschien wel een hamerstuk mogen zijn. Gezien alle technische vragen en nu de amendementen, is het misschien goed dat we dit gewoon bespreken. In een ideale wereld had Voorschoten geld als water, konden we alle voorzieningen ruim in stand houden en konden we de activiteiten van verenigingen subsidiëren voor alles wat maatschappelijk wel of niet relevant was. Zoals u weet, is de realiteit echter anders en zullen we keuzes moeten maken, soms ook keuzes die niet leuk zijn. Verandering is nooit makkelijk en we kunnen nooit iedereen tevreden houden, maar we denken wel dat dit voorstel handvatten biedt om richting te geven aan deze te maken keuzes. In lijn met wat D66 zegt: we kunnen hier wél kiezen voor óf vlees óf vis. Waar de VVD altijd een voorstander van is geweest, namelijk zo veel mogelijk de eigen broek ophouden, gaat nu nog meer gelden. Wel wijst de VVD er nogmaals op dat wij als gemeente ook een taak zullen hebben om verenigingen en initiatieven bij elkaar aan tafel te brengen om zo samen te bekijken of hier win-wins uit te halen zijn. Ook zullen we straks met het initiatief inzake het accommodatiebeleid hopelijk meer mogelijkheden voor organisaties vinden om samen te werken en eventueel ruimtes te delen.

Ik kijk nu naar de ingediende amendementen. Wat amendement 063 van de CDA-fractie en de fractie-Van Herk betreft: een beetje in lijn met wat D66 al zei, kunnen we dat in ieder geval wel

ondersteunen, want wie kan tegen een evaluatiemoment zijn? Het amendement van de Partij van de Arbeid is natuurlijk heel sympathiek, maar we zien financieel gezien niet echt ruimte om dat te ondersteunen. Het amendement van GroenLinks over het begrip "aanvullende activiteit" lijkt ons een zeer waardevolle aanvulling. Ook dat willen we dus graag ondersteunen.

De heer **De Jager** (PvdA): Voorzitter. Ik ben een beetje afhankelijk van het antwoord dat ik mondeling nog zou krijgen op een aantal vragen voordat ik mijn inbreng kan leveren.

De **voorzitter**: Dan doet u dat gewoon in de tweede termijn.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik kan mij heel erg aansluiten bij de woorden van de heer Andringa van D66 in het begin van zijn verhaal: toen het herstelplan werd vastgesteld, wisten we al dat het onderdeel subsidiebeleid heel veel pijn zou kunnen gaan doen. Ik vind het wel heel knap dat hij dat weet, want hij was er niet eens bij. Kennelijk is er toch een goede overdracht geweest binnen zijn fractie, maar het is natuurlijk wel zo. Er is toen besloten dat er een flinke bezuiniging op het subsidiebeleid plaats zou moeten vinden. Toen was eigenlijk ook al bekend dat dat sowieso pijn zou gaan doen en dat er harde keuzes gemaakt zouden moeten worden. Die hete aardappel is toen doorgeschoven naar nu. De raad moet nu een besluit nemen dat sowieso niet leuk is, maar dat betekent wel dat je ook kritisch gaat bekijken waarom een organisatie eigenlijk subsidie krijgt. De manier waarop het college heeft geprobeerd om dat algemeen te stellen, is eigenlijk helemaal niet zo gek: laat maar eens zien wat voor een bijdrage aan de samenleving het is. Natuurlijk doet elke vereniging heel erg haar best en werkt elke vereniging heel erg goed, maar als je het heel sec bekijkt, is het best gek dat bijvoorbeeld Voorschoten '97 de grootste voetbalclub van Nederland is maar wel een jeugdledensubsidie krijgt. Zo kun je nog wel een aantal verenigingen noemen; ik noemde er nu eentje. Dat is niet tegen die verenigingen gericht, maar zo kun je van heel veel verenigingen zeggen: is het nou echt noodzakelijk dat wij er met z'n allen - dat noemen we: de gemeente - aan meebetalen dat die functie er is? Een scouting is bijvoorbeeld een heel belangrijke voorziening, maar moeten we vier scoutingverenigingen in de lucht houden? Dat zijn van die dingen waarover ik me altijd al een beetje zorgen heb gemaakt: waarom is dat nou eigenlijk zo? Even ter vergelijking: ik speel zelf bij een sportclub in de gemeente Leiden en die krijgt helemaal geen gemeentelijke subsidie, terwijl wij een contributie betalen waar ze bij een voetbalclub steil van achterover zouden slaan.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Niet in de ijshal!

De heer **Maassen** (SP): We gaan het nu even niet over de ijshal hebben, mevrouw Van Herk! Dat doet nog even te veel pijn! Een ander onderwerp! Met andere woorden: hoewel dit heel vervelend is, echt heel veel pijn doet en heel grote problemen gaat opleveren voor heel veel verenigingen in Voorschoten, is de fractie van de SP wel van mening dat het goed is om deze stap te zetten. We willen er bij het college alleen wel op aandringen om heel goed in de gaten houden of er verenigingen gaan omvallen en om, als dat dreigt te gebeuren, dan op de achtergrond wel hulp en steun te verlenen om ervoor te zorgen dat die vereniging wel kan voortbestaan, hoewel je daar geen subsidies meer voor geeft, of in ieder geval dat de functie van die vereniging gehandhaafd kan worden, voor zover er sprake is van maatschappelijk nut.

De **voorzitter**: Was dit een abrupt einde? Ik dacht: nu komt het vervolg. Maar nee.

De heer **Maassen** (SP): U had zo goed geconstateerd dat ik zo zuinig op mijn spreektijd was.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Voorzitter. Het is natuurlijk verdrietig dat we uiteindelijk moeten praten over bezuinigingen op ons subsidiebeleid. En was het nog maar waar dat we geld als water hadden, maar helaas hebben we iets te veel uitgegeven en kwamen we onder financieel toezicht. Toen wisten we inderdaad dat het pijn zou gaan doen. Maar het is inderdaad weleens goed om goed te kijken aan wie je subsidies verleent. Dat heb ik in het verleden ook wel gezegd: wat doen verenigingen met hun subsidies? Straks moeten ze uiteindelijk, voordat ze subsidie krijgen, een aanvraag indienen en aangeven wat zij als vereniging voor maatschappelijk nut heeft of wat zij voor de Voorschotense bevolking teweegbrengt. Ik denk dat het weleens goed is om daarnaar te kijken. Natuurlijk gaat het ontzettend pijn doen. Ik denk dat het bij de cultuurverenigingen het meest pijn gaat doen. Ik ben ervan overtuigd dat Voorschoten '97 het net als de hockeyclub wel gaat redden, want zij kunnen dit afwentelen op zeer veel leden. Het is dus inderdaad goed om te kijken waar de subsidies naartoe gaan. Die mogelijkheid is er nu. Het blijft natuurlijk jammer. Het

gaat bij een aantal verenigingen heel veel pijn doen. Zoals de SP zegt, moeten we wel kijken wie er nou omvallen, maar ik denk dat er mogelijkheden zijn voor samenwerking van verschillende verenigingen in ons dorp. Daar hebben we voorheen ook wel op aangedrongen. Er zijn twee gymnastiekclubs en twee tennisclubs. Dat zijn natuurlijk dingen waarop we in het verleden best hadden kunnen aansturen. Laat ze het niet horen, want ze zijn het daar zelf volledig niet mee eens. Ik noem de Cultuurfabriek: al die verenigingen die muziek maken en toneelspelen, hebben elkaar opgezocht. Ik denk dat dat heel goed is. Dat hebben ze natuurlijk ook gedaan omdat ze een jaar geleden gewaarschuwd zijn dat we zouden gaan bezuinigen. Ik hoop dat die verenigingen met elkaar de weg kunnen vinden om zodanige voordelen met elkaar te vinden dat ze in stand blijven. Laten we dat met elkaar goed blijven volgen. Ik ben zeer benieuwd naar het vervolg en hoe de subsidies in Voorschoten uiteindelijk verdeeld gaan worden.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij zijn ervan overtuigd dat de subsidies zoals ze tot nu toe verleend zijn, altijd goed besteed zijn en dat de verenigingen, gesubsidieerd of niet, altijd een bijdrage hebben geleverd aan onze Maatschappelijke agenda; alleen noemden we het toentertijd niet zo. Het herstelplan heeft aangegeven dat we kleiner moeten gaan wonen. Soms is kleiner wonen een zegen, maar lang niet altijd. Ik geloof dat, als we het over subsidies hebben, kleiner wonen in dat geval niet leuk is, maar wel onontkoombaar.

De gemeenteraad heeft eigenlijk een programma van wensen neergelegd. Dat noemen we "kaders". Daarmee zijn het architectenbureau - het college - en de ambtelijke medewerkers aan de slag gegaan. Zij hebben een goed schetsontwerp neergelegd. Dat hebben we ook in de commissie aangegeven en dat vinden we nog steeds. Toch missen we wat. We constateren dat het schetsontwerp aangeeft dat er op dit moment een plat dak is. Naar de toekomst toe zouden we graag zien dat er bouwkundig rekening wordt gehouden met een uitbreiding van het subsidiebeleid. Daarmee bedoelen we eigenlijk het accommodatiebeleid, dat al is genoemd. Wij zouden graag zien dat het initiatiefvoorstel of wat daar straks mogelijk uit gaat rollen, betrokken gaat worden bij het totale subsidiebeleid, want we kunnen ons voorstellen dat, als er om welke reden dan ook een herverdeling van accommodaties komt, dat voor organisaties ook weer kansen biedt om inkomsten te genereren en wellicht goedkoper uit te zijn in de exploitatie. Dat is dus werk met werk maken. Graag krijgen we daarop een reactie van de meerderheid van de raad - hopelijk vindt die dit ook - en ook van het college.

Een ander puntje is ook al genoemd. We vinden het subsidiebeleid als zodanig, zoals het er ligt, op zich wel goed, maar we vinden het noodzakelijk dat er toch een knelpuntenpot komt. Of die nou van de 2 ton af moet of dat het extra geld moet zijn, dat is op dit moment misschien om het even, maar we vinden het wel noodzakelijk dat er op de korte termijn geen organisaties omvallen. Want op basis van de contacten die we met de verenigingen gehad hebben, hebben we toch wel de overtuiging dat, ook al hebben ze al die inspraakavonden bijgewoond, het toch wel een verrassing is als je eigenlijk nul krijgt. Daar is in de commissie M&S uitvoerig over gesproken. Dat gaan we niet herhalen, maar wij pleiten voor een knelpuntenpot en wij hopen dat dat steun vindt in de raad.

Dan de amendementen. GroenLinks doet een poging om de zaak nog wat te verduidelijken. Misschien is dat best een waardevolle toevoeging. Het amendement van de PvdA steunen wij niet, want dat tast het fundament van ons mooie bouwwerk te veel aan. Het amendement van het CDA en de fractie-Van Herk gaat alleen over de BWO. Wij vinden eigenlijk dat je het hele geval moet evalueren als je zo'n rigoureuze stap neemt met het subsidiebeleid, zoals wij doen. We vinden dat amendement dus wat te beperkt.

De heer **Van Rixtel** (GroenLinks): Voorzitter. ik ga in op het pleidooi van de heer Zeelt voor een stroppenpot. Dat is natuurlijk een interessante gedachte, maar ik denk dat we door nu € 200.000 uit de jaarrekening vrij te maken, eigenlijk al een soort stroppenpot creëren, maar dan wel duidelijk vallend binnen de kaders van het subsidiebeleid. Ik denk dat dat gewoon goed is, omdat we voor de toekomst een heel ander beleid moeten hebben en omdat ook de organisaties dat als een waardevol ijkpunt verdienen.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Dat is een hele interessante opmerking, maar ik dacht dat dat geld beleidsmatig wordt ingezet. Als u met mij vindt dat er geld moet zijn voor eventuele knelpunten om verenigingen overeind te houden, zoals dat aan de overkant door de SP werd geformuleerd, en als dat dan uit die 2 ton gaat, vind ik dat prima, maar dat is in principe geen knelpuntenpot.

De heer **Van Rixtel** (GroenLinks): Dat klopt. Dan heb ik u verkeerd begrepen. Die € 200.000 is inderdaad geen knelpuntenpot, maar het is wel extra financiële ruimte die voor de komende tijd gecreëerd wordt om toch ook tegemoet te komen aan organisaties, omdat de bezuinigingen anders nog zwaarder zouden zijn geweest dan nu. In die zin zie ik dit dus wel als iets extra's. Daar ben ik blij mee. Dat is ook al ten aanzien van de jaarrekening betoogd. Dat is een goede zaak.

Ik denk dat we heel blij met en trots op het Subsidieplan kunnen zijn. Er zijn nu duidelijke contouren en ik denk dat er ten aanzien van de drie thema's met de afzonderlijke subsidievoorwaarden meer helderheid is over waaraan je in de toekomst moet voldoen voor een subsidie. Dat die subsidies aanvullend moeten zijn, is een belangrijk punt. Dat is al door een aantal raadsleden onderstreept en dat steunen wij van harte. Wij denken wel – daarom dienen we een amendement in – dat het nog iets duidelijker kan, omdat de wijze waarop het in het Subsidieplan geformuleerd was, toch aanleiding gaf tot de interpretatie dat reeds bestaande activiteiten helemaal niet meer in aanmerking zouden komen voor subsidie. Dat is natuurlijk niet zo, want als die activiteiten prima onder het nieuwe beleid te plaatsen zijn, zijn ze in theorie ook onder dat beleid subsidieerbaar. Die helderheid hebben we willen bieden. Ook van belang is dat met "aanvullend" eigenlijk ook bedoeld wordt dat we geen dubbelingen willen hebben in het beleid. Collega Van Herk onderstreepte al dat we eigenlijk gewoon blij moeten zijn met activiteiten die er als activiteiten staan, zodat niet weer dezelfde soort activiteiten daaroverheen gesubsidieerd gaan worden. Die duidelijkheid hopen we met het amendement in ieder geval te creëren. We zijn blij dat dit door een aantal partijen wordt gesteund en dat het medeondertekend is door D66. Het amendement luidt:

"Amendement 065.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 13 juni 2019,

overwegende dat:

- *helder moet zijn welke activiteiten gesubsidieerd gaan worden;*
- *huidige activiteiten die passend zijn onder het nieuwe beleid, voor subsidie in aanmerking kunnen komen;*
- *gelijke activiteiten aangeboden door verschillende aanbieders weinig meerwaarde bieden;*

van mening dat:

- *verdubbeling van activiteiten onwenselijk is;*
- *het begrip 'aanvullende activiteit' zo helder mogelijk verwoord moet zijn;*

constaterende dat de huidige omschrijving tot verwarring kan leiden in de zin dat alle activiteiten waarvoor eerder subsidie verleend werd, onder het nieuwe beleid niet meer voor subsidiëring in aanmerking zouden komen;

Besluit:

De omschrijving 'aanvullende activiteit' op pagina 9 van het Subsidieplan:

De activiteit is niet hetzelfde als een activiteit waarvoor al subsidie door de gemeente is verleend, maar is aanvullend op die andere activiteit, teneinde samen een maatschappelijk effect te bereiken.

Te wijzigen in:

De activiteit is niet hetzelfde als een activiteit waarvoor al subsidie door de gemeente wordt verleend, maar is aanvullend op die andere activiteit, teneinde samen een maatschappelijk effect te bereiken en verdubbeling van activiteiten te voorkomen."

Wat het andere verhaal, de Brede Welzijnsorganisatie, betreft, vinden we het toch wat ingewikkeld hoe het gaat met die toekenning van die € 75.000. Het is uiteraard heel goed dat dat afgebakend is en dat duidelijk is dat dat voor organisaties naast de Brede Welzijnsorganisatie bedoeld is. Op basis van die onduidelijkheid hebben we gewoon even bekeken wat er aan jurisprudentie is en hebben we een casus voorgelegd in een vraag. Ik ben ook wel blij met de uitspraak dat je nadruk-

kelijk onderscheid moet maken: is de Brede Welzijnsorganisatie een subsidieverstrekker of ondersteunt zij andere organisaties financieel? In het tweede geval zou het juridisch namelijk ook wel kunnen. Ik denk dat dat ook zo zal zijn. Ik denk dat de praktijk zal moeten bewijzen of het werkt. Het kan ook zo zijn dat uiteindelijk de rechter zal moeten vaststellen of de gegeven interpretatie klopt, maar voor ons is dit eigenlijk wel afdoende om te zeggen: laten we in ieder geval gaan kijken of het op deze manier werkt en of het juridisch steekhoudend is. In die zin zijn we ook wel blij met het amendement van het CDA en Van Herk om in ieder geval over twee jaar nog eens goed te evalueren of alles gewerkt heeft zoals we nu bedacht hebben. Want één ding is voor ons duidelijk: dit hele nieuwe Subsidieplan en de uitvoering daarvan zijn echt werk in uitvoering. In de loop van de tijd zal gewoon duidelijk moeten worden in hoeverre dit echt gaat werken en in hoeverre bijvoorbeeld de organisaties die nu onder het thema welzijn samen met de Brede Welzijnsorganisatie dat beleid verder vorm gaan geven, dat in goede harmonie gaan doen en of aan de voorkant inderdaad sprake is van voldoende sturingsmogelijkheden en ook van voldoende ondersteuning vanuit het ambtelijk apparaat om daar, wanneer dat nodig is, een juiste regie op te voeren. Het is een beetje een sprong in het diepe, maar wij durven het aan.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Wat Voorschoten zo mooi maakt, zijn de vele organisaties en verenigingen die door honderden vrijwilligers gerund worden. Deze vrijwilligers komen op voor hun organisatie. Zij spannen zich in om hun organisaties duurzaam gezond te houden. Soms kan dat niet zonder subsidies. De gemeente zelf doet dit eigenlijk zelf ook: ook de gemeente spant zich in om bijvoorbeeld ten behoeve van jeugdhulp, waar we het net over hadden, de algemene uitkering van het Rijk te verhogen. Dit doet de gemeente omdat het de structurele tekorten in de jeugdzorg moeilijk zelf kan dragen. Dat is een goede zaak. De gemeente toont hiermee dat zij zich verantwoordelijk voelt voor de jeugdzorg en daarbij extra steun en middelen nodig heeft. Zo zien wij ook binnen de gemeente dat organisaties moeite hebben om de structurele tekorten te dekken die ontstaan door het vrijwel geheel wegvallen van subsidies. Deze organisaties doen hetzelfde als de gemeente. Zij vragen de gemeente namelijk om de voor subsidies beschikbare middelen in stand te houden, zodat zij hun belangrijke werk kunnen voortzetten. Wij begrijpen en voelen de zorg van de verschillende verenigingen en organisaties.

Het lastige van het Subsidieplan ligt in het feit dat er eigenlijk twee plannen tegelijk worden gepresenteerd. Het ene plan betreft het beleid, een voorstel om op een andere manier tot het verdelen en toekennen van subsidies te komen. Het tweede plan betreft de bezuiniging, de uitwerking van het herstelplan en de bezuiniging van 4 ton op subsidies. Wat het beleid betreft, kunnen we ons er in grote lijnen in vinden. Het is een goede zaak dat er gekeken wordt naar het maatschappelijke effect van het toekennen van subsidies. Ook vinden wij het een goede zaak dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen twee soorten subsidies, namelijk de subsidies die organisaties een steuntje in de rug geven bij bepaalde activiteiten en de subsidies die bedoeld zijn voor het uitvoeren van wettelijke taken. Eigenlijk vinden wij dat wettelijke taken niet via subsidies gefinancierd moeten worden maar dat deze moeten worden ingekocht of uitbesteed. De principiële keuze om geen structurele subsidies of instandhoudingssubsidies te verstrekken, betreuren wij wel. Wat dat betreft zien wij het nu voorliggende plan als een eerste stap en roepen wij het college op om in het voorjaar van 2020 de nodige verfijning en nuancering aan te brengen, zodat onbedoelde schade voorkomen kan worden. Wij dienen hiertoe een motie in. Ik zal mijn motie nog even een beetje uitlegen. De gemeente mag subsidiegeld inzetten voor wettelijke taken, maar willen wij dat wel? Want we kunnen die taken ook inkopen. De motie luidt:

"Motie 099.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen op 13 juni 2019,

overwegende dat:

- *in het kader van het herstelplan besloten is om op een totaalbedrag van circa 2 miljoen € 400.000 te bezuinigen op subsidies;*
- *pas gedurende het proces van totstandkoming van het Subsidieplan 2020-2023 duidelijk werd dat het grootste deel - namelijk circa 1,5 miljoen - van de subsidies gebruikt wordt om wettelijke taken van de gemeente in te kopen;*
- *gekozen is om niet te bezuinigen op de wettelijke taken;*
- *daardoor de volle bezuiniging van € 400.000 drukt op de niet-wettelijke taken, op het terrein van sport, cultuur en recreatie;*

- daardoor voor sport, cultuur en recreatie teruggegaan wordt van € 0,5 miljoen tot minder dan € 100.000;
- in het Subsidieplan geen ruimte is voor instandhoudingssubsidies;

verzoekt het college:

- al het mogelijke te doen om die organisaties die bijdragen aan het in standhouden van het DNA van Voorschoten, te behouden;
- bij het volgende Subsidieplan geen wettelijke taken meer te subsidiëren, maar deze te financieren door de diensten in te kopen;
- de mogelijkheid voor instandhoudingssubsidies voor die organisaties die bijdragen aan het behoud van het DNA van Voorschoten, te heroverwegen en daarover in het voorjaar van 2020 aan de gemeenteraad te rapporteren,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Andringa** (D66): Het lijkt erop dat mevrouw Persoon nu doet voorkomen dat we, als wij wettelijke taken zouden inkopen in plaats van die te subsidiëren, meer geld hebben voor subsidie, maar dat zou betekenen dat we subsidiemiddelen moeten overhevelen naar de inkoopmiddelen. Effectief is er dan dus nog veel minder geld voor subsidie. Het is niet zo dat er geld voor subsidie beschikbaar komt op het moment dat we die taken gaan inkopen, want dat moeten we met hetzelfde geld gaan doen. Laten we dat dus vooral zo efficiënt mogelijk doen en bijvoorbeeld niet gaan werken met een aanbesteding met heel kostbare aanbestedingsprocedures, waardoor we effectief minder geld hebben om die wettelijke taken uit te kunnen voeren, omdat u bureaucratische rompslomp creëert met de aanbesteding, die je niet hebt bij de subsidie.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ik ga daar straks, later in mijn verhaal, nog iets over vertellen, over domeinoverstijgende middelen. Ik ben nog niet klaar.

De heer **Van den Dool** (VVD): Kunt u een voorbeeld geven van die wettelijke taken die u dan niet meer wilt subsidiëren maar wilt gaan inkopen? Ik ben het met de heer Andringa eens dat dat best ingewikkeld is. Ik heb nog een andere vraag. U heeft het over organisaties die bijdragen aan het in stand houden van het DNA van Voorschoten. Kunt u specifiek aangeven welke organisaties u daarmee bedoelt?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ik maak even mijn verhaal af. Dan kom ik zo terug op die vragen.

Ik maak me zorgen over verenigingen en organisaties die nu met veel minder rond moeten komen en die in zwaar weer komen. Ik hoop dat we daar nog een beetje op kunnen inspelen, want zij moeten op een heel korte termijn omschakelen en moeten ook iets indienen.

Wij zien dat door het buiten schot houden van de wettelijke taken de bezuinigingen volledig terecht komen bij cultuur, sport, scouting en recreatie. Was dat echt zo bedoeld door de gemeenteraad toen het herstelplan werd opgesteld? Daarop hoor ik graag de visie van de andere fracties.

Terecht vraagt de gemeente organisaties om domeinoverstijgend te denken. Dat prikkelt de creativiteit. Mogen wij dan hetzelfde van de gemeente verwachten? Dus domeinoverstijgend bij het vinden van creatieve oplossingen op het gebied van ombuigingen, bijvoorbeeld door middelen uit het ruimtelijke domein over te hevelen naar het maatschappelijke domein; dat is een antwoord op een van de vragen van de meneer van D66, van Adriaan. Wij zien liever dat er geen zaken vervangen worden die nog jaren mee kunnen, waardoor cultuur en welzijn tekort zouden komen.

De heer **Andringa** (D66): Ik zat nog even te zoeken of dat inderdaad een antwoord was op mijn vraag, maar volgens mij was dat het niet. Mijn vraag is de volgende. Als u zegt dat we geen subsidierelatie meer willen hebben met aanbieders van wettelijke taken maar dat we dat via een inkoop- of aanbestedingsprocedure willen doen, dan betekent dat dat het geld dat we nu beschikbaar hebben voor subsidies, naar een apart budget moet en dat we datzelfde budget gaan steken in aanbestedingen. Het lastige van een aanbestedingsprocedure is dat die hier heel veel ambtelijke capaciteit vraagt, maar zij vraagt ook heel veel specifieke kennis van de partij die de aanbesteding binnen wil halen. Ik weet niet of u ooit met aanbestedingen heeft gewerkt, maar ik heb zelf helaas

aan beide kanten van dat proces gestaan. De administratieve lasten die u daarmee creëert, zijn zo groot dat de praktijk zal zijn dat het budget dat we nu aan organisaties geven, kleiner gaat worden, omdat een deel van die middelen ingezet gaat worden voor administratieve lasten die u gecreëerd heeft om van subsidiebeleid naar aanbestedingsbeleid te gaan. Ik denk dus dat het eindresultaat is dat er minder geld is voor organisaties in ons dorp en meer geld voor bureaucratische lasten. Ik denk ook dat veel organisaties niet in staat zijn om aan dat proces deel te nemen, omdat een aanbesteding nogal complex is. Ik vind het dus een heel onverstandige keuze, die net doet lijken alsof we daardoor meer geld overhouden maar waardoor we in de praktijk minder geld overhouden voor organisaties in ons dorp.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ik heb daar wat dat betreft zelf verder niet zoveel verstand van, maar het gaat mij er ook om dat hier in Voorschoten zoveel geld aan bepaalde zaken wordt uitgeven. Ik heb het daar al vaker over gehad. Nu gaan we wel korten op die subsidies en daar zit ik gewoon een beetje mee. Ik denk dat we best op een andere manier met ons geld om kunnen gaan. Dan kan ik weer beginnen over de vuilnisbakken en weet ik het allemaal. Die punten weten jullie nu wel van mij, maar ik vind dat er ook een beetje domeinoverstijgend en anders gedacht moet worden. Dat is mijn antwoord.

De heer **Van den Dool** (VVD): Ik wil mijn vraag herhalen. Wilt u daar ook antwoord op geven? Welke wettelijke taken bedoelt u met de taken die u op een andere manier zou willen gaan inkopen? Dat geeft ook een beetje aan hoe ingewikkeld het gaat worden als u dat wilt. Nogmaals, u heeft het over het DNA van Voorschoten, historie, ontmoeting en bereikbaarheid. Welke organisaties beantwoorden daar volgens u aan en van welke concrete organisaties stelt u voor om die blijvend te subsidiëren?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Bijvoorbeeld het museum behoudt het DNA van Voorschoten. En ook ...

De **voorzitter**: U maakt andere keuzes.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Ja, ik maak andere keuzes. Ik vind gewoon echt dat we aan de ene kant met geld blijven smijten en dat er aan de andere kant wel wordt gekort op subsidies. Dat is gewoon mijn standpunt; klaar.

De **voorzitter**: Dat hebt u in uw betoog helder weergegeven.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Het is al aangehaald: in 2017 moesten we bezuinigen, structureel € 2,8 miljoen welteverstaan. We hebben ervoor gekozen om van die € 2,8 miljoen 4 ton weg te halen bij onze subsidies. We dalen van € 2,1 miljoen naar € 1,7 miljoen, dus met 4 ton. Niemand was daar gelukkig mee; dat geldt voor de CDA-fractie, alle andere fracties en uiteraard ook voor onze verenigingen. In het herstelplan zelf zaten al elementen van een nieuw subsidiebeleid, maar zoals de heer Andringa al zei, was dat onvoldragen. Het was ook reuze ingewikkeld om een goed subsidiebeleid op poten te zetten. Thans ligt een Subsidieplan voor dat uit drie elementen bestaat. Ik wil ze alle drie eventjes aanhalen en aangeven hoe wij die beleven. Het eerste element is het uitgangspunt om maatschappelijke subsidies in het vervolg te baseren op een Maatschappelijke agenda waarin maatschappelijke effecten zijn benoemd die uitgaan van activiteiten in plaats van exploitatietekorten. Dat vinden wij een uitstekend uitgangspunt. Dat vinden wij ook knap. Dat verdient echt een compliment en dat willen wij het college ook geven. Dat is uitstekend gedaan.

Het tweede element is het in Voorschoten introduceren van een Brede Welzijnsorganisatie, die ook mogelijkheden krijgt om zelf allianties te vormen in het sociaal domein om daarmee te werken aan preventie; want dat doen we dan. De Brede Welzijnsorganisatie kan zelf de keuze maken met wie zij samenwerkt en zij krijgt ook de financiële mogelijkheden mee. We snappen natuurlijk dat de uitdagingen in het sociaal domein reuze groot zijn. Dat zien we ook in de jaarrekening terug. Wij steunen dat beginsel, dat principe. Ik kom hier straks op terug bij de toelichting van ons amendement, maar dit is een prima beginsel.

Het derde element is het introduceren van een fonds om de pijn te verzachten. Dat vinden wij ook een goed vertrekpunt. Dat verdient wel enige toelichting. Ook in de AWB is het zo dat je subsidies moet afbouwen. Dat doen we ook bij de werkorganisatie: als we daarop korten, dan gaat dat altijd met een staffel. Hier hebben we daar niet voor gekozen. De begroting voorziet daar ook niet in.

Gaat het bij de introductie van dat sociaal fonds nu om een calamiteitenfonds, een fonds om de pijn te verzachten of hoe je het ook wilt noemen? We steunen het beginsel, het idee om een fonds te introduceren om daarmee zaken te faciliteren.

Het laatste punt dat ik hier wil maken, is een toelichting op ons amendement. Is de Brede Welzijnsorganisatie straks een organisatie die publiekrechtelijke handelingen uitvoert en subsidies uitdeelt of voert zij eigenlijk een privaatrechtelijke handeling uit en betaalt zij daarvoor een vergoeding? Want dat is het eigenlijke dilemma. Wij vinden het eigenlijk buiten de scope van deze vergadering gaan om hier een heel ingewikkelde juridische exercitie te houden over publiekrechtelijke versus privaatrechtelijke zaken. We benadrukken dat we het beginsel snappen. Laten we dat benadrukken, maar het uitgangspunt is om over twee jaar te kijken hoe het gaat en met elkaar te wisselen of het goed gaat, of het beter kan en of het inderdaad publiekrechtelijk moet zijn of privaatrechtelijk. De heer De Graaf heeft het vertrouwensbeginsel al aangehaald: laten we aan het werk gaan en de club het vertrouwen geven dat we het zo gaan doen, maar dan moeten we over twee jaar wel goed met elkaar bekijken of het nog beter kan door het publiekrechtelijk te maken of dat we het privaatrechtelijk houden. Dat is eigenlijk de insteek van het amendement: laten we de nadruk vooral leggen op het evaluerende moment over twee jaar. Het amendement luidt:

"Amendement 063.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 13 juni 2019,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/18026586/1316,

overwegende dat:

- *de Brede Welzijnsorganisatie op jaarbasis € 75.000 subsidie zal verstrekken aan andere welzijnsorganisaties in Voorschoten;*
- *de betreffende € 75.000 door de (lokale) overheid beschikbaar wordt gesteld aan de Brede Welzijnsorganisatie en daarmee 'publiek' geld is;*
- *in de conceptsubsidieverordening een (publiekrechtelijke) juridische titel als grondslag voor de subsidieverlening door de Brede Welzijnsorganisatie aan andere welzijnsorganisaties ontbreekt (het zogenaamde legaliteitsbeginsel);*

van mening dat beginselen van behoorlijk bestuur ook van toepassing zijn op de Brede Welzijnsorganisatie indien deze organisatie 'publiek' geld aan andere welzijnsorganisaties verstrekt;

constaterende dat:

- *een verordening kan worden gezien als een juridisch vangnet dat nodig is als zaken fout gaan;*
- *uit een evaluatie van de subsidieverlening door de Brede Welzijnsorganisatie conclusies kunnen worden getrokken omtrent de kwaliteit van de subsidieverlening door de Brede Welzijnsorganisatie aan andere welzijnsorganisaties;*

Besluit:

In het voorgestelde besluit onder nummer nr. Z/18026586/1316 een vijfde beslispunt toe te voegen dat als volgt luidt:

- *Het college op te dragen de subsidieverstrekking door de Brede Welzijnsorganisatie na twee jaar te evalueren en deze evaluatie ter vaststelling voor te leggen aan de raad van Voorschoten."*

De heer **Andringa** (D66): Dank u voor de toelichting. Die wens over de evaluatie snappen we. Die steunen we ook van harte. Ik zou daarbij wel een suggestie willen doen. Een evaluatie kan een papieren evaluatie zijn, waarbij we naar het college van B en W kijken, maar laten we hier vooral ook als raad onze rol in nemen. Ik kan me heel goed voorstellen dat we op dat evaluatiemoment ook hier als raad een soort hoorzittingachtige setting organiseren, bijvoorbeeld in de commissie M&S. Daarbij nodigen we dan ook partijen uit vanuit het dorp. Dat hoeft dan overigens niet alleen over dat specifieke deel van de Brede Welzijnsorganisatie te gaan. Misschien gaat het in den brede

over het hele subsidiebeleid: hoe gaan we daarmee om? Organisaties worden dus uitgenodigd om daarover een toelichting aan ons te geven. We moeten dus niet wachten totdat iemand hier inspreekt. Het is heel fijn als organisaties dat doen, maar ze moeten vooral ook worden uitgenodigd, zodat we hen kunnen horen in die evaluatie.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): De heer Andringa heeft in mijn computer gekeken, want ik vind dat ook. Je moet dit breder trekken. Wat mij betreft zou het amendement dus ook wat breder weggezet moeten worden voor het hele subsidieverhaal. Als er bereidheid is om het amendement aan te passen, zou dat zeer gewaardeerd worden.

De heer **Van Rixtel** (GroenLinks): Ik vind dit een uitstekend voorstel van de heer Andringa.

De **voorzitter**: Maar dat is een werkwijze. De strekking van het amendement is de evaluatie. Hoe je dat dan gaan doen, via een dorpsdialoog of weet ik veel wat, daar komen we naar ik aanneem wel uit. Maar datgene wat wordt beoogd, is vastleggen dat er na twee jaar een evaluatie komt.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik ben blij dat ik zo'n brede steun voor ons amendement mag ervaren. Dank u wel, allemaal.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Ik heb een algemene opmerking, namelijk dat ik toch wel heel blij ben met de vrij brede steun die dit voorstel nu in de raad geniet. Ik wil niet verhelen dat wij toch wel een paar heel moeilijke momenten hebben doorgemaakt om dit stelsel te brengen waar het nu is. Het heeft heel veel discussies gekost. We hebben hierover ook heel veel discussies met onze ambtelijke staf gehad, want dit is ook grensoverschrijdend, domeinoverschrijdend samenwerken. We hebben ook heel veel discussies met de organisaties in het dorp gehad over de ontwikkeling van het stelsel. Ik heb gezien dat er gaandeweg steeds meer consensus is ontstaan, niet alleen over de noodzaak om dit te doen maar ook over de manier waarop we dit hebben gedaan, namelijk het koppelen van geld aan de Maatschappelijke agenda. Dat is een fundamenteel uitgangspunt in dit hele nieuwe systeem: we beginnen als het ware helemaal overnieuw. Dat doen we niet zo vaak in gemeenteland. "Crisis is kans" is hier ook wel het motto, want we moesten wel. Die kans hebben we nu volledig benut om dit nieuwe stelsel neer te zetten.

Misschien is het goed als ik eerst even inga op een aantal vragen die de PvdA-fractie nog heeft gesteld en die ik mondeling zou beantwoorden, want die geven op een aantal punten ook nog wat verduidelijking. Ik loop ze even langs. De eerste vraag ging over het proces: wanneer is met betrokkenen hierover gesproken en wanneer is helderheid ontstaan over het feit dat per 2020 de bestaande subsidie zou worden teruggebracht tot nul en dat uitsluitend subsidie mogelijk is voor extra inzet gericht op deelname aan deze activiteiten? In december 2016 en 2017, dus door het vorige college, is dit proces gestart en zijn er mededelingen gedaan en bijeenkomsten geweest over het feit dat er flink gekort zou gaan worden op de subsidies. Dat hele proces is toen eigenlijk al in gang gezet. Alleen was in het begin helemaal niet duidelijk hoe het zou gaan worden. Die duidelijkheid is eigenlijk pas ontstaan in de loop van dit voorjaar, ook als resultante van de verschillende bijeenkomsten die we gehad hebben, ook over hoe we het idee van die koppeling aan de Maatschappelijke agenda zouden uitwerken. Dat is gaandeweg verduidelijkt. Zo is de duidelijkheid gegeven. In juridisch opzicht hebben wij in december 2018 alle organisaties die subsidie hebben ontvangen, een brief gestuurd om aan te kondigen dat we een heel nieuwe start zouden gaan maken en dat we ervoor willen zorgen dat iedereen per 31 december 2019 zijn nieuwe subsidiebeschikking krijgt.

De heer **De Graaf** (PvdA): U bent wat mij betreft niet helemaal duidelijk. Kunt u iets preciezer aangeven wanneer de verenigingen duidelijk is gemaakt dat hun subsidie naar nul ging en dat zij vervolgens voor nieuwe activiteiten aanvragen konden indienen? We hebben hier onder andere van Leif Erikson gehoord dat die dit eigenlijk pas het weekend voor de commissievergadering helder kreeg. Ik wil gewoon graag weten of dat naar uw oordeel ook bij andere verenigingen zo is geweest of dat u veel eerder kenbaar heeft gemaakt dat men naar nul zou gaan.

Wethouder **Cramwinckel**: Ik herhaal wat ik zojuist volgens mij duidelijk had gemaakt. In december 2018 hebben wij alle verenigingen, ook Leif Erikson, een brief geschreven waarin staat dat de subsidie tot nul zou worden teruggebracht, dat men nieuwe aanvragen moest gaan indienen op basis van het nieuwe stelsel en dat dat in september van dit jaar zou moeten gaan gebeuren. Tussen december en nu hebben wij verder invulling gegeven aan de vraag op basis van welke criteria

dat precies gaat gebeuren. Daar hebben we ook weer gesprekken over gehad, over de koppeling aan de Maatschappelijke agenda. Zo is dat verduidelijkt. Ik kan dus niet een heel precies zwart-witproces aanduiden. Dit is een ontwikkeltraject geweest, maar niemand kan verrast zijn dat we het zo zouden gaan doen, want dat hebben we echt ruim van tevoren aangekondigd. Iets anders is of men daar problemen door ervaart, maar dat is een andere discussie.

De heer **De Graaf** (PvdA): Als wij tegen de verenigingen zeggen "kijk nog even naar die brief van december, want daarin staat te lezen dat het teruggaat naar nul en dat hadden jullie dus kunnen weten", dan is dat dus de werkelijkheid.

Wethouder **Cramwinckel**: Nee, dat is niet de werkelijkheid, want daar zijn bijeenkomsten op gevolgd om aan te geven wat de hoofdlijnen van het nieuwe subsidiestelsel zouden zijn, namelijk een koppeling aan de Maatschappelijke agenda. Daar hebben we ook voorbeelden van gegeven, volgens mij in de tweede maar in ieder geval ook in de derde bijeenkomst. Op basis daarvan is geïllustreerd hoe dat ongeveer zou gaan werken. Vervolgens hebben we ook aangekondigd dat men per 1 september de subsidieaanvragen op basis van het nieuwe stelsel zou moeten indienen. In de schriftelijke beantwoording van de vragen heb ik aangegeven dat we nu naar 15 september gaan. We geven nog iets meer tijd naar aanleiding van alle discussies hierover. Zo is het gegaan.

De heer **De Graaf** (PvdA): Volgens mij zegt u nu twee verschillende dingen, maar laten we doorgaan.

Wethouder **Cramwinckel**: Oké. Uw volgende vraag gaat over de subsidievoorwaarden: impliceren de uitgangspunten en voorwaarden uit het subsidieplan dat een vereniging die reguliere activiteiten verricht die naadloos passen binnen de doelstellingen van de maatschappelijke agenda maar die aantoonbaar niet over de mogelijkheden beschikt om deze reguliere activiteiten kostendekkend uit te voeren, niet in aanmerking komt voor subsidie van deze reguliere activiteiten? Dat is uw vraag. Dat is een goede vraag, die mij de gelegenheid geeft om twee dingen uit te leggen. Ten eerste gaan wij ervan uit dat reguliere verenigingsactiviteiten niet via de subsidie worden betaald maar gewoon via de contributie. Dus zelf de broek ophouden. Dat is één. Daarbij speelt natuurlijk ook een rol dat verenigingen ook moeten kijken welke andere inkomstenbronnen ze hebben om die broek op te kunnen houden. Wij kijken naar activiteiten die een bijdrage leveren aan de Maatschappelijke agenda. Die zijn subsidiabel. In het plan is uitvoerig toegelicht hoe dat precies zit. Dat is dus wat je als vereniging extra doet om een bijdrage te leveren aan die Maatschappelijke agenda. Dan wordt het subsidiabel. Het kan zijn dat verenigingen zeggen: ja, hoor eens even, ik moet nu mijn contributie gaan verhogen en dat kan betekenen dat bepaalde ouders of inkomensgroepen in de knel komen. Daar hebben wij inkomensregelingen voor om mensen die heel krap zitten, daar weer bij te ondersteunen. Mijn collega Nanning Mol kan meer in detail uitleggen hoe dat zit.

De heer **De Graaf** (PvdA): Kunt u dan niet gewoon zeggen: ja?

Wethouder **Cramwinckel**: Op welke vraag?

De heer **De Graaf** (PvdA): Op vraag 1.2. U heeft een heel verhaal, maar u zegt in feite: als je iets doet wat naadloos past binnen de doelstellingen van de Maatschappelijke agenda, waarbij aantoonbaar wordt aangegeven dat je, na contributieverhoging en weet ik het allemaal, niet over de mogelijkheden beschikt om het kostendekkend uit te voeren, dan krijg je geen subsidiegeld voor die reguliere activiteiten. Dat is de inhoud van het beleid, hetgeen niet wegneemt dat je wel geld kunt krijgen voor additionele activiteiten, waar je dus ook geld voor moet hebben. Maar inmiddels is je existentie zo ongeveer voorbij.

Wethouder **Cramwinckel**: Dan zeg ik: ja.

De heer **De Graaf** (PvdA): Oké, dat is helder.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Als door de subsidievermindering contributies worden verhoogd, is dat natuurlijk vervelend voor de mensen die dat niet kunnen betalen, maar ik denk dat het ook een grote dooddoener kan zijn: als contributies worden verhoogd en kinderen nu bijvoorbeeld op tennis en hockey zitten, wordt bijvoorbeeld het tennis afgeschaft. Daar lijden verenigingen dan ook weer onder omdat ze dan minder leden hebben. Dat is ook wel een puntje.

De heer **Maassen** (SP): Aansluitend op wat de wethouder zegt: gisteren of vandaag was in het RTL Nieuws iets te zien over de middengroepen die steeds verder in problemen komen. De wethouder gaf zojuist aan: als minima in problemen komen, hebben we daar regelingen voor. Dat is heel fijn. Waar de fractie van de SP zich wel een beetje zorgen om maakt, zijn de mensen die geen minima zijn maar die het ook niet heel erg breed hebben en die het de afgelopen jaren steeds moeilijker hebben gekregen. De fractie van de SP is bezorgd dat die groepen wel de dupe zouden zijn van een nieuw contributiesysteem. Ik heb niet meteen een concrete oplossing voor dat probleem, maar ik wil wel meegeven om daar met de verenigingen aandacht voor te hebben.

De heer **Van Rixtel** (GroenLinks): Ik geef de heer Maassen daarin gelijk. Dat is ook de reden waarom ik onze vragen, onder meer over het minimabeleid, geagendeerd heb voor de eerstkomende vergadering van de commissie M&S om daar nog even wat beter naar te kijken. Want ik denk dat het goed is als het flankerend beleid ook op orde is.

Wethouder **Cramwinckel**: Hoe dit zich ontwikkelt, lijkt mij overigens ook een punt om bij de evaluatie over twee jaar mee te nemen. Dat wil ik daar ook nog even over zeggen.

De PvdA vraagt ook of een vereniging in aanmerking kan komen voor een subsidie van bijvoorbeeld twee keer € 5.000 voor twee activiteiten die zij wil organiseren. Wij gaan ervan uit dat elke organisatie één subsidie krijgt van € 5.000. Een belangrijk punt daarachter is dat we subsidies ook moeten verdelen over organisaties. Het is dus belangrijk dat zo veel mogelijk organisaties die in aanmerking komen voor subsidie, daar ook toe in staat worden gesteld. Als achtergrondinformatie: in 2019 gaat het om 46 partijen die subsidie ontvingen.

Is er sprake van een jaarlijkse aanvraagronde? Ja. We werken dus niet met meerjarige toekenningen, zeker in het eerste jaar. Of dat zo blijft, zullen we in de ontwikkeling van het stelsel moeten zien, want zoals één van u terecht zei, is dit ook werk in uitvoering. Ik denk dat dit stelsel aan het begin nog niet perfect is. We zullen tijdens de uitvoering hier en daar dus nog wat moeten schaven en poetsen. Dat kan ook hierop slaan, maar in het eerste jaar is het een jaarlijkse toekenning.

Dan het overleg over het invoeringstraject, dat inhoudt dat voorstellen uiterlijk 1 september 2019 moeten worden ingediend. Ja, daar hebben we uitvoerig over gesproken en ik heb u net aangegeven dat we die datum opschuiven naar 15 september, omdat we ook een beetje rekening willen houden met de vakantieperiode, maar ook met onze eigen werkbelasting daarna. Want er is heel veel werk te doen. Als de aanvragen binnenkomen, dan zal er nog veel overleg nodig zijn et cetera. Dat moeten we dus ook goed in de gaten houden.

Is dit voor de verenigingen een haalbaar tijdschema? Wij denken van wel, gezien alle informatie waar we nu over beschikken. Bovendien hebben we ook ambtenaren klaar staan om verenigingen waar met allerlei vragen onduidelijkheden ontstaan over de manier waarop de subsidieaanvraag wordt behandeld, met raad en daad bij te staan.

Dan de laatste vraag: "Op bladzijde 13 van het Subsidieplan worden de taken opgesomd die behoren tot thema 2. Is de conclusie dan juist dat BplusC dus behoort tot thema 3 en dus een subsidiekorting op reguliere activiteiten tegemoet mag zien van ongeveer € 50.000?" BplusC kan, als het voldoet aan de subsidievoorwaarden van thema 3, een subsidie van maximaal € 5.000 krijgen. Omdat BplusC met betaalde krachten werkt, ligt het niet voor de hand dat het een subsidieaanvraag kan gaan indienen die voldoet aan de voorwaarden, omdat het subsidiestelsel vooral is gebaseerd op de ondersteuning van organisaties die met vrijwilligers werken. Dat is een keuze die we gemaakt hebben in dit stelsel.

De heer **De Graaf** (PvdA): Heeft het college BplusC hierover geïnformeerd?

Wethouder **Cramwinckel**: Wij hebben hierover met BplusC in ieder geval één overlegronde gehad.

Dan de inbreng van de verschillende fracties. Ik dank D66 voor de steun, evenals de VVD, die terecht ook de makelende rol van de gemeente nog eens heeft benadrukt en de link met het accommodatiebeleid heeft gesignaleerd. Van de PvdA heb ik net een hoop vragen beantwoord. Ook de SP zegt: dit stelsel is zo gek nog niet, maar houd in de gaten of verenigingen omvallen. Ja, dat is een belangrijk punt. Dat houden we ook in de gaten. Als u de subsidieverordening goed heeft gelezen, heeft u gezien dat aan het eind een zogenoemde hardheidsclausule staat. Dat betekent dat je in

heel uitzonderlijke situaties, als er redenen aanwezig zijn, tot een ander subsidiebedrag zou kunnen besluiten. Dat zeg ik hier zeer terughoudend, want het is niet de bedoeling dat men via de hardheidsclausule ineens heel veel geld naar binnen haalt, maar er kunnen specifieke omstandigheden zijn waardoor het gewoon zo onrechtvaardig of zo onjuist is om te werken met het bedrag waar we mee werken, dat we daar dus een specifieke voorziening voor zouden kunnen treffen.

In antwoord op de vragen over stroppenpotten en dergelijke: als een vereniging in problemen zou komen, denk ik dat we niet alleen moeten kijken naar de financiële kant maar bijvoorbeeld ook naar de vraag waar die club zit en of we langs de lijn van het accommodatiebeleid enige verlichting kunnen brengen. Ik zie de fractie van ONS Voorschoten knikken. Die link zien wij ook. We zullen dan dus toch in overleg moeten over de vraag wat denkbare oplossingen zijn. We hebben niet de intentie om daar een aparte stroppenpot voor in te richten, want zoals ook de fractie van Groen-Links zei, is de 2 ton die we nu eenmalig voor vier jaar ter beschikking stellen, niet een stroppenpot. Maar het is wel de bedoeling dat we daarmee een positieve impuls uitdelen voor de organisaties die aan de Maatschappelijke agenda willen bijdragen.

De heer **De Bruijn** (VVD): Ik heb nog een additionele vraag aan de wethouder. We praten nu over stroppenpotten en dergelijke. Maar als een subsidie wordt afgewezen terwijl het wel een goed initiatief is waarvan wij als gemeente weten dat er misschien een externe partij of instantie is waar men wel subsidie kan krijgen in plaats van bij ons, hebben wij binnen de organisatie dan mensen die de verenigingen of organisaties daarin verder kunnen helpen of ondersteunen? Gaan wij dat actief doen? Kunnen wij dat?

Wethouder **Cramwinckel**: Ik kijk even naar de ambtelijke ondersteuning. Een beetje wel, hè?

Mevrouw **Van der Wende**: Ja, dat zou zeker kunnen. Wij hebben wel enige kennis van de mogelijkheden die er zijn.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Even een helpende hand: volgens mij hebben we het een keer gehad over de regionale subsidioloog of welke term we daar dan ook aan gegeven hebben. Als die de medewerkers kan steunen, zou dat natuurlijk mooi zijn.

Wethouder **Cramwinckel**: Ik kan daar nog wel iets aanvullends over zeggen. Het is een goed punt, want er zijn belangrijke externe financiers, zoals de Stichting Katapult en diverse fondsen. Wij weten ook dat bepaalde organisaties, bijvoorbeeld de Natuurspeelplaats, zeer succesvol zijn geweest in het werven van externe fondsen. Wat we natuurlijk kunnen doen, is de daar opgedane expertise inzetten, aanboren en makelen naar andere organisaties. Wij zijn ook aan het kijken of we nog een ondersteunend traject kunnen organiseren om dit soort knowhow weer te delen met de organisaties die geld zoeken bij die externe financiers. Daar is dus wel aandacht voor.

De **voorzitter**: Wethouder, de tijd begint te knellen. Het gaat met B en W weer helemaal uit de hand lopen. Dat zie ik nu al, maar wellicht kunt u daar in uw achterhoofd rekening mee houden.

Wethouder **Cramwinckel**: Ik begrijp de aansporing. Ik zie de opmerkingen van mevrouw Van Herk als steun. ONS Voorschoten heeft gezegd dat dit een goed schetsontwerp is. Dank. Een knelpuntpot gaan we dus niet doen, zoals ik net heb toegelicht. GroenLinks had het over werk in uitvoering en heeft ook steun uitgesproken. Dank u wel. Mevrouw Persoon heeft het uitvoerig gehad over het mogelijk inkopen van wettelijke taken. D66 heeft daarover een betoog gehouden waar ik me korthedshalve helemaal bij aansluit. Dat ga ik dus niet herhalen. Wij doen geen instandhoudings-subsidies. Dat is niet het stelsel dat wij nu neerzetten. Wij geven subsidies voor activiteiten die bijdragen aan de Maatschappelijke agenda. Dat is een soort mantra, maar dat is echt iets heel anders dan wat wij hadden. Domeinoverstijgend denken is inderdaad heel belangrijk. Het CDA heeft zich zeer positief uitgelaten over dit stelsel, waarvoor dank. Evaluatie is noodzakelijk; ook daar sluiten wij ons bij aan, bij de evaluatie waar u in uw discussies toe besluit. Wij vinden dat een goede zaak en we horen wel welk type evaluatie u precies wilt.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **De Graaf** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Ik ben de wethouder zeer dankbaar dat hij ten minste duidelijkheid heeft geschapen. Die duidelijkheid spreekt mij weinig aan, maar dat is van een andere orde. Om misverstanden bij de collega's te voorkomen: ook de PvdA vindt het belangrijk

dat je met enige regelmaat je subsidiebeleid herijkt en er is niets mis mee om op een gegeven moment te beginnen met nul voor iedereen, vervolgens te kijken naar je Maatschappelijke agenda en te kijken wat je daarmee doet. Maar er zijn twee belangrijke knelpunten in het geheel, waardoor wij niet kunnen leven met dit verhaal. Het eerste knelpunt is dat het uitgangspunt van dit beleid in feite is: als vereniging moet je je eigen broek ophouden en als je dingen doet die heel goed passen in de Maatschappelijke agenda van Voorschoten, bijvoorbeeld het bruisende culturele leven dat in de Maatschappelijke agenda staat, heb je toch eigenlijk geen bestaansrecht, want je kunt je eigen broek niet ophouden. Wij zouden dus veel liever een subsidiebeleid hebben dat is gebaseerd op twee elementen: je bent heel kritisch naar verenigingen en je kijkt heel kritisch of zij hun eigen broek kunnen ophouden; als dat niet lukt en als ze wel naadloos in de Maatschappelijke agenda zitten, dan kunnen ze toch in aanmerking komen voor subsidie. Daarnaast heb je de activiteitenagenda. Het beleid dat nu wordt voorgesteld, is echt een neoliberaal beleid. Ik vervel in herhaling, maar ik kan er niks anders van maken. Het valt mij zeer tegen dat een aantal linkse collega-partijen hiermee instemmen. Het culturele beleid wordt volledig om zeep geholpen. Er gaat even € 50.000 weg bij BplusC. Ik vind het pure kaalslag. Maar goed, anderen vinden dat blijkbaar allemaal prima.

Vervolgens het invoeringstraject. Het is voor mij nog steeds onduidelijk, omdat de wethouder daar twee dingen over zegt: "ze wisten het in december" en vervolgens "ze wisten het niet in december, maar pas in de loop van het voorjaar". Ik heb ernstige twijfel of het invoeringstraject haalbaar is en ik vind het eigenlijk politiek onverantwoord. Daarom ons amendement. Het amendement luidt:

"Amendement 064.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 13 juni 2019,

gezien het raadsvoorstel nr. Z/18/026586/131635,

overwegende dat:

- *de Maatschappelijke agenda onder andere als doel formuleert het culturele DNA van Voorschoten te beschermen en uit te dragen;*
- *samenwerking tussen de cultuuraanbieders onderling en samenwerking tussen cultuur, zorg, sport en welzijn moet worden gestimuleerd;*
- *de Maatschappelijke agenda voorts als doel formuleert een gezonde leefstijl te stimuleren en de diversiteit aan sporten wil behouden;*

voorts overwegende dat:

- *de raad heeft besloten tot een bezuiniging op het subsidiebeleid van € 400.000 die meer dan evenredig terechtkomt bij de sectoren cultuur, cultureel erfgoed, sport en scouting;*
- *het voorstel van het college niet voorziet in de mogelijkheid om subsidie te verlenen aan verenigingen die reguliere activiteiten verrichten die naadloos passen binnen de Maatschappelijke agenda maar aantoonbaar niet over de mogelijkheden beschikken om deze reguliere activiteiten kostendekkend uit te voeren;*
- *verenigingen pas in een laat stadium kennis droegen van het uitgangspunt dat alle subsidies voor reguliere activiteiten worden terug gebracht tot nul en de overgangperiode naar een nieuw stelsel zeer kort is;*

Besluit:

Het voorgestelde besluit onder nummer Z/18/026586/131635 als volgt te wijzigen:

De raad der gemeente Voorschoten ;

Gelezen etc

Besluit:

1 De Maatschappelijke agenda Voorschoten vast te stellen;

2 Het Subsidieplan Voorschoten 2020–2023 vast te stellen en tegelijkertijd het Subsidieplan Voorschoten 2017–2020 in te trekken voor zover deze betrekking hebben op thema 1 en 2 van het raadsvoorstel;

3 Voor wat betreft thema 3 (de sectoren cultuur, cultureel erfgoed, sport en scouting) te kiezen voor een overgangperiode waarin:

- het huidige subsidiebeleid in 2020 wordt gecontinueerd met inachtneming van de financiële kaders die de raad in Kadernota 2020 en Begroting 2020 beschikbaar stelt;
- het college uiterlijk 1 november 2019 met een voorstel komt voor een subsidieregeling waarin het uitgangspunt dat de reguliere activiteiten van de organisatie worden bekostigd door leden of gebruikers, wordt aangevuld met een tweede uitgangspunt dat in specifieke gevallen subsidie kan worden verleend in het geval een vereniging aantoonbaar niet over de mogelijkheden beschikt om reguliere activiteiten kostendekkend uit te voeren en deze activiteiten naadloos aansluiten bij de doelen die in de Maatschappelijke agenda zijn geformuleerd.

4 Het college op te dragen om als onderdeel van de integrale afwegingen over prioriteiten in het verband van de Kadernota mee te nemen de mogelijkheden van extra middelen voor thema 3 uit het Subsidieplan."

De heer **Van Rixtel** (GroenLinks): De heer De Graaf bezigt wel heel harde woorden. Hij heeft het over "een keiharde kaalslag". Ik kan dat absoluut niet onderschrijven, maar ik ben ook heel benieuwd welk alternatief de heer De Graaf dan heeft, want er is ook gewoon een bezuinigingsoperatie gaande. Waar haalt u die honderdduizenden euro's vandaan?

De heer **De Graaf** (PvdA): Ik ben op zich helemaal niet tegen de 2 ton in het bestemmingsvoorstel; daar ben ik zelfs voor. Ik kan me ook heel goed voorstellen dat je nog eens zorgvuldig kijkt naar de manier waarop de gemeente omgaat met het subsidiëren of financieren van de Taskforce Centrum of van de ontwikkelingen met een VVV voor toerisme in het centrum en dat je dat afweegt ten opzichte van een bruisend cultureel leven en verenigingsleven in Voorschoten. Er zijn best mogelijkheden als je dat ook wilt. Nogmaals, ook binnen de beperkte mogelijkheden kun je op een gegeven moment zeggen: dit is zo'n belangrijke club en die doet zo veel belangrijke dingen voor de Maatschappelijke agenda, maar die kan zichzelf niet bedruipen; die houden we overeind.

De heer **Van Rixtel** (GroenLinks): Waar zijn dan uw gefundeerde verzoeken om het beleid anders te financieren?

De heer **De Graaf** (PvdA): Dat is allemaal zo makkelijk. Ik heb net gezegd dat je die 2 ton ook daarvoor kunt inzetten. In het amendement staat ook een verzoek aan het college. En ik heb net ook een aantal mogelijke bronnen aangegeven. Vervolgens moet je roeien met de riemen die je hebt. Binnen dat kader kun je beslissen.

De heer **Maassen** (SP): Ook ik heb een vraag aan de heer De Graaf. Ik heb mijn buurman, de heer De Graaf, de afgelopen anderhalf jaar dat hij raadslid is, leren kennen als iemand die keer op keer vraagt om een goede dekking van voorstellen. Nu zie ik een amendement van de heer De Graaf waarin hij volgens mij voor het komende jaar een gat van 4 ton in de begroting slaat zonder dekking. Dat vind ik een beetje raar. Misschien kan hij dat iets meer uitleggen.

De heer **De Graaf** (PvdA): Allereerst zou ik van de wethouder willen weten of er inderdaad 4 ton wordt bezuinigd op thema 3, want dat zou betekenen dat die 4 ton - van € 2,1 miljoen naar € 1,7 miljoen - volledig terechtkomt bij thema 3.

De **voorzitter**: De wethouder misschien eerst.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Wat dit college nu doet, is keuzes maken in een situatie waarin het dorp een enorme behoefte heeft aan duidelijkheid. Dat is precies wat we nu doen. We hebben een subsidiestelsel neergezet dat gebaseerd is op een aantal keuzes, namelijk een koppeling aan de Maatschappelijke agenda en het uit de wind houden van het welzijnsterrein, de Brede Welzijnsorganisatie, de daaraan gelieerde organisaties en de organisaties die wettelijke taken uitvoeren, in die zin dat de budgetten hetzelfde blijven. De ruimte die we hebben gezocht voor de bezuiniging, zit dus met name in thema 3. Dat klopt; dat is een keus. Daar hebben we structureel € 93.000 voor. Om die keus te verzachten in die zin dat we toch iets meer aan het dorp moeten

bieden, hebben wij bij de jaarrekening de keus gemaakt om 2 ton incidenteel vrij te maken en de komende vier jaar uit te geven. Zo simpel is het.

De heer **De Graaf** (PvdA): Oké, dat betekent dus dat die 4 ton volledig ten laste komt van thema 3. Waarom was het niet mogelijk om dat antwoord te geven op een eerdere schriftelijke vraag van mij aan u?

Wethouder **Cramwinckel**: De heer De Graaf gaat iets te kort door de bocht, want die 4 ton rekt vanaf 2017. Er zijn een paar kaasschaafjaren overheen gegaan en vervolgens hebben we nu een keus gemaakt. Dat kunt u allemaal terugvinden in de stukken. Dat ga ik nu niet herhalen, want dat mag niet van de voorzitter. Ik moet een beetje kort zijn, maar zo zit het wel. Wij hebben hier keuzes gemaakt en u gaat die keuzes uit de weg. Dat is nu precies het probleem: dat moeten we niet doen, want het dorp heeft duidelijkheid nodig.

De **voorzitter**: De heer De Graaf, voor het laatst.

De heer **De Graaf** (PvdA): Met alle respect, ik vind dit - de voorzitter gaat mij nu tot de orde roepen - populistisch. Het is niet zo dat wij keuzes uit de weg gaan. Ik zeg alleen: binnen de kaders die er op een gegeven moment in financiële zin zijn, vinden wij dat het ook mogelijk moet zijn om subsidie te verstrekken aan bepaalde verenigingen die taken verrichten die volledig passen binnen de Maatschappelijke agenda maar die hun broek niet overeind kunnen houden, ook niet na contributieverhoging. Dat is het enige wat wij zeggen.

Wethouder **Cramwinckel**: Nu zakt mijn broek een beetje af, want de heer De Graaf doet net alsof wij geen gevoel hebben voor organisaties die het straks heel moeilijk gaan krijgen. Ik heb al eerder aangegeven dat wij natuurlijk in overleg gaan met organisaties die echt in de knel komen - de SP heeft daar ook op gewezen - om te kijken of we op de een of andere manier kunnen helpen om dat probleem op te lossen. Ik heb ook aangegeven dat daar verschillende mogelijkheden voor zijn. Dat is geen populisme. Dan moet u hier zelf ook niet met termen als "neoliberaal" rond gaan smijten, want dan krijgen we echt een populistische discussie met elkaar. Daar is totaal geen aanleiding voor. Sorry.

De **voorzitter**: Ik constateer dat u het niet met elkaar eens bent en dat dat vanavond waarschijnlijk ook niet gaat lukken, zeker niet binnen 30 seconden. Maar wij moeten hier vanavond nog wel een besluit over nemen. Ik vraag de leden van de raad of er verder nog behoefte is aan een tweede termijn.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Dank aan de wethouder. Wij hadden twee belangrijke punten: accommodatie en knelpuntenpot. De knelpuntenpot wordt rücksichtslos van tafel geveegd, maar soms moet je tevreden zijn met de hardheidsclausule en de woorden van de wethouder. Dank daarvoor, ook omdat u het terecht vindt dat het accommodatiebeleid erbij betrokken wordt. Dat is straks wat ons betreft het dak dat we op het huis gaan zetten.

Wethouder **Cramwinckel**: Ja, prima.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Dus dank.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik heb nog een vraag aan de wethouder. Kunnen de wettelijke taken, bijvoorbeeld voor de jeugdzorg en de bibliotheek, toenemen? En komt dit dan nog meer ten nadele van scouting, sport en cultuur?

Ik wil de PvdA even bijvallen. De gemeente blijft te veel geld uitgeven aan de verkeerde dingen. Dat blijf ik zeggen over prullenbakken die nog goed zijn en die vervangen worden, bamboeborden, bruggen die vervangen worden voor 60 ton belasting. Ik kan aan de inwoners niet verkopen waarom wij op bepaalde vlakken heel veel geld uitgeven en dan de subsidies weghalen. Dat wilde ik hier als laatste over zeggen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik wil aanhaken bij iets wat de wethouder zei. Hij heeft veel werk verzet. Nogmaals, dat verdient een compliment. Het echte werk begint ons inziens nu, want de subsidieaanvragen komen en de pijn zal nu gevoeld worden. De wethouder heeft aangegeven dat hij verenigingen wil helpen bij het invullen van de aanvragen. Dat is fijn en dat is een

goede suggestie, maar besteed gedurende het traject tussen 1 september en de besluitvorming ook aandacht aan toelichting van waarom besluiten genomen worden zoals ze genomen worden. Zoek die verenigingen op of haal ze hierheen. Dan begrijpt men ook waarom een besluit genomen wordt. Licht dat mondeling toe. Dat wint heel veel draagvlak en het scheelt ook heel veel pijn, tijd, zuur, procedures et cetera. Investeer dus in die verenigingen en leg uit waarom het gaat zoals het gaat en waarom u de beslissingen neemt zoals u die neemt. Veel succes ermee.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb een vraag aan de heer Van Oostrum. Hij heeft samen met mevrouw Van Herk een amendement ingediend. Oude tijden herleven, zou ik zeggen. Sorry! Er zijn vragen gesteld over dat amendement en er zijn verzoeken gedaan om de tekst daarvan eventueel aan te passen, onder andere om de evaluatie niet alleen te laten plaatsvinden bij de Brede Welzijnsorganisatie-subsidies maar eigenlijk bij alle subsidies. Misschien heb ik het gemist, maar volgens mij heb ik daarop geen reactie van u gehoord. Zou u nog even willen ingaan op die verzoeken tot wijziging?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Jazeker. Nogmaals, we kunnen twee dingen doen. We kunnen het "subsidies" noemen of "vergoedingen", maar dat is niet de essentie van ons verhaal. De essentie is dat we hier breed evalueren. De heer Andringa heeft ook gezegd dat we zelf bij die evaluatie zijn en dat we onze eigen agenda bepalen. We kunnen die zo breed maken als we zelf willen. Mijn verzoek aan de fracties is dus om dat amendement vooral breed uit te leggen, zoals de heer Andringa ook heeft aangegeven. Agendeer het voor twee jaar. Laten we aan de voorkant kijken hoe we die evaluatie willen inrichten, laten we daarover een besluit nemen en dan komt het terug bij ons.

De heer **Maassen** (SP): De heer Van Oostrum gaat in op de opmerkingen van de heer Andringa, die nogal technisch waren. Maar er was ook een wat concreter verzoek, volgens mij van de heer Van Rixtel, die vroeg of wij het dictum zo kunnen lezen dat het niet alleen over de Brede Welzijnsorganisatie gaat maar over het hele subsidiebeleid, dat dus na twee jaar geëvalueerd moet worden. Dat lijkt mij namelijk een wezenlijke inhoudelijke aanvulling.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Dat is een prima toevoeging, meneer Maassen. Dank u wel.

De heer **Maassen** (SP): In dat geval vind ik dat het een prima amendement is geworden.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Dat snap ik.

De **voorzitter**: Dat doet de heer Maassen zomaar even spontaan tijdens de vergadering!

De heer **Van den Dool** (VVD): Mevrouw de voorzitter. Misschien is dit een verzoek aan u. We zien vaker amendementen waarin wordt voorgesteld om een evaluatie te houden. Kan het college voortaan in de stukken over nieuw beleid niet alleen ingaan op de inhoud en de financiële onderbouwing maar daarbij ook gewoon voorstellen hoe het dat denkt te gaan evalueren? Dan kunnen we het over de inhoud van de evaluatie hebben en dan hoeven we zelf niet elke keer te vragen om een evaluatie. Dat verzoek wordt over het algemeen voor 100% overgenomen.

De **voorzitter**: Met andere woorden: past u het format van het voorstel even aan. Ik heb geen spreektijd. Dat is heel makkelijk. Waar zullen we het eens over gaan hebben? Nee hoor, meneer Van den Dool, ik neem die opmerking mee. Dat is een beetje flauw, maar dit is wel een suggestie. We zien natuurlijk vaker dat er bij beleidsvoornemens en nieuw beleid om evaluaties wordt gevraagd.

Wethouder **Cramwinckel**: Als u ons via een amendement of een motie de opdracht meegeeft om een brede evaluatie te doen, komen wij vervolgens wel met een voorstel. Dat lijkt me dus heel simpel.

Mevrouw Persoon vroeg of de wettelijke taken van de bibliotheek gaan toenemen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Nee, als die wettelijke taken toenemen, gaat daar nog meer geld naartoe. Wat betekent dat dan voor scouting, sport en cultuur? Gaat daar dan elk jaar nog minder geld heen?

Wethouder **Cramwinckel**: Ik vind het moeilijk om deze discussie zo abstract te voeren. Wat we in ieder geval doen, is de wettelijke taken subsidiëren. Dat hebben we aangegeven. Als daar plusjes bovenop komen, dan zullen we dat apart moeten bekijken. Ik vind het heel moeilijk om daar in abstracto iets over te zeggen.

Wethouder **Mol**: Het antwoord is nee!

Wethouder **Cramwinckel**: Het antwoord is nee, hoor ik zelfs.

De **voorzitter**: We gaan over tot de stemmingen. Er zijn een aantal amendementen ingediend en een motie. We beginnen met amendement 065 van de fractie van GroenLinks. De heer Van Rixtel heeft zijn excuses al aangeboden voor het feit dat het amendement zo laat is ingediend. Ik heb overigens wel het idee dat er steun voor is van de andere partijen. In het amendement geeft de fractie van GroenLinks aan, de tekst bij de omschrijving 'aanvullende activiteit' op pagina 9 van het Subsidieplan, namelijk "De activiteit is niet hetzelfde als een activiteit waarvoor al subsidie door de gemeente is verleend, maar is aanvullend op die andere activiteit, teneinde samen een maatschappelijk effect te bereiken" te wijzigen in: "De activiteit is niet hetzelfde als een activiteit waarvoor al subsidie door de gemeente wordt verleend, maar is aanvullend op die andere activiteit, teneinde samen een maatschappelijk effect te bereiken en verdubbeling van activiteiten te voorkomen."

In stemming komt amendement 064.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de PvdA en Voorschoten Lokaal ertegen hebben gestemd.

In stemming komt het gewijzigde amendement 063.

De **voorzitter**: Het amendement is geamendeerd. Er wordt nu gesproken over het gehele subsidiebeleid.

Het gewijzigde amendement wordt met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

Het geamendeerde voorstel wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de PvdA en Voorschoten Lokaal ertegen hebben gestemd.

In stemming komt motie 099.

De motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fractie van Voorschoten Lokaal ervoor heeft gestemd.

9. Vve-beleid (raadsregistratienummer Z/19/31426/132970)

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. We waren eigenlijk al akkoord in de commissie en waarom zou je daarvan afwijken? Maar de motie geeft onder "constaterend dat" aan dat gesubsidiëerde monopolieposities in Voorschoten niet wenselijk zijn en ook geen vanzelfsprekendheid mogen worden. Wordt dit nou in den brede bedoeld? Want ik heb het idee dat we ook maar één bibliotheek hebben, om maar een voorbeeldje te noemen. Ik krijg daar dus graag een toelichting op.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ook ik heb wel wat vragen over de motie. Ik lees in de motie van het CDA en D66 dat ouders en onderwijs moeten kunnen kiezen met welke aanbieder ze samenwerken, want de kwaliteit van de voorschoolse educatie en het onderwijs neemt toe indien ouders en onderwijs kunnen kiezen voor een aanbieder van voorschoolse educatie die past bij hun pedagogische visie. Ik weet niet zo goed hoe ik dit moet lezen, maar bij eerste lezing was ik bang dat hier een soort suggestie wordt gewekt dat in de voorschoolse educatie een bijzonder onderwijs moet worden gecreëerd. Ik was bang dat ik dit zo moest lezen. Ik hoor graag van de indieners van de motie hoe zij dit bedoelen. Ik zie hen met hun hoofd schudden. Dan zou ik graag willen weten hoe ik dit wél moet lezen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik ga nu rechtstreeks in op de motie, want met het voorstel op zich kunnen wij redelijk leven. Dat is een goed vertrekpunt. De motie is gericht op wat we ook bij de brede school of de Brede Welzijnsorganisatie doen. We willen onderwijs en ouders eigenlijk in staat stellen om zelf de samenwerkingsverbanden te kiezen die volgens hen bij hen en hun pedagogische visie passen. Als je een brede school gaat opstellen, wil je daar een zekere aanbieder bij hebben die ook bij je pedagogische visie past, omdat je daarmee ook kunt bouwen aan onderwijs en voorschoolse educatie die de mensen aanspreekt die voor zo'n school kiezen. De bedoeling is dus uitdrukkelijk om samenwerking te bevorderen en om de pedagogische kwaliteit te laten toenemen. Zo moet u dat zien. De motie luidt:

"Motie 101.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 13 juni 2019 en gelezen het voorstel inzake het VVE-beleid (agendapunt 10),

overwegende dat de inwoners en het onderwijs van Voorschoten groot belang hebben bij goed beleid op het domein van voorschoolse educatie;

constaterend dat:

- Voorschoten heeft besloten niet langer exploitatiesubsidies beschikbaar te stellen;*
- in Voorschoten momenteel slechts één aanbieder van voorschoolse educatie actief is c.q. gemeentelijke subsidie afneemt;*
- het onderwijs en ouders moeten kunnen kiezen met welke aanbieder van voorschoolse educatie zij willen samenwerken;*
- gesubsidieerde monopolieposities in Voorschoten niet wenselijk zijn en ook geen vanzelfsprekendheid mogen worden;*
- het beleid op het gebied van voorschoolse educatie in de komende periode verdere uitwerking behoeft;*

van mening dat:

- de kwaliteit van onderwijs en voorschoolse educatie in Voorschoten toeneemt indien ouders en onderwijs kunnen kiezen voor een aanbieder van voorschoolse educatie die past bij hun pedagogische visie;*
- vve een wettelijk taak is en dat Voorschoten in dezen niet afhankelijk mag zijn van slechts één aanbieder van voorschoolse educatie;*
- de overheid zorg behoort te dragen voor een gelijk speelveld tussen exploitanten/aanbieders van voorschoolse educatie;*

verzoekt het college:

- het beleid voor voorschoolse educatie zodanig uit te werken dat ouders en scholen binnen twee jaar zelf kunnen kiezen met welke aanbieder van voorschoolse educatie zij willen samenwerken, indien zich nieuwe aanbieders melden die voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen;*
- de uitwerking van het beleid voor voorschoolse educatie binnen twee jaar te evalueren en deze evaluatie aan de raad van Voorschoten aan te bieden,*

en gaat over op de orde van de dag."

De heer **Maassen** (SP): Ik ben hier niet een uitgesproken voor- of tegenstander van, maar het klinkt mij logisch in de oren dat als het budget naar één aanbieder gaat, die aanbieder maar één keer overheadkosten heeft en dus meer geld overhoudt om pedagogische kwaliteit te bieden. Als je allerlei verschillende organisaties in stand gaat houden, moet je ook de overheadkosten twee, drie of vier keer betalen. Dan gaat er dus minder geld naar het onderwijs zelf. Hoe ziet u dat?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Zonder heel technisch te worden: in de ideaaltypische situatie is het hele stelsel genormeerd met bepaalde vergoedingen. Daar zitten ook ouderbijdragen bij et cetera. In feite geef je hier een exploitatiesubsidie weg, want er staan allerlei kosten in: personeel, huur, et cetera, et cetera. Dat wil je juist vermijden. Eigenlijk wil je ook niet om de hoek kijken bij een

exploitant, achter zijn voordeur. Je wilt het eigenlijk zo doen dat elke ouder eigenlijk kan kiezen: waar wil ik heen met mijn kind? Is dat in Noord-Holland of is dat in Starrenburg? "Kind volgt geld" en niet "geld volgt exploitant". Begrijpt u het?

De **voorzitter**: Wellicht kan de heer Andringa daar als medeopsteller van de motie nog iets aan toevoegen.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. De heer Maassen kan gerustgesteld zijn. Als dit een verkapt manier was om het bijzonder onderwijs een plek te bieden in ons onderwijsstelsel, was de steun van D66 misschien iets minder vanzelfsprekend geweest. Dat is ook niet de intentie, maar je ziet wel dat verschillende aanbieders van vroeg- en voorschoolse educatie er verschillende pedagogische visies op nahouden en het is goed als ouders daar een keuze in maken.

Wat het vraagstuk van de overheadkosten betreft: de financieringsstructuur van vve gaat op basis van uurkostprijs. Dat wil zeggen dat aanbieders in staat moeten zijn om binnen die uurprijs per leerling de vve aan te bieden. De overhead is daarmee hetzelfde, omdat die verrekend is in de uurprijs. Het is geen lumpsumfinanciering, maar een "per uur, per kind"-financiering. Dat maakt in dat opzicht dus niet uit. Ik snap die zorg, maar dat is geen probleem. Er zijn vergelijkbare gemeenten zoals Leiderdorp, die qua omvang niet heel anders zijn dan Voorschoten, waar twee aanbieders op deze manier actief zijn. Dat is zelfs in heel veel gemeenten het geval. Dat betekent - dat is het belangrijkste - dat scholen zelf kunnen aangeven: wij hebben deze visie op hoe wij onderwijs willen aanbieden en wij vinden het belangrijk dat de vroeg- en voorschoolse educatie waarmee wij samenwerken, ook op dezelfde manier kijkt naar het type onderwijs dat zij aanbieden. Dat staat wat ons betreft centraal en daarom steunen wij deze motie en hebben wij die mede-ingediend.

De heer **De Bruijn** (VVD): Voorzitter. Wij hebben in de commissie in principe al aangegeven dat we het voorstel steunen. De motie van het CDA en D66 vinden wij wel interessant. Het zal u natuurlijk niet verbazen dat liberalen positief staan ten opzichte van vrije keuze. Daarom zouden we de motie in principe kunnen steunen, maar wij vragen ons wel af hoe reëel het is dat in deze kleine markt een andere aanbieder mee zal willen doen. Wij denken dus dat het niet makkelijk rendabel te krijgen is. Dat is eigenlijk ook een beetje in het verlengde van wat de SP zegt. Desalniettemin staan wij op zich positief ten opzichte van de gedachte, maar wij zijn wel benieuwd hoe het college hiertegenover staat.

De heer **Andringa** (D66): Om die vraag maar meteen te beantwoorden: sinds de commissievergadering, die blijkbaar met veel interesse is gevolgd vanuit het veld, heb ik inmiddels contact gehad met twee aanbieders die interesse hebben om in Voorschoten vve aan te gaan bieden en die hier nu niet actief zijn. Zij hebben aangegeven: hé, dit is interessant; we zien mogelijkheden. Klaarblijkelijk ziet de vve zelf die kansen in ieder geval wel.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): We hebben een mooie toelichting gehoord, maar mijn vraag is nog niet beantwoord. Er wordt gezegd dat gesubsidieerde monopolieposities - dat klinkt heel algemeen - in Voorschoten niet wenselijk zijn en ook geen vanzelfsprekendheid mogen worden. Wordt dat nu in den brede getrokken of gaat dit alleen over de vve?

De heer **Andringa** (D66): De vve is in haar essentie een commerciële activiteit. Dat is dus iets anders dan een bibliotheek of een van de andere wettelijke gesubsidieerde activiteiten die we bij het vorige agendapunt hebben besproken. In dat opzicht zit daar dus een verschil in.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Ik hoor u dus zeggen dat het in dit geval alleen over vve gaat.

De heer **Andringa** (D66): Ja.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Dank u wel.

De heer **Maassen** (SP): Ik zit nog een beetje te kauwen op het voorstel. Ik heb een beetje moeite met de verschillende implicaties. Ik heb eigenlijk een rechtstreekse vraag aan de heer Andringa, die zegt dat hij al is benaderd door twee commerciële aanbieders - het zijn trouwens allemaal commerciële aanbieders - die dit zouden kunnen regelen. Mijn vraag aan de heer Andringa is eigenlijk: kunnen zij dat niet als uw motie niet wordt aangenomen?

De heer **Andringa** (D66): Daar heb ik in alle eerlijkheid geen antwoord op, want ik heb nog niet in heel veel details met hen gesproken. Het waren gewoon heel korte signalen dat ze geïnteresseerd waren. Dat weet ik dus niet.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Heel kort, want het is heel technisch: we krijgen € 150.000 van het Rijk en daar leggen we € 60.000 bij. Dat is € 230.000. Dat gaat in principe naar de SKV. Dan heb je nog weinig ruimte voor andere aanbieders.

De **voorzitter**: Ik denk dat het goed is om de "wethouder vve" even een reactie te laten geven op deze motie. Dan kunt u daarna de afweging met elkaar maken, allereerst over het voorstel en daarna over de motie.

Wethouder **Lamers**: Voorzitter. Ik wil graag even reageren. Ik ben blij met de positieve opmerkingen over het voorstel en met de brede steun, zoals die ook is gebleken in de commissie. Het vve-beleid is heel belangrijk om achterstanden later in het leven en natuurlijk ook hogere kosten om die achterstanden weg te werken, te voorkomen. Dat is dus prima. De discussie gaat nu over de motie. Daarover zijn een paar vragen gesteld, bijvoorbeeld hoe reëel het is om ervan uit te gaan dat er meerdere aanbieders zijn. Je hebt gemeenten waar meerdere aanbieders zijn. Ik heb in de commissie zelfs al aangegeven dat we in gesprek gaan als er meerdere aanbieders zijn. Deze motie bevestigt dus eigenlijk wat ik al heb toegezegd in de commissie. Ook deze wens van meerdere aanbieders wordt meegenomen in het minisymposium dat we na het reces, in de herfst, gaan organiseren. Het is natuurlijk wel zo dat iedere aanbieder moet voldoen aan kwaliteitseisen, zoals die in de nota worden vermeld. SKV voert al een aantal jaren het vve-beleid uit. Het is dus logisch om dit nu op dit moment voort te zetten, maar natuurlijk gaan we, zoals ik al zei, in gesprek als er meerdere zijn.

Dit is de visie van het college. Kan het niet als de motie niet wordt aangenomen door de gemeenteraad? Kunnen dan toch meerdere aanbieders zich aanmelden? Ja, natuurlijk. Dat was al een toezegging in de commissie en er is ook toegezegd om dit mee te nemen. De motie is dus eigenlijk een bevestiging van wat in de commissie al gezegd is.

Ik zie ook nog een tweede punt in de motie staan. Dat punt is nu niet besproken, maar misschien kan ik daar direct op ingaan. Dat betreft de evaluatie, het punt dat eigenlijk in het format van alle voorstellen zou moeten komen. Dat staat hier nog niet in. Zo snel zijn we nou ook weer niet, maar het is natuurlijk prima om beleid te evalueren. Wat kan ik daartegen hebben?

De **voorzitter**: We gaan over tot de besluitvorming.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

In stemming komt motie 101.

De motie wordt bij handopsteken aangenomen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de VVD, D66, het CDA, GroenLinks, Van Herk en Voorschoten Lokaal ervoor hebben gestemd.

10. Belastingplichtige rioolheffing 2020 (raadsregistratienummer Z/18/017239/130508/12)

De **voorzitter**: Hier zijn een aantal vragen over gesteld en er is in commissieverband ook al uitvoerig met elkaar over gesproken, maar vanavond gaat het over de besluitvorming.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zal proberen om het kort te doen. In de commissie hebben we al uitgebreid gesproken over het voorstel. Ik heb daar aangegeven dat het wat de SP betreft vooral belangrijk is dat er op de een of andere manier lastenverlichting voor huurders wordt geregeld. Er is deze week namelijk een nieuwe versie van de lokale monitor wonen op waarstaatjege-meente.nl gepresenteerd. Daarin is al te zien dat Voorschoten in corporatiewoningen de tweede gemeente van Nederland is qua hoogste huurprijzen in sociale huurwoningen. In de commissie is hier veel over gesproken en is uiteindelijk een toezegging gedaan die volgens mij niet helemaal op de juiste manier in het voorstel van het college is overgenomen. Ik meen me namelijk zeer goed te

herinneren dat de toezegging was dat het aangenomen voorstel om de rioolbelasting voor huiseigenaren te heffen in plaats van voor ingezetenen, nog een jaar langer wordt aangehouden. In het voorstel zoals dat nu voor ons ligt, staat dat het voorstel wordt geschrapt maar dat de mogelijkheid bestaat dat het in 2020 opnieuw wordt aangenomen. Dat is technisch gezien toch echt iets anders dan wat we hebben afgesproken.

De **voorzitter**: Ik meen me die discussie ook te herinneren.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Toen Voorschoten financieel nog in zwaar weer verkeerde, hebben wij gezocht naar nieuw geld. Dat was ook een opdracht aan de raad. Wij dachten dat te vinden in dit voorstel voor het omzetten van de rioolheffing naar een eigenarenbelasting. Dat zou ons structureel € 113.000 opleveren. Dat had Voorschoten in die tijd, maar eigenlijk nog steeds, hard nodig. Wat dat betreft staan wij nog steeds achter dat voorstel. Wij begrepen echter ook wel dat het nog enig uitzoekwerk vergde om het effect daarvan te kunnen achterhalen. Wij hebben in dat onderzoek gezien dat vooral de woningcorporaties zich geroerd hebben en een uitgebreid onderzoek hebben gedaan, waarin zij tot onze verrassing tot hele concrete zaken kwamen. Als wij dit voorstel zouden aannemen, zouden zij een expliciet genoemd x-aantal woningen niet kunnen bouwen in Voorschoten. Dat verbaasde ons een beetje, want we hebben ook prestatieafspraken met deze woningcorporaties en daarin komt geen enkel concreet getal naar voren, terwijl prestaties wat de VVD betreft meetbaar en dus concreet moeten zijn. Wij willen dus echt duidelijk van het college horen dat in de komende prestatieafspraken met de woningcorporaties harde getallen worden genoemd voor wat deze corporaties voor Voorschoten gaan doen, want zij hebben een heel belangrijke taak, ook in de realisatie van onze Woonvisie, die wij recent hebben herzien. Juist bij die drie punten - het bouwen van sociale woningen of woningen in het algemeen, het verduurzamen van woningen en het beschikbaar houden van een betaalbare woningvoorraad - is er een cruciale rol voor onze woningcorporaties. Daar willen wij dan ook duidelijke en concrete afspraken over. Als die afspraken in het verschiep liggen - ik heb begrepen dat die er over ongeveer driekwart jaar zullen zijn - en als die naar onze zin zijn en wat de VVD betreft goedgekeurde prestatieafspraken zijn, dan vinden wij het inderdaad niet nodig om dit voorstel door te voeren. Anders hebben wij de stok achter de deur dat wij dit, wat de VVD betreft, in principe een jaar lang uitstellen en dit nu dus niet doorvoeren maar over een jaar in principe wel. We hoeven dit niet te doen als die prestatieafspraken dit keer eindelijk hard meetbaar zijn en als die woningen in Voorschoten komen.

De heer **Maassen** (SP): Ik heb een heel technische vraag aan de heer Van den Dool. Bent u van mening dat het voorstel zoals dat nu voor ons ligt, doet wat u zojuist zei, namelijk dit een jaar uitstellen?

De heer **Van den Dool** (VVD): Dat klopt. Er zitten een heel groot aantal bijlages in waarin een aantal voorstellen staan. Ik wil van het college duidelijk weten wat het voorstel precies is. Ik zeg het zo: we doen het nu niet, maar we stellen het een jaar uit. In principe gaat het dan dus in per 1 januari 2021, tenzij wij prestatieafspraken kunnen maken die wat de VVD en uiteraard ook de hele raad betreft aan de voorwaarden voldoen. Dan kunnen we dat voorstel inderdaad weer stopzetten en dan doen we het niet. Het is een stok achter de deur voor de wethouder. Zo zien we het maar.

Mevrouw **Boom** (D66): Voorzitter. Ik wil mij graag aansluiten bij het betoog van de heer Van den Dool. De reden waarom we het nemen van een besluit hierover nu een jaar willen uitstellen, is dat het allerbelangrijkste is dat er heldere prestatieafspraken worden gemaakt met de woningcorporaties. We hebben woningen nodig in ons dorp en we moeten flink aan de slag met verduurzaming. Dat zijn wat ons betreft hele belangrijke punten en de woningcorporaties zijn daarin gewoon een heel belangrijke speler.

Aanvullend hierop hebben we ook nog een verzoek aan de wethouder. We hebben dit punt in de commissie ook even genoemd. Er is op dit moment alleen gekeken naar de gevolgen voor de woningbouwcorporaties. Wij zouden graag zien dat ook nog wordt uitgezocht wat de gevolgen van het verleggen van de rioolheffing zijn voor commerciële particuliere verhuurders. Het is belangrijk om ook dat in kaart te hebben en om ook dat mee te kunnen nemen in de afweging die we volgend jaar wellicht opnieuw gaan maken. Daarop willen wij graag een reactie van de wethouder.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij het betoog van de heer Maassen: het was opnieuw een jaar verdagen. Ten tweede: onze fractie wil altijd een positieve bijdrage leveren, maar het heeft ons een beetje verbaasd dat we nu twee jaar bezig zijn met het ondermijnen

van onze eigen onderhandelingspositie. In 2018 zijn er zes woningen gebouwd en in 2019 nul. En de prestatieafspraken komen pas in 2020. Volgens mij zijn we echt met de verkeerde dingen bezig. Er moet gebouwd worden, er moeten woningen komen et cetera. Wij zien het voorstel met de prestatieafspraken graag tegemoet.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Voorschoten Lokaal kan zich goed vinden in de gewijzigde beslispunten zoals die nu in het voorstel van het college staan. Zij komen precies tegemoet aan het punt van onze inbreng in de commissievergadering. Dit jaar hopen we ook meer te weten over de stand van zaken omtrent het wetsvoorstel van de heer Veldman van de VVD met betrekking tot "de vervuiler betaalt" inzake de afvalstoffen en de rioolheffing. Verder wil ik het college vragen, zoals mijn voorgangers ook hebben gedaan, om bij de woningcorporaties te blijven aandringen op het bouwen van meer huizen voor jongeren. Dit kunt u nu doen omdat er door het niet belasten van eigenaren financiële ruimte is voor de woningbouwcorporaties. Er moet ook gezorgd worden voor voldoende huurwoningen in Voorschoten voor de sociale sector en er moet aandacht worden besteed aan duurzaamheid van de bestaande woningen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Laat ik beginnen met de opmerking dat ik heel blij ben met de discussie die we hierover gevoerd hebben in de commissie B&B. Ik denk dat dat een heel constructieve discussie was en wij zijn heel blij met de uitkomst. We zijn dus ook blij met het voorstel, waarbij ik wel wil aantekenen dat wat de heer Maassen zegt, ook in mijn herinnering klopt en dat het toen afgesproken voorstel iets anders is dan wat nu voorligt.

De heer **Zeelt** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Wij gaan op zich akkoord met het voorstel. Er zit heel veel rapportage bij en die heeft ons ervan overtuigd dat dit voor dit moment juist is.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Voorzitter. Ik wil me natuurlijk graag aansluiten bij de woorden van de heer Van den Dool van de VVD. We hebben dit natuurlijk in gang gezet omdat we geld aan het zoeken waren en in principe kunnen wij op dit moment nog steeds structureel geld gebruiken. Ik hoorde de heer Maassen van de SP net zeggen dat de woningbouwcorporaties in de gemeente Voorschoten het meeste geld blijken op te halen. Nou ja, dat was ongeveer wat hij zei. Het ging in die richting: ze hebben flink hoge huren en ze halen dus best wel wat geld op.

De heer **Maassen** (SP): Dat is waar. Om het heel precies te zeggen: de brutohuur van sociale woningen van corporaties is in heel Nederland alleen in de gemeente Westvoorne hoger dan in Voorschoten.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Dank u wel. Ik ga nu verder met de prestatieafspraken die wij moeten maken met die woningbouwcorporaties. Ik vind het ingewikkeld dat wij dit structureel gingen halen bij de woningcorporaties, maar dat die € 113.000 niet alleen bij de woningcorporaties zit maar verder verspreid is. Natuurlijk willen wij dat ze gaan bouwen, maar zij gaan niet voor 2 ton bouwen. Zij zullen voor veel meer moeten bouwen. Het zou de gemeente Voorschoten dus helpen en het zou de onderkant van de samenleving iets verlichten, wat we niet hoeven te compenseren. Ik ben blij dat we dit even gaan uitstellen en dat we de woningcorporaties in ieder geval vragen of ze wat gaan doen. Anders gaan we het alsnog zo doen dat de gemeente Voorschoten structureel geld gaat ophalen.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Volgens mij is de kern van de discussie waar we op uit zijn gekomen, dat u mij opdraagt om tot meetbare prestatieafspraken te komen over bouwen, verduurzaming en betaalbaarheid. Dat ga ik ook doen. Ik hoop dat we die afspraken eind dit jaar of begin volgend jaar hebben, zodat ik opnieuw met u in debat kan gaan over de consequenties daarvan voor het besluit inzake de rioolheffing. Wij gaan ook kijken naar de positie van particuliere verhuurders. Daar zullen we nader onderzoek naar laten doen.

Dan even over de formulering. Ik meen oprecht dat we besloten hebben om het nu niet te doen en om te heroverwegen, zodat u als raad eventueel opnieuw kunt besluiten om het wél te doen. Zoals het nu is geformuleerd, is het volgens mij glashelder. Als je formuleringen gebruikt als "doorschuiven" of "aanhouden", weet ik niet wat juridisch precies betekent.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Volgens mij klopt het als u het eerste gehele beslispunt laat vervallen en het tweede en derde beslispunt laat staan.

De heer **Maassen** (SP): Het punt zit inderdaad in beslispunt 1. Volgens mij moet daar niet staan "af te zien van uitvoering" maar "uitvoering van het raadsbesluit van 15 februari 2018 tot nader order op te schorten".

De heer **Van Oostrum** (CDA): Het gaat om afwegen tegen de prestatieafspraken. Zo moet u het zien. Dat is punt 2.

De heer **Maassen** (SP): Ja.

De **voorzitter**: Maar dan ga je het wel randvoorwaardelijk maken. Dan ga je twee dingen koppelen. Mij lijkt dat niet zuiver, maar ik ben het er wel mee eens dat we het er in de discussie over hebben gehad om het college in de uitvoerende zin mee te geven om dit als pressiemiddel te gebruiken.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik herhaal letterlijk de woorden van de wethouder. Hij heeft gezegd: "Ik voel dat de raad er kennelijk wat voor terug wil". Dat is dus een wederkerigheid, een afweging die plaatsvindt tegen de nieuwe prestatienormen. Dat is exact verwoord onder punt 2 en niet onder punt 1.

Wethouder **Cramwinckel**: Het is ook een beetje een juridische discussie. Ik heb zelf het idee dat je als raad nu wel duidelijk moet besluiten: voer je dit nu per 1-1-2020 wel of niet in? Daar moet geen misverstand over zijn: dat gebeurt niet. Vervolgens gaan we dat hele traject met die corporaties lopen.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Is het misschien goed om even te schorsen? Dan kunnen we hier gewoon even over overleggen in een direct gesprek.

De **voorzitter**: Het alternatief is dat het voorstel, gehoord de discussie, gewoon opnieuw gedefinieerd en opgesteld moet worden. Het besluit moet opnieuw geformuleerd worden, maar daar moeten we gewoon even advies over krijgen. In de praktische overweging zou ik dit besluit liever in de volgende vergadering nemen zonder er dan verder de discussie over te voeren, want dan hebben we wel de juiste formulering. Dan hebben we er ook zelf intern wat meer tijd voor gehad. Ik denk dat dat de zorgvuldigheid verbetert.

Wethouder **Cramwinckel**: Ja, dat is beter.

De **voorzitter**: Dan houden we dit voorstel nu aan, als voorstel, en we besluiten in de volgende raadsvergadering. Ik constateer dat de raad daarmee instemt. We zijn eruit.

11. Zienswijze begroting 2020 WODV (raadsregistratienummer Z/19/031084/136238)

De **voorzitter**: Ook hierover zijn moties en amendementen ingediend en er zijn een aantal technische vragen gesteld. Het wordt nu allemaal erg krap in de tijd, maar dat is de uitdaging aan uw kant.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. Ik wil beginnen met het toelichten van mijn motie. Het saldo van de najaarsnota laat zien dat we € 225.000 of € 205.000 over hebben. Het kost € 325.000. De situatie lijkt dus sterk op de situatie die we voor het preventief toezicht hadden met de beheerplannen: we voeren in onze begroting lasten op die we niet kunnen betalen. Vandaar onze motie om bij het actieplan ook te bekijken hoe we maatregelen kunnen nemen om de kosten beheersbaar te houden voor onze gemeente. Dat vinden we ook relevant met het oog op de discussie over zelfstandigheid. We willen niet onder preventief toezicht komen. We willen de lasten en baten binnen onze eigen begroting in evenwicht houden. We zouden ook graag zien dat het actieplan voorziet in maatregelen of scenario's, met de maatschappelijke effecten daarbij, zodat we aan de voorkant kunnen sturen op de werkorganisatie conform ons besluit Voorkantsturing gemeenschappelijke regelingen. De motie luidt:

"Motie 098.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 13 juni 2019, gelezen de begroting van de WODV 2020,

constaterend dat:

- het saldo van de begroting van de gemeente Voorschoten op basis van de najaarsnota 2018 in 2022 € 251.295 bedraagt;*
- de begroting van de WODV voor Voorschoten vanaf 2023 leidt tot een structurele toename van de kosten met € 325.482 per jaar;*
- een eerdere door de raad gewenste taakstelling op de WODV niet is uitgevoerd;*
- een sluitende c.q. een in evenwicht zijnde gemeentelijke begroting een noodzakelijk voorwaarde is voor een zelfstandig Voorschoten;*

overwegende dat:

- de meicirculaire 2019 naar verwachting een negatief effect heeft op de financiën van Voorschoten;*
- het Rijk vanwege personeelstekorten in diverse sectoren - zoals het onderwijs en de zorg - moeite heeft budgetten te spenderen, zodat in de nabije toekomst verdere negatieve effecten op het Gemeentefonds c.q. de algemene uitkering niet uitgesloten zijn vanwege het trap-op-trap af-beginsel;*
- de raad voorkantsturing op gemeenschappelijke regelingen wenst, ook vanwege de fragiele financiële omstandigheden van de gemeente Voorschoten;*
- de WODV momenteel een formatieve onderbezetting heeft;*
- het bestuur van de WODV momenteel werkt aan een actieplan waarin wordt uitgewerkt hoe c.q. onder welke condities de dienstverlening aan Voorschoten kan worden geborgd;*

van mening dat:

- een structurele ombuiging van kosten op de WODV op korte termijn noodzakelijk is om het structurele evenwicht tussen lasten en baten in de begroting van de gemeente Voorschoten te behouden;*
- de huidige onderbezetting op de formatie mogelijkheden biedt om op relatief eenvoudige wijze structurele ombuigingen op de WODV te realiseren;*
- de hoge bijdrage van Voorschoten aan de WODV (i.c. 25 % van de begroting van Voorschoten) met zich meebrengt dat ombuigingen op de WODV als relatief kleine ombuigingen kunnen worden gezien;*
- het op te stellen actieplan van het bestuur van de WODV ook inzicht zou moeten bieden waar en hoe taakstellingen kunnen worden gerealiseerd en welke maatschappelijke effecten dit met zich meebrengt;*

roept het college op:

- 1. Het dagelijks bestuur van de WODV op te dragen taakstellingen op de WODV inclusief de bijbehorende maatschappelijke effecten daarvan in beeld te brengen en deze taakstellingen als scenario's of opties op te nemen in het actieplan WODV;*
- 2. Het actieplan WODV in 2019 ter vaststelling voor te leggen aan de raad,*

en gaat over tot de orde van de dag."

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Wij zien de lastige situatie waarin de WODV zich bevindt en het ongemak dat daardoor bij de medewerkers ontstaat. Je zal maar voor twee verschillende gemeenten moeten werken met de gedachte dat die twee gemeenten op termijn gaan fuseren en dan horen dat die fusie er zeker niet komt en dat beide gemeenten zich meer op een eigen dan op een gezamenlijke koers willen oriënteren. Het is begrijpelijk dat de medewerkers met de voeten stemmen en de benen nemen, maar het is ook heel begrijpelijk - en een blijk van besef van verantwoordelijkheid - dat het bestuur van de WODV een actieplan laat opstellen om het nodige te doen om de dienstverlening op peil te houden. Dat vinden wij een heel goede zaak.

Wel vinden wij dat in het actieplan voor 2020 ook ingegaan moet worden op een aantal belangrijke ontwikkelingen die gevolgen kunnen hebben voor de capaciteit van de WODV. Dan denk ik met

name aan het uit de H10 stappen, de vorming van de BWO en de oriëntatie op de Leidse regio. Het zou een gemiste kans zijn als de WODV bekende ontwikkelingen die van invloed zijn op haar capaciteit, nu niet meeneemt bij de opstelling van een actieplan betreffende de capaciteit voor 2020. Daarom dien ik een amendement in. Ik hoop op een reflectie, zodat we even nadenken over hoe we dit gaan invullen. Het amendement luidt:

"Amendement 061.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen op 13 juni 2019,

gezien het raadsvoorstel Registratienummer Z/19/031084/136238 Zienswijze ontwerpbegroting WODV 2020,

overwegende dat:

- *de medewerkers van de WODV te maken hebben met onzekerheid over de toekomst van de organisatie;*
- *deze onzekerheid zich uit in grote aantallen vacatures;*
- *de WODV een actieplan gaat opstellen om de WODV dusdanig kwalitatief robuust te maken dat de dienstverlening op peil blijft;*
- *een aantal externe ontwikkelingen die van belang zijn voor het werkgebied van de WODV, in het voorgestelde actieplan niet expliciet genoemd zijn;*

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt te aan te vullen, c.q. te wijzigen:

de passage in de zienswijze:

'Gelet op bovenstaande zorgwekkende ontwikkelingen dringt de gemeenteraad van Voorschoten aan op het voortvarend opstellen van het actieplan. Graag willen wij als raad van dit proces op de hoogte worden gehouden. Tot op heden zijn wij ervan uitgegaan dat de dienstverlening voor Voorschoten ten minste op het huidige niveau blijft binnen het daarvoor gestelde budget.'

te vervangen door:

'Gelet op bovenstaande zorgwekkende ontwikkelingen dringt de gemeenteraad van Voorschoten aan op het voortvarend opstellen van het actieplan. In genoemd actieplan zien wij graag een reflectie op de volgende ontwikkelingen met betrekking tot de begroting 2020 terug:

- 1. De personele gevolgen van het uit de H10 treden van de gemeente Voorschoten;*
- 2. De kansen om werkzaamheden uit te besteden aan Servicepunt 71, afgezet tegen het in eigen beheer blijven doen in het licht van de moeilijkheid de grote aantallen vacatures binnen de WODV in te vullen;*
- 3. De personele gevolgen van het overnemen van een substantieel deel van de taken op het gebied van subsidieverstreking door de nog te vormen Brede Welzijnsorganisatie.*

Graag willen wij als raad van dit proces op de hoogte worden gehouden. Tot op heden zijn wij ervan uitgegaan dat de dienstverlening voor Voorschoten ten minste op het huidige niveau blijft binnen het daarvoor gestelde budget.',

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Van Rixtel** (GroenLinks): Voorzitter. Heel kort: wij onderschrijven de zienswijze en wachten de reactie van de wethouder op de motie en het amendement af.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Voorzitter. De WODV is een organisatie in transitie. We vinden dat je die context redelijkerwijs niet kan vergeten. Er wordt een actieplan voorgesteld om de kwaliteit van de geleverde diensten zo goed mogelijk te borgen, maar er is al een tijd onduidelijkheid voor de medewerkers. We moeten samenwerken om die onduidelijkheid zo snel mogelijk weg te nemen. Die duidelijkheid zal in de toekomst echt door de raden van de partners geboden moeten worden, dus door de raad van Voorschoten en zeker ook door de raad van Wassenaar.

Daarom moeten we in gezamenlijkheid optrekken, zoals de WODV ook een gezamenlijke regeling is. Dat is essentieel.

Het actieplan is toegezegd; dat is belangrijk. Er wordt vanuit verschillende hoeken meer gevraagd, toekomstgericht. Dan wil ik toch teruggaan naar de opmerking dat we geloven dat een organisatie die in transitie is, daar niet toe in staat is als wij geen duidelijkheid geven over wat we van de WODV verwachten, wanneer die transitie komt en welke veranderingen we dan willen. We zitten nu tussen stap 2 en stap 3, zoals het routeplan genoemd is. We weten zelf nog niet welke eisen we gaan stellen. Ik heb dus een concrete vraag aan de fractie van Voorschoten Lokaal. Het lijkt ons dat het amendement neerkomt op overvragen. We zullen het dus zeker niet steunen. Wat ons betreft is het te veel, te gedetailleerd en te prematuur. Daarom vraag ik Voorschoten Lokaal welke duidelijkheid de raad van Voorschoten aan de WODV heeft gegeven ten aanzien van de transitie waarin de WODV betrokken zou kunnen worden. Wat gaat er veranderen en wanneer? Als we daar een antwoord op kunnen vinden, dan zijn we in één klap vlak bij stap 4 in plaats van tussen stap 2 en stap 3. Ik denk dus dat meer mensen daar een antwoord op willen horen.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voor ons is het gewoon heel belangrijk dat we kijken wat deze ontwikkelingen nu gaan doen. Uit de H10 stappen zal geld schelen. Misschien moet je dan voor de Leidse regio wel weer iets gaan betalen. De BWO gaat ook taken overnemen en er is ook de oriëntatie op de Leidse regio. Ik denk dus dat het zeker wel geld kan besparen. Dat moeten we dan meenemen in de komende zienswijze voor 2020.

De heer **Van der Elst** (ONS Voorschoten): Zou mevrouw Persoon dan kunnen verduidelijken wat we precies in de plaats gaan stellen van inkoopbureau H10 en wanneer?

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Dat weten we nog niet zeker, maar we zijn al wel bezig, heel stilltjes, om uit de H10 te stappen. Ik denk dat de wethouder hier straks wat meer over kan vertellen en hier duidelijkheid over kan geven, maar ik denk dat hier nog wel wat financiële voordeeltjes uit te halen zijn.

De **voorzitter**: U neemt alvast een voorsprongetje of een voorzetje.

Mevrouw **Van Meenen** (VVD): Voorzitter. Op zich hebben wij geen commentaar op de zienswijze. Die ziet er prima uit en voldoet voor dit moment. Vanzelfsprekend maken we ons allemaal zorgen over de WODV. Ik ben het met de heer Van der Elst eens dat de voorgestelde motie en het amendement een voorsprong nemen op zaken die we als raad nog met elkaar moeten besluiten. Er wordt op dit moment onderzoek gedaan. Zoals we het programma voor samenwerking in de Leidse regio hebben neergezet, wordt naar aanleiding van die onderzoeken ook binnen de WODV besloten wat de stappen zullen zijn. Wij moeten als raad nog een aantal besluiten nemen. Dit is een proces dat geleidelijk gaat. Op dit moment is die informatie gewoon nog niet bekend om die te verwerken in de begroting. Ik denk dus dat de begroting zoals die nu is, vrij beleidsarm, precies is wat we op dit moment nodig hebben.

De heer **Andringa** (D66): Voorzitter. Dit is een goede zienswijze. Ik wil alleen kort reageren op de motie. Zowel de motie als het amendement gaat eigenlijk in op het actieplan en impliceert dat het een actieplan van de raad is dat in deze raad vastgesteld moet worden, maar volgens mij gaan we dan rollen door elkaar halen. Dat actieplan is namelijk een actieplan van het algemeen bestuur van de WODV. In de motie staat letterlijk: "het actieplan WODV ter vaststelling voor te leggen aan de raad". Volgens mij kan dat niet, want dan zouden we in deze raad een actieplan moeten vaststellen en dan zou dat in Wassenaar ook moeten. Dan kunnen beide raden het actieplan ook amenderen. Dan worden uiteindelijk twee verschillende varianten van het actieplan vastgesteld. De reden waarom je in een gemeenschappelijke regeling met een AB/DB-structuur werkt in plaats van dat je dat direct onder de verantwoordelijkheid van de gemeenteraden legt, is dat dit feitelijk niet kan. Volgens mij is het tweede dictum van de motie feitelijk dus niet uitvoerbaar. Of er gebeurt wat ik weleens heb zien gebeuren bij de H10: daar werd een regionaal inkoopplan geamendeerd door tien verschillende gemeenten met tien verschillende amendementen. Daardoor eindigde wat begon als één actieplan, als tien verschillende regionale inkoopplannen die door tien verschillende gemeenteraden waren vastgesteld. Daardoor ontstond een impasse. Volgens mij kunnen de motie en het amendement feitelijk dus niet uitgevoerd worden in de AB/DB-structuur die we hanteren.

De **voorzitter**: Correct.

Wethouder **Cramwinckel**: Voorzitter. Ik heb drie punten in reactie op wat door de fracties naar voren is gebracht. Het eerste punt is het formele punt dat de heer Andringa naar voren bracht. Dat klopt volgens mij: we moeten de rollen formeel niet door elkaar gooien. Het belangrijkste probleem dat ik met de motie van het CDA en Voorschoten Lokaal heb, is dat er twee dingen door elkaar lopen. Het ene punt is dat er een actieplan nodig is om ervoor te zorgen dat de organisatie van de WODV - dat geldt met name voor alle vacatures die er zijn - opgevuld en versterkt wordt. Dat is een belangrijke kortetermijnactie. Dat moet gewoon gebeuren. Daar gaat dat actieplan over. De andere discussie gaat over de vraag: hoe gaat het nou met de toekomst van de WODV, welke taken moeten daar blijven, wat moet daar weg en worden die taken daar dan op een efficiënte manier uitgevoerd? Wij krijgen binnenkort twee rapporten die ons daarover adviseren. Het eerste is het Radar-rapport, dat gaat over het sociaal domein en dat aanbevelingen bevat over uittreden uit de H10 en toetreden tot de Leidse regio. Dat gaat gevolgen hebben voor de organisatie. Wij krijgen dat rapport. Dat gaan we beoordelen en dan komen we met voorstellen. Dat werkt door naar de WODV. Het tweede, nog bredere rapport is het zogenoemde Berenschot-rapport, dat ons überhaupt adviseert over de keuzes voor onze toekomst in het licht van de maatschappelijke opgaven die we hebben te vervullen. Van daaruit wordt aangegeven welke opties er nu zijn voor de ondersteunende organisatie. Dat is een heel belangrijk rapport, dat wij gaan gebruiken in de discussie over de toekomst van de WODV. Wassenaar heeft al zo'n rapport, het Rijnconsult-rapport. Wij krijgen dat zeer binnenkort. Het college stelt nu voor om op basis van die twee rapporten niet alleen in het college maar ook met u de discussie aan te gaan over de vraag wat we hier nu zien staan en tot welke soort organisatie dat leidt voor de WODV. Dat betekent dat het college in dat licht niet alleen op formele gronden maar ook gezien de fase van de besluitvorming waar we in zitten, eigenlijk aansluit bij wat mevrouw Van Meenen net zei en deze motie afwijst. De motie is te prematuur; we zijn hier nog niet aan toe.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Komt deze zienswijze dan niet te vroeg? Had die niet beter na die rapportages kunnen komen?

Wethouder **Cramwinckel**: Nee. Wij moeten formeel een zienswijze indienen op een begroting. Dat moeten we dus wel gewoon doen. Die is op dit moment alleen een beetje beleidsarm, zoals mevrouw Van Meenen terecht zei.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik sluit me daar in zekere zin bij aan, maar is de conclusie dan dat de WODV een actieplan gaat uitwerken zonder dat zij de rapporten kent? Hoe ziet de procedure er dan precies uit? Ik snap het punt van de heer Andringa wel. Formeel heeft hij natuurlijk helemaal gelijk. Daar zijn we het mee eens. Dat is een prima punt, maar tegelijkertijd zijn wij materieel natuurlijk zelf de werkorganisatie. U heeft formeel gelijk, maar in de praktijk zitten wij natuurlijk zelf in het bestuur van die organisatie en laten wij het gebeuren dat een begroting met € 325.000 meerkosten aan deze kant landt. Er is dus wel degelijk een verband, misschien niet formeel maar wel informeel. Het ethos en het elan van de werkorganisatie staan niet ter discussie, maar met alle respect voor de werkorganisatie, die kosten brengen een onevenredige druk op onze begroting met zich mee. Iedereen kan dat zien aankomen. Ik ben het wel eens met uw betoog over de rapporten enzovoort. Ook dat is een goed punt, maar die kostenstijgingen zijn wel een serieus risico voor onze begroting.

De **voorzitter**: Uw punt is helder.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Ik zou er nog één ding aan willen toevoegen. Ik zou mijn motie dan graag willen aanhouden tot een later moment.

De **voorzitter**: Daar bent u vrij in. Wethouder? Eigenlijk hoeft u er niets meer over te zeggen.

Wethouder **Cramwinckel**: Nee, ik heb mijn betoog gehouden.

De **voorzitter**: We gaan over tot de besluitvorming.

In stemming komt amendement 061.

Het amendement wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fractie van Voorschoten Lokaal ervoor heeft gestemd.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

De **voorzitter**: Motie 098 is aangehouden.

12. Benoeming griffier (raadsregistratienummer Z/19/029311/137582)

De **voorzitter**: Ik heb de griffier binnen zien komen, achterin. Wij hebben de stembriefjes al van tevoren uitgedeeld en opgehaald. Ik mag u met grote vreugde mededelen dat u de griffier unaniem heeft benoemd.

(Applaus)

De **voorzitter**: Hij komt pas op 1 september in dienst. Elke felicitatie, elke knuffel en dergelijke zijn dus voorbarig. We hebben nu het besluit genomen. Desondanks van harte gefeliciteerd en welkom bij de raad van Voorschoten. Straks op 1 september gaan we met heel veel plezier nader kennis met elkaar maken.

13. Informatiebrief Starrenburg III + motie PvdA, SP en Voorschoten Lokaal

De **voorzitter**: Ik geef de indieners van de motie de gelegenheid om die nog even toe te lichten. De SP heeft daar nog tijd voor. De Partij van de Arbeid heeft nog een minuut, evenals Voorschoten Lokaal, maar ik neem aan dat er één spokesman is voor het geheel. Als er geen nieuwe punten zijn, zou ik alleen naar de toelichting van de motie willen gaan en niet naar een discussie.

De heer **De Graaf** (PvdA): Voorzitter. Wij hebben naar aanleiding van de laatste alinea in de informatiebrief inderdaad het initiatief genomen om dit onderwerp te agenderen voor de commissie, omdat wij graag zien dat in Starrenburg 25% van de bouw sociale huur wordt. Dat staat overigens ook in het coalitieakkoord: 25% van de nieuwbouw moet sociale huur zijn. Wij hebben de stellige overtuiging dat we zonder stevig optreden van het college om te zorgen dat die 25% sociale huur in Starrenburg III wordt gerealiseerd, gewoon kunnen uitrekenen dat die 25% sociale huur in de nieuwbouw volstrekt niet wordt gehaald in deze coalitieperiode. Dat hebben we ook met cijfers toegelicht. Vandaar deze wat mij betreft heldere motie, die voor de collega's de argumenten nog eens netjes achter elkaar zet. We kregen vandaag nog een interessant document van de initiatiefgroep Alliantie Burgers Voorschoten. Daarin kunnen we lezen dat op 23 april jongstleden in Voorschoten één sociale huurwoning werd aangeboden voor op dat moment 100 gegadigden. Op 10 april werden vijf sociale woningen aangeboden met een huurprijs tot € 720, wat al best duur is, voor ruim 360 gegadigden. Er passeren vanavond verschillende onderwerpen de revue. Daarbij hebben we het ook over het belang van meer sociale huur. Daarbij moeten we niet alleen kijken naar corporaties, die daar ook een verplichting in hebben, maar ook naar de bijdrage die we daar zelf aan kunnen leveren door stevig overleg te voeren met ontwikkelaars om ervoor te zorgen dat 25% sociale huur wordt gerealiseerd. Vandaar deze motie. De motie luidt:

Motie 097.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 13 juni 2019,

overwegende dat:

- *in het coalitieakkoord de afspraak is vastgelegd dat het gemeentebestuur minimaal 25% sociale huurwoningen realiseert;*
- *in het coalitieakkoord is vastgelegd dat weliswaar enige differentiatie van het percentage sociale huurwoningen per nieuwbouwlocatie mogelijk is, 'mits het totale volume over de komende vier jaar minimaal 25% is';*
- *de geactualiseerde Woonvisie 2019-2022 deze afspraak bevestigt;*

constaterend dat:

- uit de jaarrapportage 2018 woonruimteverdeling Holland Rijnland blijkt dat het aantal geregistreerde woningzoekenden is gestegen van 83.000 in 2016 naar 101.000 in 2018;
- de meeste woningzoekenden zich bevinden in de leeftijd van 25 tot 35 jaar;
- de gemiddelde wachttijd op een woning van woningzoekenden 6,9 jaar bedraagt;
- relatief weinig woningzoekende Voorschotenaren erin slagen om in de eigen gemeente een woning te vinden. In vergelijking met 13 andere gemeentes staat Voorschoten op de twaalfde plaats;

voorts constaterend dat:

- in de geactualiseerde Woonvisie wordt uitgegaan van een toename van de woningvoorraad met 900 woningen tot 2040;
- van deze 900 woningen in de komende jaren ongeveer 550 woningen worden gebouwd in Roosenhorst, Beresteijn, Arsenaal/Segaar en Starrenburg III;
- uitgegaan wordt van 0 sociale huurwoningen in Roosenhorst, 0 sociale huurwoningen in Beresteijn en 15 sociale huurwoningen bij Arsenaal/Segaar;
- het college vooralsnog uitgaat van 15% sociale huurwoningen (ongeveer 40) in Starrenburg III;
- het totaal aantal sociale huurwoningen op deze locaties daarmee uitkomt op 55 van de 550 woningen(10%);

van mening dat:

- hierdoor de in het coalitieakkoord vastgelegde afspraak dat het totale volume aan sociale huurwoningen de komende vier jaar 25% bedraagt, zelfs bij benadering niet wordt gerealiseerd indien het aantal sociale huurwoningen in Starrenbrug III slechts 15% bedraagt;
- het gemeentelijk woonbeleid zorg moet dragen voor een substantiële vergroting van het aantal sociale huurwoningen en hierdoor bijdraagt aan een vermindering van de wachtlijsten van woningzoekenden;

verzoekt het college om:

- in het overleg met de ontwikkelaars van Starrenburg III uit te gaan van de realisatie van 25% sociale huurwoningen in Starrenburg III en daartoe de ter beschikking staande instrumenten in te zetten;
- uiterlijk 1 november 2019 de raad te informeren op welke wijze het college ervoor zorg draagt dat in deze collegeperiode het volume van 25% sociale huur wordt gerealiseerd,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Er zijn verschillende insteken die ik hierbij kan aangeven. De heer De Graaf heeft zojuist aangegeven dat er een flink tekort is aan betaalbare huurwoningen, maar er is nog een andere manier om hiernaar te kijken, namelijk vanuit de samenstelling van de wijken. Hoe eenvormiger de samenstelling van een wijk is, hoe meer een samenleving langs elkaar heen gaat leven en hoe minder interactie er is. Het klinkt misschien een beetje gek, maar de meest gesegregeerde wijken van Nederland zijn de rijke wijken. Dat zijn de wijken waar de rijke mensen wonen, want daar is geen sociale huurwoning te vinden. Juist door heel veel van dat soort wijken te bouwen, krijg je meer segregatie in de samenleving. Als wij hier nu in Voorschoten met dit beleid zitten, zie je dus dat wij daaraan bijdragen, want in Duivenvoorde zijn nul sociale huurwoningen, in Beresteijn zijn nul sociale huurwoningen en in Arsenaal/Segaar zijn er 15 sociale huurwoningen; niet meer. Als dan in Starrenburg ook weer relatief weinig sociale huurwoningen worden gebouwd, wordt het steeds lastiger om de sociale huurwoningen, die je wel wil bouwen, goed verspreid over het dorp te gaan bouwen. Dan ga je ze dus allemaal bij elkaar zetten, misschien wel op het Intratuin-complex, dat al naast een flink complex aan sociale huurwoningen ligt. Dan krijg je weer een concentratie van sociale huurwoningen in de punt van Noord-Hofland. Voor goed sociaal huurbeleid denk je niet alleen na over aantallen en betaalbaarheid, maar ook over een goede spreiding van verschillende inkomensgroepen over verschillende wijken. Dat wordt op deze manier vergeten. Daarom pleit de SP voor deze motie.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat ik de motie in stemming breng. Er is in de commissie uitvoerig over gesproken.

In stemming komt motie 097.

De motie wordt bij handopsteken verworpen, waarbij de **voorzitter** constateert dat de fracties van de SP, de PvdA, Voorschoten Lokaal en ONS Voorschoten ervoor hebben gestemd.

14. Motie 100 van GroenLinks, D66, VVD, ONS Voorschoten, PvdA, Voorschoten Lokaal en CDA over de realisatie van garantiebanen bij gemeenschappelijke regelingen

De **voorzitter**: De motie wordt op papier breed gesteund. Eén vraag, mevrouw Van Herk.

Mevrouw **Van Herk** (Van Herk): Voorzitter. Ik wil iets zeggen over de reden waarom ik de motie niet mede heb ondertekend. Natuurlijk ben ik het ermee eens dat we dit willen, maar ik vroeg me iets af. Dit wil je dus voor al onze gemeenschappelijke regelingen. Daar hebben we er 68 van. We zijn die spaghetti een beetje aan het husselen, waardoor het weer ongekoekte spaghetti wordt. Ik vind ons dus een beetje het beste jongetje van de klas als we tegen al die organisaties zeggen: ja, jullie gaan dat eerst doen, maar daarna weten wij nog niet wat wij gaan doen. Maar verder ben ik het eens met het voorstel. Dat is de reden waarom ik de motie niet mede heb ondertekend. Ik zat een beetje met die vraag: voor het beste jongetje spelen, maar intussen zijn we zelf aan het husselen. Maar uiteraard ben ik voor wat er in de motie staat.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Dat is een heel goede opmerking van mevrouw Van Herk, maar misschien kunnen we de motie naar alle gemeenten sturen waarmee wij samen gemeenschappelijke regelingen hebben, met het idee dat daarover ook in die gemeenten een motie wordt ingediend.

De **voorzitter**: Wethouder Mol wil reageren.

Wethouder **Mol**: Ja, voorzitter, ik moet toch een keer zelf om het woord vragen als ik het woord nog eens wil mogen voeren.

De **voorzitter**: Nee, er is geen spreektijd meer voor B en W! Het is meer uit goedheid dat ik dit doe.

Wethouder **Mol**: Het is niet erg, hoor. Namens het college steun ook ik de motie van harte, maar mevrouw Van Herk heeft in die zin gelijk dat ik als portefeuillehouder ook op pad wordt gestuurd om bij alle gemeenschappelijke regelingen te pleiten voor bezuinigingen en behoorlijk te gaan drukken op de bijdrage. Ik ben erg voor garantiebanen, maar voordat we deze motie ook nog langs alle andere gemeenten gaan rondsturen, hoop ik dat u er misschien ruimte voor wil geven dat wij eerst gewoon gaan informeren en op een enthousiaste wijze gaan bepleiten dat ook de gemeenschappelijke regelingen zich aan deze doelstellingen houden. Maar het is natuurlijk wel een beetje gek als ik dan in een andere vergadering met de vuist op tafel sla met "die bijdrage moet naar beneden". Volgens mij snapt u wat ik bedoel. Volgens mij is deze motie dus voldoende, als ik met deze interpretatie uit de voeten kan.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Bij onze fractie kwam een korte vraag op: hoe zou onze werkorganisatie in dit verband reageren als wij met de vuist op tafel slaan met de vraag ...

Wethouder **Mol**: Ik wist dat die zou komen!

De heer **Zoetemelk** (CDA): ... hoeveel vaste medewerkers wij hebben vanuit de hoek van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Wethouder **Mol**: Ik stel voor dat we het antwoord op deze motie gaan verzamelen. Uiteindelijk zijn het niet heel veel gemeenschappelijke regelingen. Het is best overzichtelijk. U krijgt het antwoord dus te zijner tijd.

De heer **Van Rixtel** (GroenLinks): Voorzitter. Dank voor de brede steun en voor de toezegging van de wethouder om hiermee aan de slag te gaan. Ik denk dat dat heel goed is, want laten we niet vergeten dat er een banenafpraak is gemaakt. De overheid heeft een belangrijke toezegging gedaan en heeft een verplichting op zich genomen. Je moet er gewoon op letten dat dat wordt nage-

komen. De reden waarom we dit nu voorleggen, is ook dat er nu gewoon heel veel zienswijzen over maatschappelijke regelingen gepasseerd zijn en dat dit eigenlijk een algemene aanvulling op al die zienswijzen is, zodat onze collegeleden tijdens een AB- of DB-vergadering hier op gezette tijden wat vaker aandacht aan besteden. Dat is dus de intentie en ik ben blij dat de motie op deze manier doorgezet wordt. De motie luidt:

"Motie 100.

De gemeenteraad van Voorschoten, in vergadering bijeen op donderdag 13 juni 2019,

constaterende dat:

- *bedrijven en overheidsinstellingen de verplichting hebben om voor mensen met een arbeidsbeperking zogenaamde garantiebanen te realiseren;*
- *deze Banenafpraak is vastgelegd in de Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten, die op 1 april 2015 is ingegaan;*
- *voor 2026 125.000 garantiebanen gerealiseerd moeten zijn. De overheid heeft zich garant gesteld voor 25.000 banen voor mensen met een arbeidsbeperking;*
- *werkgevers met 25 medewerkers of meer de verplichting hebben om een bepaald percentage mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen;*
- *de overheid het afgesproken aantal arbeidsplaatsen voor mensen met een arbeidsbeperking al jaren niet haalt en achterblijft bij de markt in het realiseren van garantiebanen;*
- *gemeenschappelijke regelingen ook overheidswerkgevers zijn;*

overwegende dat:

- *de Wet banenafpraak bedoeld is om garantiebanen te realiseren voor de mensen die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen;*
- *voor gemeenschappelijke regelingen het realiseren van duurzame werkgelegenheid voor mensen uit de doelgroep een maatschappelijke opdracht is;*
- *overheidswerkgevers een voorbeeldfunctie in de maatschappij hebben en hun verantwoordelijkheid moeten nemen;*

verzoekt het college:

bij gemeenschappelijke regelingen met meer dan 25 medewerkers te informeren naar het aantal gerealiseerde garantiebanen en er bij hen op aan te dringen om voldoende, conform de geldende quota, garantiebanen te realiseren,

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Ik breng de motie in stemming.

In stemming komt motie 100.

De motie wordt met algemene stemmen aangenomen.

15. Sluiting

De **voorzitter**: Het is goed gegaan met de spreektijden, met uitzondering van het college. Ik sluit de vergadering, met dank.

De **voorzitter** sluit om 23.19 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 11 juli 2019.

De griffier,

M. Elkerbout

De voorzitter,

P.J. Bouvy-Koene

